

**Pohjoissaamen verbijohtimista:
-*alla*-frekventatiivien tarkastelua**

Pekka Aho 2010
Pro gradu -tutkielma
Saamentutkimus

Suomen kielen, suomalais-
ugrialaisten ja pohjoismaisten
kielten ja kirjallisuuksien laitos
Helsingin yliopisto
Ohjaaja: Janne Saarikivi

Tiedekunta/Osasto – Fakultet/Sektion – Faculty Humanistinen tiedekunta/Suomen kielen, suomalais-ugrilaisten ja pohjoismaisten kielten ja kirjallisuuksien laitos		Laitos – Institution – Department Helsingin yliopisto	
Tekijä – Författare – Author Pekka Aho			
Työn nimi – Arbetets titel – Title Pohjoissaamen verbijohdosta: <i>-alla</i> -frekventatiivien tarkastelua			
Oppiaine – Läroämne – Subject Saamentutkimus (suomalais-ugrilainen kielentutkimus)			
Työn laji – Arbetets art – Level Pro-gradu	Aika – Datum – Month and year 11/2010	Sivumäärä – Sidoantal – Number of pages 150	
Tiivistelmä – Referat – Abstract <p>Tutkielmassani tarkastelen pohjoissaamen <i>-alla</i>-frekventatiivijohdoksia. Tutkimus on aineistokeskeinen ja pohjautuu sanakirjatason analyysiin. Näkökulmani on syntaktis-semanttinen, ja tutkimusmateriaalinani toimivat pohjoissaamen <i>-alla</i>-verbijohdoksista koostuvat taulukot, jotka olen työstänyt saamelaiskielten etymologisen Älgu-tietokannan (KOTUS) sisältämästä sanamateriaalista. Pohjoissaamen frekventatiivinen <i>-alla</i>-johdin kuuluu laajaan <i>-(e)le-</i> ja <i>-l-</i>frekventatiivijohdinten ryhmään, ja sillä on vastineita kaikissa uralilaisissa kielissä. Pohjoissaamessa <i>-alla</i>-johdin esiintyy muodoissa <i>-dalla-</i>, <i>-halla-</i>, <i>-stalla-</i> ja <i>-štalla-</i>, ja taulukointi ja analyysiosio noudattavat tätä ryhmittelyä. Päämääränäni on selvittää, millaisiin sanoihin <i>-alla</i>-johtimet yleisesti liittyvät, miten kyseinen johdin modifioi kantasanan rakennetta ja merkitystä, ja millaisia vastineita <i>-alla</i>-aineksella on muissa uralilaisissa kielissä.</p> <p>Lähtöoletuksenani on, että <i>-alla</i>-johdos on yhdysperäinen; liittyäkseen sanaan se edellyttää <i>-di-</i>, <i>-hi-</i>, <i>-sti-</i> tai <i>-šti-</i> johdinaineksen johdettavassa sanassa. Työssäni pyrin tarkastelemaan tämän oletuksen paikkansapitävyyttä sekä sitä, onko <i>-alla</i>-johdoksilla muita merkityksiä kuin frekventatiivinen. Käyn läpi <i>-di-</i>, <i>-hi-</i>, <i>-sti-</i> ja <i>-šti-</i> johdosten merkityksiä ja vertailen niitä <i>-dalla-</i>, <i>-halla-</i>, <i>-stalla-</i> ja <i>-štalla-</i> verbien merkityksiin. Lisäksi pohdin <i>-alla</i>-sanojen leksikaalistumista ja produktiivisuutta sekä verbi- ja nominikantaisuutta. Teoriaosassa käsitelen yleisellä tasolla verbijohdattamista, leksikaalistumista ja aspektia, ja käyn läpi pohjoissaamen verbitaivutuksen pääpiirteitä. Lisäksi tuon esille <i>-(e)le-</i> ja <i>-l-</i>aineksen omaavia vastineita muissa uralilaisissa kielissä. Analyysiosiossa käsitelen <i>-alla</i>-johdosten morfologiaa, ja käyn läpi työstämäni sanamateriaalia verbien semanttisen ryhmittelyn pohjalta. Taulukoista näkyy johdettujen sanojen ja johtamattomampien muotojen johtosuhteet sekä mahdollinen johtamattomamman välimuodon ja/tai kantasanan puuttuminen. Taulukot sisältävät saamenkielisten sanojen käännökset. Sanat määrittyvät taulukoissa ominaisuuksiltaan frekventatiivisiin, neutraaleihin, passiivisiin, kontinuaatiivisiin, transitiivisiin ja intransitiivisiin verbeihin, ja analyysiosiossa vertailen näistä ominaisuuksista yhteenlaskettuja lukumääriä sekä taulukkoikohtaisesti että myös eri taulukoiden välillä.</p> <p>Tutkimuksesta selviää <i>-alla</i>-johtimen selkeä yhdysperäisyys; johdoksia on mahdollista muodostaa myös kantasanoista suoraan ilman välivaiheita <i>-alla</i>-sanojen silti sisältäessä välivaiheiden <i>-d-</i>, <i>-h-</i>, <i>-s-</i> tai <i>-š-</i>aineksen. Johdinaineksen vahvaan produktiivisuuteen viittaa se, että <i>-alla</i>-sanoja esiintyy laajasti niin nomini- kuin verbikantaisissakin sanoissa. Merkityksiltään <i>-alla</i>-sanat voivat olla frekventatiivien lisäksi refleksiivis-, resiprookkis- tai sensitiivis-frekventatiivisia, kontinuaatiivisia, konatiivisia ja neutraaleja. Pohjoissaamen sanojen joukossa on runsaasti myös suomen mallin mukaan muodostettuja ilmauksia.</p>			
Avainsanat – Nyckelord – Keywords saamentutkimus, pohjoissaame, saame, frekventatiivi, verbi, johtaminen, johdin, johdos, Älgu			
Säilytyspaikka – Förvaringställe – Where deposited Keskustakampuksen kirjasto			
Muita tietoja – Övriga uppgifter – Additional information			

SISÄLTÖ

1. TUTKIMUSKOHTTEEN ESITTELY	2
2. AINEISTON ESITYSPERIAATTEET	4
2.1. MUU AINEISTO JA LÄHDEKIRJALLISUUS	5
3. JOHTAMINEN, JOHDOS JA JOHDIN	7
4. KORRELAATIO JA KORRELAATTI	12
5. LEKSIKAALISTUMINEN	14
6. FREKVENTATIIVI	17
7. ASPEKTI	21
7.1. YLEISTÄ TILANNETYYPEISTÄ JA ASPEKTIMERKITYKSISTÄ	22
8. VERBEISTÄ POHJOISSAAMESSA	24
9. <i>-ALLA</i> -JOHTIMEN VASTINEET URALILAISISSA KIELISSÄ	28
9.1. VASTINEET ITÄMERENSUOMALAISISSA KIELISSÄ	28
9.2. VASTINEET MUISSA URALILAISISSA KIELISSÄ	31
10. ANALYYSI	34
10.1. <i>-ALLA</i> -JOHDOSTEN ÄÄNTEENMUUTOKSISTA	35
10.2. <i>-DI-</i> , <i>-HI-</i> , <i>-STI-</i> ja <i>-ŠTI-</i> JOHTIMISTA	38
10.3. <i>-DALLA-</i>	42
10.4. <i>-HALLA-</i>	47
10.5. <i>-STALLA-</i>	57
10.6. <i>-ŠTALLA-</i>	66
11. VERTAILU JA YHTEENVETO	70
12. LÄHDEKIRJALLISUUS	73

LIITTEET:

LIITE I: <i>-DALLA-</i>	1
LIITE II: <i>-HALLA-</i>	12
LIITE III: <i>-STALLA-</i>	52
LIITE IV: <i>-ŠTALLA-</i>	75

1. TUTKIMUSKOHTTEEN ESITTELY

Saamelaiskieliä opiskellessani olen kiinnittänyt usein huomiota niihin verbijohtimiin, joilla on selkeää vastaavuutta, vastineita sekä yhteistä alkuperää myös itämerensuomalaisissa kielissä esiintyvien verbijohdinten kanssa. Pohjoissaamen frekventatiivinen *-alla-* on näistä yleisimpiä, ja erityislaatuisena rakenteena se on saamen opiskelijalle silmään pistävä piirre kieltä opiskellessa. Aihe on kiinnostava ja monisyinen, mutta koska siitä ei ole juurikaan aiempaa tutkimusta olemassa, olen päättänyt itse tutkia aihepiiriä tässä saamentutkimuksen pro-gradussani.

Päämääränäni on aineistokeskeisestä näkökulmasta tapahtuva syntaktis-semanttinen analyysi, jossa pyrin työtäni varten keräämäni sanakirja-aineiston pohjalta selvittämään, millä tavoin *-alla-*frekventatiivit pohjoissaamessa esiintyvät ja käyttäytyvät. Kaikkiaan *-alla-*johdintyyppiä esiintyy neljänlaisena: *-dalla-*, *-halla-*, *-stalla-* ja *-štalla-*. Kyseessä on yhdysrakenteinen johdin, jonka lähtökohtaisena edellytyksenä on astetta johtamattomampi verbimuoto, tarkemmin kausatiivisen merkityksen sisältävät *-di-*, *-hi-*, *-sti-* sekä *-šti-*johtimilliset verbit.

Tutkimukseni keskeiset kysymykset ovat:

- Millaisiin sanoihin ja aineksiin *-alla-*johtimet yleisesti liittyvät (merkitys / rakenne; esim. transitiiivi- vai intransitiiviverbi / johdettu vai johtamaton verbivartalo jne.)?
- Miten *-alla-*johdin modifioi kantasanan rakennetta ja merkitystä?
- Millaisia vastineita *-alla-*johdinaineksella on muissa uralilaisissa kielissä? Miten vastaava merkityssisältö ilmaistaan niissä?
- Kuinka paljon *-alla-*johdoksilla on vastaavuutta suomen kanssa?

Lähtöoletuksenani on, että *-alla-*johdin on yhdysperäinen. Työssäni pyrin muun muassa selvittämään, kuinka laajalti tämä oletus pitää paikkansa ja onko olemassa mahdollisia poikkeuksia johtamattomampien sanojen suhteen. Muita tutkimuksen myötä heränneitä kysymyksiä ovat:

- Löytyykö frekventatiivimuodoille kausatiivinen pari kaikissa tapauksissa, ja onko *-di-*, *-hi-*, *-sti-* sekä *-šti-*muodoilla muita merkityksiä kuin kausatiivinen (esim. konatiivinen, kontinuaatiivinen, deminutiivinen, sensitiivinen, jne.)?
- Onko *-dalla-*, *-halla-*, *-stalla-* ja *-štalla-*sanoilla kaikissa tapauksissa frekventatiivinen merkitys?
- Miten paljon *-alla-*johtin modifioi muuta johdinainesta?

Lisäksi pohdin *-alla-*johtimen leksikaalistumista ja mahdollista produktiivisuutta, sekä taulukoihin keräämiä sanojen verbi- ja nominikantaisuutta.

Aineiston kuvauksen myötä tuon esille teoriapohjaa pohjoissaamen verbeistä sekä johto-opista, valotan frekventatiivin käsitettä, ja vertailun vuoksi kerron lyhyesti myös itämerensuomalaisissa sekä muissakin suomalais-ugrilaisissa kielissä esiintyvistä *-alla-*frekventatiivijohtimen vastineesta *-ele-* (erit. ims. kielet) ja *-l-*aines (muut s.-ugr. kielet). Varsinainen tutkimukseni käsittää keräämästäni sanamateriaalista työstämäni taulukot sekä niiden pohjalta tekemäni analyysit ja päätelmät, jotka esitän muun teoriaosuuden jälkeen. Taulukot ovat tämän työn lopussa omina jaoteltuina liitteinään.

Koska kyseessä on kielitieteellinen tutkimus, käsittää se myös foneettisella transkriptiolla kuvattuja esimerkkisanoja. Tavallisen *Times New Roman* -fontin lisäksi olen täten käyttänyt tarvittaessa SIL Internationalin (alkujaan The Summer Institute of Linguistics, <http://www.sil.org/>) tarjoamaa ja myös Kotimaisten kielten tutkimuskeskuksen (KOTUS) suosittamaa, IPA:n (International Phonetic Alphabet) mukaista *Charis* -tarkekirjoitusfonttia.

2. AINEISTON ESITYSPERIAATTEET

Varsinainen tutkittava/analysoitava aineisto on koottu ja työstetty edelleen saamelaiskielten etymologisesta *Álgu*-tietokannasta (KOTUS: aineistopalvelu *Kaino*, <http://kaino.kotus.fi/algu/>) keräämistäni *-alla*-verbeistä. Keräämässäni aineistossa sanoja on yhteensä 868, joten otanta kielen sanastosta on tätä tutkimusta varten riittävän laaja.

Álgu-tietokanta on KOTUSin saamelaiskielten etymologiahankkeen aineisto, jonka pohjalta toimitetaan tulevaisuudessa mahdollisesti saamelaiskielten etymologinen sanakirja. *Álgun* tietokantaan on koottu kieliaineistoa suurin piirtein kaikista kuviteltavissa ja olemassa olevista, isoista sekä pienemmistäkin sanakirjoista, sanastokokoelmista ym. tiedonannoista.

Tietokannan keskeisimpiä kirjallisuuslähteitä ovat mm. Konrad Nielsenin [*Lapp Dictionary I-V*], Erkki Itkosen [*Inarilappisches Wörterbuch I-IV*], T. I. Itkosen [*Koltan- ja kuolanlapin sanakirja I-II*], Pekka Sammallahten [*Saamelais-suomalainen sanakirja; The Saami Languages. An Introduction; Saamelaisten esihistoriallinen tausta kielitieteen valossa*], Mikko Korhosen [*Johdatus lapin kielen historiaan; Lapin murteiden keskinäisistä suhteista*], Knut Bergslandin [*Lulelappisches Wörterbuch I-IV*], Björn Collinderin [*Uralaltaisch; Proto-Lappish and Samoyed*], Juhani Lehtirannan [*Yhteissaamelainen sanasto*], Jorma Koivulehdon [*Germanisch-finnische Lehnbeziehungen I-III*], Aulis J. Joen [*Die samojedischen Sprachen und die finnisch-ugrische Vokalforschung*], Heikki Paasosen [*Etymologische streifzüge*], J. Qvigstadin [*Nordische Lehnwörter im Lappischen*], Károly Rédein [*Uralisches etymologisches Wörterbuch*], Y. H. Toivosen [mm. *Etymologia huomioita*, Kotikielen seuran aikakauslehti *Virittäjän* artikkelieita vuosina 1918-1956], Otto Donnerin [*Finnish and Lappish and their Mutual Relationship*], E. N. Setälän [*Beiträge zur finnisch-ugrischen wortkunde, Finnisch-ugrische Forschungen*:in julkaisuja], ym. leksikologiset työt ja etymologiset sanakirjat.

Álgun aineiston voidaan täten katsoa olevan riittävän pätevä sekä kattava aineistonlähde myös tälle työlle. Koska aineisto on huomattavan laaja, olen rajannut tarkastelussa olevat kielet käsittämään tässä tutkimuksessani ainoastaan pohjoissaamen, sillä *-alla*-johdoksia esiintyy siinä huomattavasti enemmän verrattuna muihin saamelaiskieliin. Lähtöasetelman työlleni antavat keräämistäni sanoista itse työstämäni taulukot, jotka ovat omina liitteinään tutkimukseni lopussa. Teknisistä syistä johtuen työni on

sivunumeroinniltaan jaettu kahteen osaan siten, että varsinainen tutkimus käsittää sivut 1-74, ja liitteet ovat itsenäisesti sivunumeroituna kokonaisuutenaan lähdekirjallisuusluvun jälkeen. Taulukoiden rakenne poikkeaa muun tutkimukseni rakenteellisesta asettelusta, ja täten liiteosio on esitetty normaaliin A4-sivuun nähden vertikaalisesti. Liiteosio itsessään käsittää sivut 1-76.

Käyn tarkemmin läpi taulukoihin kokoamieni sanalistojen luokitteluperiaatteita, merkintätapoja sekä mahdollisuuksia tulkinnoille varsinaisessa analyysiluvussa (s. 34).

2.1. MUU AINEISTO JA LÄHDEKIRJALLISUUS

Työssäni esiintyvän termistön sekä käsitteiden määrittelyssä minulla on ollut apunani pääasiassa Auli Hakulisen ja Jussi Ojasen *Kielitieteen ja fonetiikan termistöä* (1976), Pentti Suihkosen *Frekventatiividerivaatio suomen murteissa – Morfologis-fonologista tarkastelua* (1994) sekä Kotimaisten kielten tutkimuskeskuksen tarjoama *Ison suomen kieliopin verkkoversio* (2008), johon viittaan tekstissäni lyhenteellä VISK. Viitteissä on ilmoitettu sivumäärän sijasta lakipykälät sivuston rakenteen mukaan kunkin aiheen kohdalla. VISK:in sivusto sijaitsee osoitteessa: <http://scripta.kotus.fi/visk/>.

Johtamista, johdosta ja johdinta käsittelevässä luvussa (s. 7) olen edellä mainittujen lisäksi täydentänyt käsitteistön määrittelyä Eeva Kangasmaa-Minnin pientyöllä *Derivaatio kielellisenä prosessina* (1994) ja siteerannut Leena Kytömäen vuoden 1977 käsikirjoitteen *Suomen verbijohdosten generointia* lainausta Suihkosen (1994) teoksesta sellaisenaan, sillä alkuperäinen teksti on nykyisin hankalasti saatavilla. Luvussani leksikaalistumisesta (s. 14) on Suihkosen sekä Hakulisen & Ojasen julkaisujen ohella ollut apunani myös Joan Bybeen *Morphology – A study of the relations between meaning and form. Typological studies in language vol 9* (1985). Aspekttiluvussa (s. 21) pohjana ovat olleet Bernard Comrien julkaisu *Aspect: An introduction to the study of verbal aspect and related problems* (1976) sekä VISK:in aiheesta tarjoamat tiedot.

Frekventatiiviluvussa (s. 17) lähteinä ovat toimineet Suihkonen (1994) sekä täydentävinä teoksina Lauri Hakulisen *Suomen kielen rakenne ja kehitys* (1978), Tapani Lehtisen *Suomen konditionaalien morfologisesta ja semanttisesta motivaatiosta = Zur morphologischen und semantischen Motivation des finnischen Konditionals* (1983), Leena Kytömäen *Suomen verbiderivaation kuvaaminen 1600-luvulta nykypäiviin* (1992)

sekä Kalevi Wiikin artikkeli *Suomen frekventatiivi ja kontinuatiivi* vuoden 1975 Virittäjä-julkaisusta. Wiikin artikkeli löytyy PDF-tiedostona Kotikielen seuran verkkosivustolta Virittäjä-lehden artikkelihakemistosta, joka sijaitsee osoitteessa: http://www.kotikielenseura.fi/virittaja/hakemistot/jutut/1975_153.pdf.

Luvussa pohjoissaamen verbeistä (s. 24) olen määritellyt verbin käsitettä yleisesti Hakulisen & Ojasen (1976) sekä VISK:in pohjalta, ja pohjoissaamen verbitaivutuksen pääpiirteitä kuvatessani olen ensisijassa hyödyntänyt Klaus Peter Nickelin teosta *Samisk grammatikk* (1994), Pekka Sammallahten *Saamelais-suomalais-saamelaista sanakirjaa* vuodelta 1993 sekä Kirsten Popen ja Máret Sárán pohjoissaamen kielioppikirjaa *Eatnigiella – Giellaoahpu váldogirji* (2004). Passiiviverbien osalta olen tarkennusta saanut Mikko Korhosen teoksesta *Johdatus lapin kielen historiaan* (1981). Muissa uralilaisissa kielissä esiintyviä *-alla*-johtimen vastineita (s. 31) olen käynyt läpi itämerensuomalaisten kielten osalta Hakulisen (1978) sekä Suihkosen (1994) kirjoihin pohjaten, ja muiden uralilaisten kielten osalta on suurena apuna ollut Toivo Lehtisalón *Die primären uralischen Ableitungssuffixe* vuodelta 1936.

Analyysiluvussa (s. 34) käsittelen ensisijaisesti taulukoita, jotka olen koonnut Álgun tietokannan tarjoaman sanakirja-aineiston pohjalta. *-di-*, *-hi-*, *-sti-* ja *-šti-* johdosten semantiikkaa olen käynyt läpi Korhosen (1981) kokoamien tietojen pohjalta omassa alaluvussaan (s. 38), ja häneltä sekä Suihkoselta (1994) olen täydentänyt muualla analyysivaiheessa ilmenneitä tulkintoja muutamassa kohdin. Muilta osin viittaukset muuhun lähdekirjallisuuteen ovat tässä osiossa vähäisemmät, sillä analyysi kuitenkin keskittyy itse tekemääni työhön sanamateriaalin parissa.

Vertailussa ja yhteenvedossa (s. 70) täsmennän vielä tulkintaani deverbaalisen *-halla*-passiivijohdoksen osalta Korhosen (1981) teoksen pohjalta, ja sovellan Hakulisen (1978) merkitysluokkien jaottelua kootessani loppupäätelmiä ja tuloksia pohjoissaamen *-alla*-verbien merkityksistä. Aina kun on ollut mahdollista ja tarpeen, olen pyrkinyt ottamaan suomen ja pohjoissaamen osalta sanaesimerkeiksi muita kuin suoraan lähdekirjallisuudessa ilmoitettuja esimerkki-ilmaisuja. Esimerkkisanat ovat tällaisissa tilanteissa joko sanakirjalähteistä itse poimimiani sanoja (esim. saamen osalta Pekka Sammallahti 1989: *Saamelais-suomalainen sanakirja*, Álgu-tietokanta) tai sitten sanoja kokoamistani taulukoista.

3. JOHTAMINEN, JOHDOS JA JOHDIN

Kuten suomalais-ugrilaisille kielille yleisesti, on myös saamelaiskielille sananmuodostuksessa ominaista johtaminen eli derivaatio. Sillä tarkoitetaan johtimien avulla tapahtuvaa lekseemien muodostumista ja muodostamista (Suihkonen 1994, s. 15-16; Kangasmaa-Minn 1994, s. 37), joita motivoi mm. uusien ilmaisujuen tarve tai syntaktisten käyttöyhteyksien vaatimukset. Yleisesti lähtökohtana on jokin toinen lekseemi, kantasana tai sanavartalo, johon johdin liittyy suffiksina; kantana voi niin ikään toimia perussana, johdos kuin yhdyssanakin (Hakulinen & Ojanen 1976, s. 71). Ensisijassa johtaminen on tavallisempaa omaperäisistä sanoista lainailmaisujuen sijaan, jos kohta varsinaista kantasanaa ei välttämättä edellytetä esim. deskriptiivisistä äännejonoista johdettaessa. Yleensä johdettu ilmaisu on morfologisesti ja fonologisesti monimutkaisempi ja raskaampi kantasanaansa verrattuna.

Sananjohto prosessina on rekursiivinen, eli johdosten on mahdollista toimia edelleen kantasanoina uusille johdoksille, jolloin tuloksena on johtoketjuja (VISK 2008, § 155), esim. *kuva* → *kuvasto* → *kuvastollinen*, *kalista* → *kalistaa* → *kalistelu*, *yksinkertainen* → *yksinkertaistaa* → *yksinkertaistua* → *yksinkertaistuminen* jne.

Pääasiallisesti johdos rakentuu sanavartalosta ja yhdestä tai useammasta johtimesta (Kangasmaa-Minn 1994, s. 38), ja johdokset sisältävätkin sanoja useista sanaluokista, esim. substantiivi-, verbi-, adjektiivi- tai adverbijohdoksia. Poikkeuksen tekevät lähinnä pronominit, numeraalit ja partikkelit, joissa ei johdoksia juuri ole. Sanaluokaltaan johdos voi olla eri sanaluokkaa kantasanaansa nähden, ja yleensä merkitys perustuu kyseiselle johdostyypille ominaisella tavalla johdetun kantasanan merkitykseen (Kangasmaa-Minn 1994, s. 38-39; VISK 2008, § 155), esim. *ui-ma-la*, *huut-o*, *syö-mä-ttö-myy*s, *sanel-u*, *törky-inen*, *aja-tta-*, *kunno-sta-utu-*, *heiko-sti* ym.

Ero johdoksen ja johtamattoman perussanan välillä ei kuitenkaan ole jyrkkä; vartalon ja johtimen rajan vähitellen kadotessa sana voi leksikaalistumisen myötä muuttua johdoksesta perussanaksi. Monien nykykielen sanojen ollessa tällaisessa välimaastossa eivät historialliset johdokset nykykielessä välttämättä enää suoraan hahmotu johdoksiksi (VISK 2008, § 155). Luonnollisesti kielen sanastossa on kaikenikäisiä johdoksia, mutta vanhimmat niistä ovat usein nykykielen kannalta hämärtyneitä. Myös yhdyssanojen ja johdoksen raja voi tietyiltä kohdilta olla epätarkempi, jos johdinaines esim. liittyy johonkin sijamuodoista, ei mukaudu vokaalisointuun ja on täten enemmänkin yhdyssanan jälkiosan kaltainen.

Syntaktis-semanttisten vaikutustensa perusteella johtimet voidaan jakaa kolmeen eri tyyppiin (VISK 2008, § 156):

- kantasanan sanaluokkaa muuttavat, esim. *täplä-llinen*, *hyv-yys*, *aja-minen*, *sano-ittaa*, *kova-sti* jne.
- kantasanan valenssia tai tarkoitteiden alaa muuttavat, mutta sanaluokkaa muuttamattomat, esim. *häivy-ttä-ä*, *tasa-utu-a*, *mana-la* jne.
- kantasanan merkitystä modifioivat, mutta sanaluokkaa muuttamattomat, esim. *epä-il-lä* : *epä-ile-*, *sut-ais-ta* : *sut-aise-*, *harja-nen*, *piene-hkö* jne.

Monet johtimista voivat myös liittyä sekä verbi- että nominikantaan tai sekä adjektiivietä substantiivikantaan, jolloin johdin muuttaa sanaluokkaa osassa käyttöyhteyksiään ja osassa taasen ei (Kangasmaa-Minn 1994, s. 39), esim. (N = nomini, V = verbi, A = adjektiivi):

- N → V: *jauho-tta-* vrt. V → V: *jauha-tta-*
- N → V: *loma-ile-* vrt. V → V: *lepä-ile-*
- N → A: *kulta-inen* vrt. A → A: *pikku-inen*

Lisäksi johtimilla voi olla esiintymisympäristön pohjalta määräytyviä äänteellisiä variantteja, esim. vokaalisointuvariantit (*-ahta-* ~ *-ähtä-*) tai konsonantti- ja vokaalivartaloihin kiinnittyvät variantit (*syö-ttä-ä* ~ *pääs-tä-ä*). Osalla johtimista on myös alkufoneemeiltaan toisistaan eroavia variantteja, jolloin ei ole itsestään selvää, onko ne katsottava saman johtimen varianteiksi vai kokonaan eri johtimiksi, mm. *-Uri* ~ *-ri*, *-UUs* ~ *-Us*, *-ele-* ~ *-ile-*, *-istA-* ~ *-stA-*, *-ittAin* ~ *-ttAin* (VISK 2008, § 156). Johtimet muistuttavat fonologiselta rakenteeltaan taivutuspäätteitä, mutta sisältävät yleisesti ottaen enemmän foneemeja taivutusaineeksiin verrattuna. Johdin voi olla lyhimmillään yksifoneeminen, ainoastaan konsonantti tai vokaali, mutta jolla on kuitenkin aina useampifoneeminen allomorfi, esim. *-s* : *-kse-* tai *-s* : *-nte-*.

Johdoksen on mahdollista sisältää yksi tai useampia johtimia, ja joskus peräkkäisistä johtimista voi muodostua yhdysjohtimia, jotka ovat kiteytyneitä nippumorfeemeja, jonka osilla ei ole selviä omia merkitystehtäviä; esimerkkeinä

adjektiivinjohdin *-AhtAvA* (*hyp-ähtävä*) ja verbinjohdin *-ttele-* verbeissä kuten *aja-ttele-* ja *kado-ttele-* (VISK 2008, § 156). Myös jokin muu fonologinen aines kuin nykykielen johdin voi toimia yhdysjohtimen alkuosana (esim. *-llinen* [*taivaa-llinen*], *-skele-* [*sulje-skele-*], *-ista-* [*tuk-ista-*]), ja pleonastisiksi kutsutaan johtimia, joissa kertaantuu sama tai samafunktionen johdinaines.

Tarkemmin määritettäessä kantasana on sellainen lekseemi (sanavartalo), josta on johtamalla muodostettu uusi lekseemi eli johdos, ja kantasana voi toimia sekä johtamaton sana että johdos (Suihkonen 1994, s. 12), esim. *kuvasto* ← *kuva*, *haku* ← *hakea*, *elättele-* ← *elättä-* ← *elä-* ym. Kantasanan ja johdoksen välillä vallitsee muotoyhteyden lisäksi myös merkitysyhteys, ja joskus kaksisanainenkin lauseke on mahdollista käsittää johdokseksi, esim. *huonokäyttöksinen* ← *huono käytös*, *viisikerroksinen* ← *viisi kerrosta*. Kantasanan sanaluokka määrittää, onko kyse verbikantaisista eli deverbaisista, nominikantaisista eli denominaalisista vai adverbikantaisista johdoksista, ja nominikantaisista edelleen substantiivi- ja adjektiivikantaisista johdoksista (Kangasmaa-Minn 1994, s. 40-41). Eritoten verbijohtimet voivat liittyä usein sekä verbi- että nominikantaankin, kun taas nominijohtimet näistä vain jompaankumpaan. Numeraaleja, partikkeleita tai pronomineja esiintyy johdosten kantasanoina vain harvoin.

Kannaksi on ollut tapana lisäksi kutsua sitä johdetun sanan osaa, joka jää jäljelle johdin- ja taivutusainesten erottelun jälkeen (Suihkonen 1994, s. 12). Kantavartalona puolestaan toimii tavallisimmin joko heikko- tai vahva-asteinen vokaalivartalo (Hakulinen & Ojanen 1976, s. 75; VISK 2008, § 157). Luonteeltaan kantasana on leksikaalinen, kun taas kantavartalo on morfologinen. Niiden yhteisnimityksenä on kanta, molempien perustuessa sanojen välillä vallitsevaan rakenteelliseen yhteyteen.

Kantavartalo ja johdinaines on erotettavissa synkronisesti johdoksiksi katsottavista sanoista. Morfologisesti ja semanttisesti johdos on läpinäkyvä, kun lekseemiä edustaa kantavartalo, sanavartalon, johtimen ja johdoksen merkityssuhteen ollessa samanlainen kuin tavallisesti kyseisessä johdostyyppissä (VISK 2008, § 157). Ehdottomia asioita kantasanallisuus ja *-sanattomuus* eivät kuitenkaan ole, sillä johdoksen läpinäkyvyydessä on usein kyse asteilmiöstä, sanoja on mahdollista assosoida eri tavoin toisiinsa. Tähän liittyen Suihkonen (1994, s. 28) mainitsee Leena Kytömäen määrittelyn (perustuen lähteeseen: Kytömäki, L. 1977: Suomen verbijohdosten generointia. Käsikirjoite, TY; ei ole muutoin mukana tässä työssäni

huonon saatavuuden johdosta), jonka mukaan johdokset voidaan jakaa läpinäkyvyyden asteen mukaan neljään ryhmään (tässä tapauksessa selkeyden vuoksi suora lainaus lähteestä):

1. Johdokset, joiden kanta on tuttu ja johdin lukuisissa muissa johdoksissa tavattava (esim. *kalainen; hypähtä-*). Tällaiset ovat helpoimmin jäsenyviä johdoksia.
2. Johdokset, joiden kanta on tuttu, mutta johdin monimerkityksinen, kuten esim. *-ttA-* (*napitta-*). Johdoksen merkitys selviää lopullisesti vasta kontekstista käsin.
3. Johdokset, joiden kanta on outo, mutta johdin myös muissa sanoissa esiintyvä ja siten merkitykseltään tuttu. Esimerkiksi *tuhahta-* ja *tokaise-* verbeissä on tutut momentaanijohtimet, mutta kantoja ei itsenäisinä sanoina tunneta.
4. Johdokset, joissa on sekä outo kanta että monimerkityksinen johdin. Nämä jäsenyvät heikoimmin ja ovat tulkittavissa johdoksiksi vain diakronisen tutkimuksen valossa. esimerkiksi verbi *siirtä-*, jota voi historiallisesti pitää *siire-* nominin (murt. 'ääri, reuna') johdoksena (Lauri Hakulinen 1979 s. 288), on täysin läpinäkymätön eli opaakki ja tajutaan nykyään perusverbiksi. Tämä ryhmä voidaan ilman muuta jättää syrjään johdosten synkronisessa tarkastelussa.

Myös lekseemiä edustamattomat, mutta leksikaalisiksi korrelaattisanojen perusteella tajuttavat vartalot voivat toimia kantoina, esim. *ammo-inen* ← *ammoin*, *repsotta-* ← *repsahta-* (VISK 2008, § 157). Morfologinen kanta(vartalo) tämän tyyppisillä johdoksilla on, mutta kantasanaa eli lekseemikantaa ei. Johtaminen ilman kantasanaa on yleistä eritoten deskriptiivisten sanojen muodostamisessa.

Kantasanan ja johtimen erottamisessa vallitsee toisaalta monitulkintaisuutta. Jos johdokseen sisältyy johdinyhtymä, voidaan kannaksi tulkita välitön kanta, joka jää jäljelle poistettaessa johdinyhtymän viimeinen aines. Perimmäinen kanta taasen jää, kun poistetaan kaikki johtimet tai kanta niiden välistä (VISK 2008, § 158). Käyttöyhteys ja sanakohtaisuus pitkälti määrittävät, mikä kantasनावaihtoehto kulloinkin voidaan mieltää johdoksen motivoijaksi. Esimerkkejä:

- *sivuttua* ← *sivuttaa* ~ *sivuta* ~ *sivu*
- *syventyä* ← *syventyä* ~ *syvetä* ~ *syvä*
- *eristymättömyys* ← *eristymätön* ~ *eristyä* ~ *eristää*

Välittömäksi kannaksi hahmottuvaa sanaa ei välttämättä aina ole olemassa, vaikka mahdolliselta periaatteesta vaikuttaisikin. Kantasana sijaitseekin tällaisissa tapauksissa johtoketjussa kauempana, ja malli johdoksen muodostumiselle on tullut jostain rinnakkaisesta johtoketjusta (VISK 2008, § 158), esim.:

- *suudella* ← **suutaa* ← *suu* vrt. *säädellä* ← *säätää* ← *sää*
- *sinutella* ← **sinuttaa* ← *sinä* vrt. *sauhutella* ← *sauhuttaa* ← *sauhu*
- *tilaisuus* ← **tilainen* ← *tila* vrt. *kalaisuus* ← *kalainen* ← *kala*
- *kasvillisuus* ← ?*kasvillinen* ← *kasvi* vrt. *muodollisuus* ← *muodollinen* ← *muoto*

Yleistä kantasanan kaksitulkintaisuutta on, että johdos on mahdollista tulkita muodollisin kriteerein sekä nomini- että verbikantaiseksi, ja riippuukin lähinnä käyttöyhteydestä, kumpi vaihtoehdoista voi nousta korosteisemmaksi (Kangasmaa-Minn 1994, s. 40-42; VISK 2008, § 158), esim.:

- *inhottaa* ← *inno* ~ *inhota*
- *kaventua* ← *kaventa* ~ *kapea*
- *jäätyä* ← *jää* ~ *jäätää*
- *likaantua* ← *lika* ~ *liata*
- *laivuri* ← *laiva* ~ *laivata*

Lisäyksenä vielä, että suomalais-ugrilaisissa kielissä johtimen ja kantasanan rajalla on historiallisesti ollut tendenssiä siirtyä ”vasemmalle”, esim. *anta-* → *anta-j-* → *anto-j-* → *ant-o-*, *elä-* → *elä-le-* → *el-ele-* jne. Tällaisissa tapauksissa kantasanan ja johtimen raja on kielihistoriallisesti määritelty uudelleen, ja tästä syystä johdinainekseen on siirtynyt osa historiallista sanavartaloa.

4. KORRELAATIO JA KORRELAATTI

Toistensa korrelaateiksi kutsutaan sellaisia saman fonologisen sanavartalon sisältäviä leksemejä, joiden ei kuitenkaan voida katsoa olevan keskenään morfologisessa johtosuhteessa. Korrelaatio on oppositiosuhde, joka ilmenee jonkin foneemisen ominaisuuden olemassaolon tai sen puutteen vastakohtana useissa kielen foneemipareissa (Hakulinen & Ojanen 1976, s. 85). Sanat eivät ole toistensa kantasanoja, eivätkä keskinäisen motivaation suunnat ole pääteltävissä. Korrelaatteja keskenään ovat sekä sanat, joilla on sama kanta (1.), että myös sellaiset sanat, joilla selvää kantasanaa ei ole (2.), mutta vartaloaines sekä merkitysyhteys ovat yhteiset, esim.:

1. *hoito – hoitaminen – hoitaja, kädellinen – kätevä – -kätinen – kädetön*
2. *hämillinen – hämillään – hämätä – hämärä – hämy, tytär – tyttö – tytti, kolkko – kolho – kolea – kolakka, kevyt – keveä, jäntevä – jänne – jännä, hoitaa – hoivata, meteli – metakka, valkaista – valkea – valkoinen, pusakka – pusero*

Korrelaatiojohdossa mallina ovat samakantaisten johdosten eli toistensa korrelaattien sarjat, ja uusi johdos täyttää jotakin aukkopaiikkaa tällaisessa sarjassa (VISK 2008, § 161), esim.: *rapautua : rapauttaa, kasautua : kasauttaa, vinoutua : vinouttaa*; korrelaatiojohto toteutuisi esimerkiksi näin: *lamautua : x → x = lamauttaa*.

Mallisanajohto on korrelaatiojohdon alalaji, jossa mallina uudismuodosteelle toimii yksi tai muutama määrätty saman johdostyyppin sana sekä sen kantasanasuhde. Mallisanat yleensä kuuluvat jo vakiintuneeseen sanastoon (Suihkonen 1994, s. 19), ja tyypillisesti uusi johdos on kantasanallinen ja mallisanaansa nähden joko sama- taikka lähimerkityksinen (1.) tai jollain tapaa vastakkaismerkityksinen (2.) esim.:

1. uusi johdos: *vakavikko ← mallisana: tosikko, karkusalla ← pakosalla, syövyksissä 'ylensyönyt' ← juovuksissa*
2. *naisisto ← miehistö, akkautua ← ukkoutua, yövystää ← päivystää, suppeammalti ← laajemmalti*

Synkronisesti läpinäkymättömämpikin sana voi hahmottua jakautuvaksi osiin

samavartaloisten korrelaattisanojen perusteella (VISK 2008, § 162). Vaikka sana ei nykykielen kannalta olisikaan johdos (esim. sana *halki*), voi sille kuitenkin erottua johdoksille ominainen jako kantavartaloon ja suffiksiin korrelaattiansa seurassa (vrt. *halkoa, halkaista, haljeta*). Sana voisi siis korrelaattiansa perusteella hahmottua johdokseksi, vaikka sen kantasanaa ei nykykielessä lekseeminä tunnettaisikaan.

Olemassa on lisäksi myös kantasanattomia sanoja, jotka ovat johdoksen hahmoisia, mutta joilla ei ole korrelaatteja (Suihkonen 1994, s. 19). Morfologiseen johdostyyppiin tällaisia kuitenkin yhdistää sanan tavuluvusta ja vartalonlopusta koostuva kokonaishahmo, esim. *lusikka; hyttynen, kärpänen; odottaa, kolottaa*, vrt. kantasanalliset *haarukka, lintunen, otattaa*. Myös samankaltainen semantiikka tai syntaksi voivat toimia yhteytenä morfologiseen johdostyyppiin samahahmoisuuden ja erotettavissa olevan johtimen ohella (VISK 2008, § 162), esimerkiksi sanojen *hyttynen* ja *kärpänen* tarkoite viittaa pienikokoisuuteen, ja täten ne vertautuvatkin *-(i)nen-*deminutiiveihin, verbi *odottaa* puolestaan on transitiivinen kuten on tapana yleisestikin *-tta-*verbeillä, *kolottaa* esiintyy käytössä pääsääntöisesti tunnekausatiivina samoin kuten kantasanallinen *nolottaa*. Uusien ilmaisujen muodostaminen pohjaten tällaisiin muotteihin sekä johdostyyppiä väljemmin määriteltäviin sanahahmoihin on nykykielessä yleistä ja elävää kielenkäyttöä.

5. LEKSIKAALISTUMINEN

Kehityskulkua, jossa morfeemi- tai sanaliitot vakiintuvat pysyväksi siten, että kombinaatio tajutaan jakamattomaksi semanttiseksi kokonaisuudeksi, kutsutaan leksikaalistumiseksi (Hakulinen & Ojanen 1976, s. 92). Kyse on sekä morfologisesta että semanttisesta kiteytymis- ja konventionaalistumisilmiöstä, joka koskee niin yhtä sanaa kuin useamman sanan yhtymää. Luonteeltaan leksikaalistuminen on vähittäistä ja täten sanan leksikaalistuneisuus on asteilmiö.

Pääosin leksikaalistuminen koskee kompleksisempia sanamuodosteita, eritoten johdoksia. Sana kehittyy leksikaalistuessaan morfologisesti ja semanttisesti jakamattomaksi siten, että sen merkitys ei ole enää yhdistelmä kantavartalonsa ja johtim(i)ensa merkityksistä, tai sen osamorfeemit ovat toisistaan jo erottumattomampia (Bybee 1985, s. 18-19). Lopputuloksena johdos voi muuttua perussanan suuntaan tai perussanaksi, kompleksinen johdos puolestaan sisältämään jakamattoman yhdysjohtimen, ja taivutusmuodostakin on mahdollista tulla taipumaton sana. Tällaiset leksikaalistuneet sanat eli leksikaalistumat ilmenevät yksinä jakamattomina yksiköinä niin tuottamisen kuin hahmottamisenkin kannalta.

Esimerkkejä leksikaalistuneista johdoksista:

- substantiiveja: *syyte, kielto, kiihko, konnuus*
- verbejä: *erotella, laivata, pitäytyä, tarinoida*
- adjektiivistuneita partisiippeja: *näkyvä, tyydyttävä, paatunut, halvattu*
- substantiivistuneita partisiippeja: *juotava, oppinut, kihlattu*

Merkitys leksikaalistuneella johdoksella on yksilöllinen; se on voinut vakiintua aivan muuksi kuin muiden samanjohtimisten johdosten pohjalta olisi pääteltävissä, tai verrattuna siihen, mitä se on ollut alun perin (Bybee 1985, s. 88) Kuten käsitteiden ja ilmaisujen muodostumisessa muutoinkin, on uusi merkitys yleensä lähtömerkitystä abstraktimpi (esim. *käsittää, ajatella*), jos kohta esim. metaforinen käyttö ei vielä sinänsä ole leksikaalistumista.

Lähtömerkityksen tarkentuminen ja sitä kautta vakiintuminen määrättyyn käyttötarkoitukseen on myös yleinen leksikaalistumisen tendenssi, esim. *pituus* suureen

nimityksenä, *tutkija* ammatti- tai virkanimenä, *vastuu* velvollisuutena jostakin (asiasta) vastaamisesta, vrt. 'vastaaminen' yleensä (VISK 2008, § 166). Samalla tavoin tapahtuvaa termistymistä toteutuu yleisesti myös yhdyssanojen kohdalla, esim. *hyväksikäyttö* ihmisen määrättyyn kaltoin kohteluun viittaavana terminä verrattuna vaikkapa neutraalimpaan jonkin (asian tai esineen) hyödyntämiseen tai apuna käyttämiseen.

Lisäksi samalla lekseemillä on mahdollista olla sekä leksikaalistunutta että leksikaalistumatonta käyttöä (VISK 2008, § 166), esim. *helpottaa* 'tehdä/saada jotain konkr. helpommaksi; tuntee huojennusta, helpotusta jstak', *tiukentaa* 'tehdä tiukemmaksi: konkr., esim. solmua, otetta; abstr., esim. sääntöjä, kuria', *koruton* 'ilman koruja (konkr.); olla kaunistelematon, karu, pelkistetty, yksinkertainen (jstak asiasta, esineestä, tapahtumasta jne.)', *tajuton* 'olla vailla tajua, tiedostamattomassa tilassa; puheena olevan asian koon, määrän ym. ominaisuuden joko myönteistä tai kielteistä tunne- tai kokemistilaa kuvaava tehoilmaus, esim. *tajuttoman upea*, *tajuttoman ruma*, *tajuttoman makeeta*, *tajuttoman paljon*, *tajuton pamaus* jne.'

Leksikaalistumiin luetaan usein myös sellaisia (mahdollisia) johdoksia, joilla ilmenee epäselvyyksiä kantasanan suhteen tilanteissa, joissa esim. kantasanaa ei ole (lekseeminä) olemassa tai sen voidaan todeta olevan katoamassa, esim. *horros* ← **hortaa*, *tiimellys* ← **tiimeltää*, *tuoksina* ← **tuoksia*, *lokoisa* ← **loko*, tai johdoksen yhteys on hiipumassa kantasanaansa nähden, esim. *emo* ← *emä*, *kannas* ← *kanta*, *entinen* ← *ensi* (VISK 2008, § 166).

Suihkosen (1994, s. 34) mukaan leksikaalistuminen on toisaalta myös johdoksen produktiivisuutta syövä tendenssi, sillä vähitellen jokainen leksikaalistuva johdos menettää synkroniselta kannalta katsoen johdoksen luonteensa ja osaltaan kaventaa edustamansa johdintyyppin kasvukykyä. Tämä johtaa myös siihen, että johdosten tuottamisessa muistin osuus kasvaa ja luovan derivaation osuus vähenee, toisin sanoen johdosta ei enää muodosteta komponenteistaan vaan sen sijaan se poimitaan muistista suoraan.

Luonnollisesti johdosten sekä produktiivien johdon tuotosten välille on hankalaa, ellei mahdotontakin vetää tarkkaa rajaa (Suihkonen 1994, s. 34), sillä sanastoon vakiintumisen aste vaihtelee merkittävän paljon johdoksittain. Kielenpuhujan on lisäksi mahdollista tuottaa suuri osa johdoksista niin muistinvaraisesti kuin nojautuen produktiiveihin johtotapoihinkin. Sellaisia suurtaajuisia johdoksia, jotka täyttävät säännöllisen derivaation ehdot, voidaan hyvin ottaa suoraan muististakin käyttöön,

mutta ei ole myöskään mahdotonta muodostaa niitä myös produktiiviin derivaatiomalliin pohjaten (Suihkonen 1994, s. 34). Puolestaan sellaiset johdokset, joita kielenkäyttäjät ei enää kykene yhdistämään kantasanoihinsa, kuuluvat kuitenkin pelkästään leksikkoon.

6. FREKVENTATIIVI

Frekventatiivijohdokset ovat teonlaatuja ilmaiseva ryhmä sanoja, jotka osoittavat, millä tavoin toiminta tapahtuu (Suihkonen 1994, s. 38). Ne modifioivat kantaverbillä ilmaistua toimintaa eri tavoin, joskin subjektin ja verbin suhde ei yleensä tapaa muuttua (esim. *Lintu lentää* → *Lintu* → *lenneskelee*; *Tyttö lukee* → *Tyttö lukaisee*). Pääsääntöisesti frekventatiiviset verbit ilmaisevat jotakin toistuvaa ja useasti tapahtuvaa tekemistä, kun taas työssäni niin ikään esille tulevat kontinuatiiviset ilmaisut viittaavat tekemisen tai tapahtumisen keskeytyksittä jatkumiseen. Huomioitavaa kuitenkin on, että toistuva ja jatkuva tekeminen ovat usein semanttisesti hyvin lähellä toisiaan.

Pentti Suihkosen (1994, s. 39) mukaan frekventatiivin määrittelyssä on ajan saatossa esiintynyt myös melko lailla vaihtelevuutta sekä epäselvyyttäkin, eikä jakoa frekventatiiveihin ja kontinuatiiveihin ole sitäkään kaikkina aikoina otettu huomioon. Aiemmin kyseisten ryhmien sanat onkin usein tavattu kaikki niputtaa frekventatiivisiin johdoksiin. Lisäksi on esitetty, että sanan merkitys määräytyisi kantaverbin mukaan: kantaverbin toiminnan ollessa hetkellistä, olisi johdos frekventatiivinen (esim. *hyppää* → *hyppele-*, *hyppi-*), mutta jos kantaverbin toiminta on jatkuvaa, olisi johdos kontinuatiivinen (esim. *ole* → *oleile-*, *oleskele-*). Rajan vetäminen näiden välille ei kuitenkaan ole helppoa taikka ihan näin yksioikoista. Suihkonen toteaaakin, ettei edellä oleva tulkinta frekventatiivisista ja kontinuatiivisista johdoksista ole lopulta edes todellisuuden mukaista; johto-opin tuktimuksessa kun olisi aina hyvä pitää kyseiset käsitteet toisistaan erillään ja pyrkiä mahdollisimman täsmällisen sisällön antamiseen molempien kohdalla.

Kalevi Wiik (1975, s. 157) puolestaan määrittelee frekventatiivisten ja kontinuatiivisten johdosten välisen eron sillä, että frekventatiiviverbeihin kuuluisi *sattumanvaraisen jaksoittaisuuden* merkitys, jollaista taasen kontinuatiiviverbeillä ei ole. Mainitsemisensa frekventatiivisiksi katsomissaan esimerkkilauseissa *Poika lueskelee*, *Poika kompastelee* ja *Maa tärähtelee* Wiik toteaa verbijohdosten kuvaavan tekemistä, jossa tahallisen tai tahattoman toiminnan jaksot seuraavat sattumanvaraisesti toisiaan. Johdoksen kantaverbin merkityksessä elollisen olion tahallista toimintaa (esim. 'lukemista'), voidaan puhua sattumanvaraisen jaksoittaisuuden sijasta *ailahtelevasta keskittyneisyydestä*. Lisäksi jaksoittaisuudella ei tarkoitettaisi pelkästään tapahtumien välillä ilmenevää taukoa, vaan kyse voi olla myös toiminnan tai tapahtuman sattumanvaraisuudesta.

Wiikin mukaan frekventatiiviset ja kontinuatiiviset johdokset muodostaisivat lisäksi morfologisestikin kaksi melko selvärajaista kategoriaa (1975, s. 157); frekventatiivisia olisivat useamman kuin yhden frekventatiivisen suffiksin peräkkäin sisältävät verbijohdokset (esim. *haeskele-*, *seisoksi-*), sekä sellaiset johdokset, joiden rinnalla on *-a-* tai *-ä-*loppuinen ei-frekventatiivinen johtamaton verbi (esim. *laulele-*, *kääntele-*). Kontinuatiivisia puolestaan olisivat hänen mukaansa usein *-i-* tai *-o-*johtimiset verbit, joilla yleensä on rinnallaan ei-frekventatiivinen verbijohdos, lähinnä supistumaverbi tai momentaaninen *-Aise-*verbi (esim. *tahri-*, vrt. *tahraa-*; *haro-*, vrt. *haraa-*; *auko-*, vrt. *aukaise-*). Lisäksi kontinuatiivisia olisivat sellaiset *-ele-*johdokset, joiden rinnalla on supistumaverbi (esim. *suojele-*, vrt. *suojaa-*) tai sitten pyöreään vartaloon päättyvän vartalon omaava verbi (esim. *huhuhtele-*, vrt. *huhuhto-*). Johtosuhteisiin liittyen Wiik esittää, että yleensä frekventatiivisten johdosten generointi on läpinäkyvää, siinä missä kontinuatiivisten on läpinäkymätöntä.

Suihkonen (1994, s. 40) puolestaan toteaa merkityksen ja muodon riippuvuuden toki olevan ilmeinen, mutta poikkeuksiakin on. Hänen mukaansa esimerkiksi monet *laulele-*-tyypin johdoksista ovat ennemminkin kontinuatiivisia kuin frekventatiivisia (esim. *ajele-*, *matele-*, *vetele-*), ja että Wiikiltä olisi jäänyt täysin mainitsematta kolmi- ja useampitavuiset *-a-* ja *-ä-*vartaloiset verbit, jotka ovat *-ele-*johdoksissaan säilyttäneet frekventatiivisen merkityksen enimmäkseen hyvin (esim. *levittele-*, *naurahtele-*, *tära[h]yttele-* jne.).

Jos pelkästään sattumanvarainen jaksoittaisuus olisi frekventatiivisuuden määritelmänä, lienee hyvin ilmeistä, että monta tärkeää merkityskomponenttia erityisesti *-ele-* ja *-ile-*johdosten kohdalla jää huomaamatta (Suihkonen 1994, s. 40). Frekventatiivijohdoksiin lisäksi varsin usein sisältyy mm. vähättelevyyden sekä leikillisyyden merkityksiä (esim. *Kyllä minä joskus olen kilpaakin uiskennellut*), kuten myös humoristisuuden tai ironisuuden vivahteita (esim. *Tässä mökkirähjässä sitä vain asustellaan [~ eleskellään]*). Toisinaan frekventatiivijohtimen on mahdollista leimata kantaverbillä ilmaistu tekeminen hitaaksi, vaivalloiseksi tai ponnettomaksi, esim. *Se meni eikä meneskellyt*. Tämänkaltaisille merkitysvivahteille on selkeästi yhteistä se, että niissä tulee esille puhujan asenne puheena olevaa tapahtumista kohtaan. Huolimatta tekemisen mahdollisesta asiallisuudesta ja vakavuudesta todellisuudessa, on sitä kuitenkin kuvailtu johdoksella, joka on paljastanut puhujan tai toimijan vähättelevän, huvittuneen tai halveksivan suhtautumisen tekemiseensä.

Lauri Hakulisen (1978, s. 261) mukaan *-ele-*frekventatiivijohtimeen sisältyy

myös 'epävarman keveyden' vivahde, esim. *satele-* ← *sata-*. Lisäksi on olemassa myös samaisen kohtimen sisältäviä verbejä, jotka ovat kuitenkin konatiivisia eli 'yrittämistä' ilmaisevia, esimerkiksi *kaupittele-* 'yrittää saada kaupatuksi', *oste-* 'kysyä ostaakseen', *tuntele-* 'tunnustella, koettaa tuntea, yrittää tunnistaa'. Tapani Lehtisen (1983, s. 496-497) mukaan myös verbit kuten esimerkiksi *opettele-* 'yrittää oppia', *muistele-* 'yrittää muistaa', *sovittele-* 'yrittää saada sopimaan', *tavoittele-* 'yrittää tavoittaa', ja *vakuuttele-* 'yrittää vakuuttaa, saada vakuuttumaan' voidaan katsoa frekventatiivis-konatiivisiksi. Usein konatiivinen vivahde voi myös laveammin ilmaista sen, että jotain on aikomus tai yritys tehdä, mutta odotetun tuloksen syntymistä ei tapahdu tai se on epävarmaa.

Lisäksi Lehtinen (1983, s. 496) toteaa konatiiviverbien olevan 'vireillä olevaa tekemistä' tarkoittavien verbijohdosten alalaji; kantaverbi, joka ilmaisee yhtäkkistä tilanmuutosta, olisi joissain tapauksissa mahdollista muuntaa frekventatiivijohtimella merkitsemään vireillä olevaa prosessia. Esimerkiksi verbillä *aloittele-* voidaan tarkoittaa 'olla aloittamassa, aloittaa vähitellen, valmistautua aloittamaan, aikoa aloittaa jne.', jolloin siis ilmaistaan aloittamiseen johtavan prosessin alkaneen, mutta itseensä aloittamiseen ei ole vielä edetty (vrt. *lopettele-*, *lähdeskele-*).

Johtimen johto-opillinen merkitys on denominaaleissa eli nominikantaisissa johdoksissa erilainen kuin deverbaaleissa eli verbikantaisissa (Suihkonen 1994, s 41-42). Denominaalisten johdinten ensisijaisesti rakennetta koskeva tehtävä on muuttaa yksinkertaisesti nomini verbiksi (esim. *tempu-* → *tempuille*). Nominikantaisten johdosten merkityksissä on kantanominista riippuvaa vaihtelua, ja ne on viime kädessä tulkittavissa pragmaattisesti sekä kontekstin pohjalta. Täten esimerkiksi johdos *nuukaile-* tarkoittaa useimmissa tapauksissa 'olla nuuka, saita', *hurjaile-* 'olla hurjana, hurjastella' ja *kyykkyile-* 'olla kyykyssä, kyykistellä'. Tämänkaltaisilla ns. statusjohdoksilla voidaan ilmaista subjektin määrättyä ominaisuutta, roolia sekä fyysistä tai psyykkistä tilaa. Tosin esimerkiksi verbi *hirveile-* merkitsee 'hiritellä, kauhistella' (ei siis esim. 'olla hirveä'), ja täten siinä on kyse ns. suhtautumisjohdoksesta. Instrumentatiivisia johdoksia taasen ovat verbit kuten *kynäile-* 'kirjoitella' sekä *pyöräile-*, ja kantasanailla ilmaistun nauttimista merkitseviä johdoksia ovat esim. *herkkuille-* 'herkutella' ja *leipäile-* 'murkinoida, syödä'. Tämä johdos voi esiintyä myös myyntyypisissä merkityksissä, esim. *päiväile-* voi tarkoittaa 'paistatella päivää', mutta myös 'päivitellä'.

Nomineihin liittyvä *-ile*-johdin on Leena Kytömäen mukaan pelkkä verbistin, eikä sillä ole omaa semanttista funktiota; kantanomini ja käyttöyhteys määräävät

johdoksen merkityksen, vaikka toisaalta denominaaleille *-ile*-verbeille ominaista olisi kuitenkin kontinuaatiivisuus (Kytömäki 1992, s. 243). Suihkosen näkemys (1994, s. 42) tähän kuitenkin on, että useimmiten *-ile*-johdoksissa kuitenkin olisi mukana myös frekventatiivinen komponentti. Ja vaikka merkitys ei koskisikaan tapahtuman tai tekemisen toistuilevuutta, niin ainakin jostain frekventatiivisuuden käsitteeseen kuuluvasta vivahteesta olisi joka tapauksessa kyse (esim. keveys, leikillisuus jne.).

Kaikki *-ele*-johtimella muodostetut verbit eivät kuitenkaan johto-opilliselta merkitykseltään ole frekventatiivisia; erityisesti kantasannomilta johdoksilta hyvin usein puuttuu frekventatiivinen merkitysvivahde, ja monet *-ele*-ryhmän sanoista ovatkin kontinuaatiivisia (Suihkonen 1994, s. 42). Frekventatiivisuutta on vaikeampi havaita nominikantaisista johdoksista verrattuna verbikantaisiin, mutta niissäkin se on jonkinlaisena vivahteena yleensä mukana.

7. ASPEKTI

Aspekti on tavallisesti verbikategoriaan liittyvä sekundaarinen kategoria, jolla tarkoitetaan tilanteen keston liittyviä seikkoja, joita ilmenee lauseen rakenteen eri tasoilla (Hakulinen & Ojanen 1976, s. 29). Kyseessä voi tarkemmin ottaen olla lauseen aspekti, verbi-ilmauksen aspektuaalinen tilannetyyppi tai verbin oma aspektimerkitys. Suomessa ja saamessa aspekti on johto-opillinen kategoria, kun taas esim. slaavilaisissa ja monissa muissa kielissä se on kieliopillinen kategoria, joka on välttämätön jokaisella verbillä siinä missä esim. suomessa verbeillä on tempus ja modus (Comrie 1976, s. 7-8).

Lauseen aspekti viittaa näkökulmaan sisäisestä aikarakenteesta lauseen esittämässä tilanteessa, ja tilanne esitetään joko rajattuna eli perfektiivisenä tai rajaamattomana eli imperfektiivisenä (Comrie 1976, s. 16). Yleisesti aspektiltaan perfektiivinen tilanne mielletään yhdeksi, alun ja lopun sisältäväksi tai punktuaaliseksi eli tapahtuman hetkellisyyttä korostavaksi kokonaisuudeksi. Kyseessä oleva tapahtuma sisältää tavallisesti muutoksen tai lopputuloksen, esim.:

- *Hän otti takkinsa ja kiskaisi sen ylleen. | Mies ampui savikiekon (hajalle ~ palasiksi). | Poika pyöräilee koulusta kotiin. | Mies juoksi kentän ympäri. | Minä ohjasin (veneen) pahasti karille. | Käännyin kannoillani.*

Lauseen esittäessä tilanteen imperfektiivisenä, kiinnitetään huomio tällöin johonkin tilanteessa ilmenevään vaiheeseen (Comrie 1976, s. 24; VISK 2008, § 1498). Tällöin on kyse käynnissä olevasta tai olleesta, vielä keskeneräisestä tai tulokseen johtamattomasta tilanteesta (1.). Lisäksi rajaamattomiksi katsotaan myös lauseet, jotka kuvaavat habituaalista tilannetta ja joissa asia on siis esitetty toistuvana tapana tai taipumuksena (2.), esim.:

1. *Hän etsi hattuaan. | Mies ampui savikiekkoa. | Mies juoksi ympäri kenttää. | Minä ohjailin venettä huonosti. | Kääntyilin kannoillani.*

2. *Juotko sä olutta? | Minä käyn lenkillä ja painin. | Naisella oli tapana ehtiä kaikkialle.*

Aspektuaalista perfektiivisyyttä ilmaistaessa käytetään siis totaaliobjektia sekä erilaisia suuntasijaisia adverbiaaleja (3.) sekä partitiiviobjektia puolestaan imperfektiivisyyden

kohdalla (4.) lauseen ollessa molemmissa tapauksissa myönteinen sekä objektin ollessa yksiköllinen ja jaotontarkoitteinen (VISK 2008, § 1498), esim.:

3. *Sanoitimme juomalaulun. | Vaikenen hautaan saakka.*

4. *Sanoitimme juomalaulua.*

Tilanteen keston rajoja ilmaistaessa käytetään *tunnin*-tyyppistä osmaa (5.) eli objektinsijaista määrän adverbiaalia, tai *tunnissa*-tyyppistä (6.) ajan adverbiaalia (VISK 2008, § 1498), esim.:

5. *Sanoitimme laulua kuukauden ~ *kuukaudessa. | Lauloin bändissä viitisen vuotta.*

6. *Sanoitimme laulun kuukaudessa ~ *kuukauden. | Vedimme settilistamme läpi kolmessa vartissa.*

7.1. YLEISTÄ TILANNETYYPEISTÄ JA ASPEKTIMERKITYKSISTÄ

Tilanteista puhuttaessa kyse on erityyppisten aspektuaalisten tilannetyyppien edustuksista, ja niitä siis ilmaistaan verbi-ilmauksin (VISK 2008, § 1499). Tilat, joihin ei sisälly muutosta eikä luontaista päätepestettä taikka tulosta, kutsutaan luonteeltaan statiivisiksi sekä ateeisiksi; tällaisia ovat esimerkiksi *olla toimeton, omistaa auto, vihata naapuriaan, pyörällä hangessa, laulaa hauskasti* jne. Dynaamisia puolestaan ovat liikettä tai tilan muutoksen sisältävät tapahtumat. Vielä tarkemmin dynaamiset tapahtumat voidaan jakaa duratiivisiin (esim. *tuoppi tyhjenee, ruoho kasvaa, aika matelee*) sekä punktuaalisiin (esim. *pullo särkyi, minä säikähdin, sota alkoi*) sen perusteella, kuluuko niihin aikaa vai ei (Comrie 1976, s. 41-44). Teelisiä ovat tapahtumat, jotka sisältävät tilanteen luontaisen päätepesteen tai tuloksen. Tällaisia ovat usein punktuaaliset tapahtumat sekä lauseet esim. *muutan kaupunkiin, tyhjensin tuoppini, rakensin viinikaapin*. Duratiiviset tapahtumat voivat olla myös ateeisiä, esim. *aallot pauhaavat, nainen laulaa, lippu liehuu salossa*.

Verbin käyttömahdollisuudet erilaisia tilannetyyppejä kuvattaessa riippuvat sanan

leksikaalisesta merkityksestä (VISK 2008, § 1499). Sellaista tiloja tai toimintoja, joilla ei ole päätepistettä tai tulosta, kuvataan aspektimerkitykseltään irresultatiivisilla eli rajapakoisilla verbeillä, esim. *olla, vihata, kävellä, paukuttaa* jne. Teelisiä punktuaalisia tapahtumia kuvataan resultatiivisilla eli rajaavilla verbeillä (Comrie 1976, s. 20-21) kuten *lopettaa, äkätä, kirkaista, napata* ym.; tällaisissa tapahtumat eivät siis jatku sellaisinaan. Muita teelisiä tapahtumia ovat etupäässä teot ja prosessit, ja niissä on mahdollista esiintyä myös resultatiivis-irresultatiivisia eli rajahakuisia verbejä (VISK 2008, § 1499). Tällaisia ovat ilmaisut kuten *rakentaa, kasvaa, oppia, syödä* jne. Nämä ja vastaavantyyppiset verbit pitävät sisällään tilanteen päätepisteen merkityksen, ja se voidaankin täten esittää joko saavutettuna tai (vielä toistaiseksi) saavuttamattomana päämääränä, esim. *söimme kakun ~ kakkua*. Täten siihen, minkälaisien tilanteiden kuvaamiseen verbiä on mahdollista käyttää, vaikuttaa verbin merkitys, ja kulloistakin tilannetta kuvaava lause puolestaan luokituu aspektiltaan joko rajatuksi taikka rajaamattomaksi.

Verbijohdoksen teonlaatua kuvaavat piirteet kuten frekventatiivisuus, kontinuatiivisuus sekä momentaanisuus sisältyvät niin ikään verbin leksikaaliseen merkitykseen (Comrie 1976, s. 6; VISK 2008, § 1499). Perustapauksessaan esimerkiksi frekventatiivinen verbijohdos ilmaisee kanta- tai korrelaattiverbin tarkoittaman tapahtuman toistumista, toisin sanoen iteratiivista sekä rajoiltaan avointa tilannetta, esim. *ympärillä **pamahtelee**, siellä se vaan **istuskeli**, sää on viime aikoina **lauhtuillut*** jne. Punktuaalista tapahtumaa puolestaan usein kuvaa momentaanijohdos, esim. *mies **istahti** jakkaralle*.

8. VERBEISTÄ POHJOISSAAMESSA

Verbit eli teonsanat ovat useimmissa maailman kielissä esiintyvä sanaluokka, ja semanttisen määrittymisen mukaan verbit tyypillisesti ilmaisevat tekemistä, olemista tai tapahtumista (Hakulinen & Ojanen, 1976, s. 150). Distributionaalisen määrittymisen mukaan verbin keskeinen tehtävä on lauseen rakenteen kannalta toimia predikaattina eli lauseen ytimenä. Verbit esiintyvät finiittisinä persoonamuotoina ja infiniittisinä nominaalimuotoina, ja ne taipuvat tempuksissa eli aikamuodoissa sekä moduksissa eli tapaluokissa (VISK 2008, § 71). Lisäksi verbien taivutukseen kuuluvat myös myöntö- ja kieltomuodot sekä aktiivi- ja passiivimuotoinen taivutus.

Tutkimukseni kohteena olevassa pohjoissaamessa verbit taipuvat kolmessa luvussa: yksikössä, kaksikossa eli duaalissa sekä monikossa; muutoin verbien muoto-opillinen järjestelmä muistuttaa suomen järjestelmää. Moduksia on neljä: indikatiivi, potentiaali (pääteaines -ž-), konditionaali (pääteaines parillistavuisissa ja supistumaverbeissä -š-, parillistavuisissa -včč-) ja imperatiivi. Yksinkertaisia tempuksia on kaksi: preesens ja imperfekti (preteriti), ja tämän lisäksi esiintyy vielä kaksi yhdystempusta: perfekti ja pluskvamperfekti (Nickel 1994, s. 42-43; Pope & Sára 2004, 42-43). Persoonamuotoja on niin yksikössä, kaksikossa kuin monikossakin kussakin kolme.

Nominaalimuotoja on kahdeksan: infinitiivi, partisiipin preesens, partisiipin perfekti, aktio (nominatiivi, essiivi), gerundi, verbigenetiivi, verbiabessiivi sekä kielteinen supiini (Nickel 1994, s. 63-68; Pope & Sára 2004, s. 68-84). Nominaali- eli infiniittimuodot voivat esiintyä sekä aktiivisina että passiivisina, ja ne muodostetaan verbivartaloista omilla tunnuksillaan. Pohjoissaamessa on vain yksi infinitiivi, ja infinitiivien syntaktinen asema lauseessa muistuttaa substantiivien asemaa. Partisiipeilla syntaktinen asema on sama kuin adjektiiveilla.

Pohjoissaamessa vartalonsisäisillä äännevaihteluilla on sekä nominien että verbien taivutuksessa tärkeä osuus, kuten myös nominaalimuotojen pääteaineksilla. Passiivi on johto-opillinen kategoria, ja sen johtimet vaihtelevat murteittain/[saamelais]kielittäin. Passiivivartaloihin voivat periaatteessa liittyä kaikki samat tunnukset ja päätteet kuin aktiivivartaloihinkin (Nickel 1994, s. 225-229).

Pohjoissaamen verbit jakautuvat parillistavuisiin, paritontavuisiin sekä supistumavartaloisiin verbeihin. Kaikissa finiittimuodoissa imperatiivia lukuunottamatta

käytetään seuraavia persoonapäätteitä (Sammallahti 1993, s. 557-560):

1. Parillistavuiset verbit:

preesens:			preteriti:		
sg1 -n	du1 -Ø	pl1 -t	sg1 -n	du1 -me	pl1 -met
sg2 -t	du2 - <i>beahtti</i>	pl2 - <i>beahtti</i>	sg2 -t	du2 -de	pl2 -det
sg3 -Ø	du3 -ba	pl3 -t	sg3 -Ø	du3 -ga	pl3 -Ø

(sg = yksikkö, du = duaali, pl = monikko; Ø = ei päätettä, so. tunnukseton)

2. Paritontavuiset verbit:

preesens:			preteriti:		
sg1 -n	du1 - <i>tne</i>	pl1 -t	sg1 -n	du1 - <i>mme</i>	pl1 - <i>mmet</i>
sg2 -t	du2 - <i>hppi</i>	pl2 - <i>hpet</i>	sg2 -t	du2 - <i>dde</i>	pl2 - <i>ddet</i>
sg3 -Ø	du3 -ba	pl3 -t	sg3 -Ø	du3 - <i>gga</i>	pl3 - <i>dje</i>

3. Supistumaverbit:

preesens:			preteriti:		
sg1 -n	du1 - <i>tne</i>	pl1 -t	sg1 -n	du1 - <i>me</i>	pl1 - <i>met</i>
sg2 -t	du2 - <i>beahtti</i>	pl2 - <i>behtet</i>	sg2 -t	du2 - <i>dd</i>	pl2 - <i>det</i>
sg3 -Ø	du3 -ba	pl3 -t	sg3 -Ø	du3 - <i>ga</i>	pl3 - <i>dje</i>

Imperatiivin persoonapäätteet:

sg1 -n	du1 -Ø	pl1 -t
sg2 -t	du2 -Ø	pl2 -t
sg3 -s	du3 - <i>ska</i>	pl3 - <i>set</i>

Supistumavartaloisissa verbeissä imperatiivipäätte liittyy supistumattomaan vartaloon.

Parillistavuiset verbit ovat pohjoissaamessa joko kaksi- tai nelitavuisia, ja infinitiivin tunnus on *-it-* (esim. *johtit* 'jutaa; kulkea; siirtyä; mennä', *muitališgoahtit* 'alkaa kertoa, esittää, muistella'), *-ut-* (*doalvut: doalvvun* 'viedä: vien') tai *-at* (*mannat* 'mennä', *almmuhallat* 'ilmoitella') -päätteinen (Nickel 1994, s. 43-44; Pope & Sára 2004, s. 44).

Paritontavuiset verbit ovat pääsääntöisesti yksi-, kolmi- tai viisitavuisia sekä *-it-* päätteisiä, eikä niillä ole astevaihtelua (Nickel 1994, s. 44; Pope & Sára 2004, 45-46). Yksitavuisista verbeistä esimerkkinä *leat* 'olla, olla jllak' (esim. yksikön preesens: *lean, leat, lea* 'olen, olet, on') sekä kieltoverbi, joka taipuu esim. yksikön preesens: *in, it, ii* 'en, et, ei'. Kolmi- ja viisitavuiset verbit ovat tavallisesti johdettuja verbejä, esim. *neaskašit* 'näskäillä (vähin erin), lihata (nahkaa, vähin erin)', *vuotnámastalit* 'kutsua

jkta anopiksi'.

Supistumaverbeillä esiintyy kahdenlaisia vartaloita: 1) supistuneet *-et-*, *-ot-*, ja *-át-*-päätteiset verbit, jotka ovat kaksitavuisten verbien kaltaisia, sekä 2) supistumattomat *-ej-*, *-oj-* ja *-áj-*-päätteiset verbit, jotka puolestaan ovat kolmitavuisten verbien kaltaisia (Nickel 1994, s. 44; Pope & Sára 2004, s. 47). Supistumaverbeille on tyypillistä astevaihtelun puuttuminen sekä esiintyminen pidentyneessä asteessa, esim. *-et-*-verbit: *fertet* 'täytyä': *fertej-*, *-ot-*-verbit: *liikot* 'pitää jstak, jksta': *liikoj-*, *-át-*-verbit: *vuoddját* 'lähteä ajamaan': *vuoddjáj-*.

Tässä työssäni käsittelemieni johdosten taivutus noudattaa parillistavuisten verbien taivutusta. Seuraavassa esimerkkejä kaikkien neljän *-alla-*-johdintyyppin sanoista indikatiivin preesensissä:

	<i>árvádallat</i> 'arvilla'	<i>doalahallat</i> 'pidätellä'	<i>válmastallat</i> 'valmistella'	<i>mieđuštallat</i> 'saatella (jkta)'
sg1	<i>árvádallan</i>	<i>doalahallan</i>	<i>válmastallan</i>	<i>mieđuštallan</i>
sg2	<i>árvádallat</i>	<i>doalahallat</i>	<i>válmastallat</i>	<i>mieđuštallat</i>
sg3	<i>árvádallá</i>	<i>doalahallá</i>	<i>válmastallá</i>	<i>mieđuštallá</i>
du1	<i>árvádalle</i>	<i>doalahalle</i>	<i>válmastalle</i>	<i>mieđuštalle</i>
du2	<i>árvádallabeahhti</i>	<i>doalahallabeahhti</i>	<i>válmastallabeahhti</i>	<i>mieđuštallabeahhti</i>
du3	<i>árvádallaba</i>	<i>doalahallaba</i>	<i>válmastallaba</i>	<i>mieđuštallaba</i>
pl1	<i>árvádallat</i>	<i>doalahallat</i>	<i>válmastallat</i>	<i>mieđuštallat</i>
pl2	<i>árvádallabehtet</i>	<i>doalahallabehtet</i>	<i>válmastallabehtet</i>	<i>mieđuštallabehtet</i>
pl3	<i>árvádallet</i>	<i>doalahallet</i>	<i>válmastallet</i>	<i>mieđuštallet</i>

Varsinaisesti pohjoissaamen kieliopin käsittely ei kuitenkaan ole tässä työssä olennaista, joten tarkemmin ei liene syytä paneutua esim. muihin verbitaivutuksiin, moduksiin taikka aikamuotoihin. Poikkeuksena on kuitenkin passiivi, joka on tullut tutkimuksessani esille, ja täten käyn siihen liittyviä seikkoja lyhyesti läpi seuraavassa.

Siinä missä itämerensuomalaisissa kielissä passiivi on ns. pääluokka, on se kuitenkin saamessa johto-opillinen kategoria. Pohjoissaamessa yleinen passiivijohdos on *-uvvo-*, jota käytetään suomenkin tapaan silloin, kun teon suorittajaa ei ilmaista (Nickel 1994, s. 225-226; Pope & Sára 2004, s. 278-282).

Parillistavuisissa verbeissä passiivi muodostetaan siten, että infinitiivin päätteiden *-t* tilalle tulee päätte *-(o)juvvo-*. Merkille pantavaa myös toisen tavun vokaalin muuttuminen *o*:ksi sekä ensimmäisen diftongin oikeneminen. Esimerkkejä: *bidjat*

'panna, laittaa' → *biddjovuvvot*, *čállit* 'kirjoittaa' → *čallojuvvot*, *doallat* 'pitää' → *dollojuvvot*, *dahkat* 'tehdä' → *dahkkovuvvot* jne.

Paritontavuisissa verbeissä passiivi muodostuu puolestaan siten, että infinitiivin päätteeseen *-it* tilalle tulee päätte *-uvvot*, esim. *muitalit* 'kertoa, muistella' → *muitaluvvot*, *geahččalit* 'yrittää, kokeilla' → *geahččaluvvot*, *jurddašit* 'ajatella' → *jurddašuvvot* jne.

Supistumaverbeissä mudostus on niin ikään *-t* → *-juvvot*, esim. *dohppet* 'tarttua' → *dohppejuvvot*, *fertet* 'täytyä' → *fertejuvvot*, *dulkot* 'tulkita' → *dulkojuvvot* jne.

Suomesta poiketen pohjoissaamen passiiviverbit kuitenkin taipuvat persoonissa, taivutuksen ollessa tarkemmin ottaen sama kuin supistumaverbeillä (Nickel 1994, s. 226; Pope & Sára 2004, s. 281):

<i>mun</i>	<i>dollojuvvon</i>	'minua pidetään'
<i>don</i>	<i>dollojuvvot</i>	'sinua pidetään'
<i>son</i>	<i>dollojuvvo</i>	'häntä pidetään'
<i>moai</i>	<i>dollojuvvojetne</i>	'meitä (2) pidetään'
<i>doai</i>	<i>dollojuvvobeahhti</i>	'teitä (2) pidetään'
<i>soai</i>	<i>dollojuvvoba</i>	'heitä (2) pidetään'
<i>mii</i>	<i>dollojuvvot</i>	'meitä pidetään'
<i>dii</i>	<i>dollojuvvobehtet</i>	'teitä pidetään'
<i>sii</i>	<i>dollojuvvojit</i>	'heitä pidetään'

Pohjoissaamessa esiintyy myös toisenlainen passiivirakenne; *-halla*-sanojen taulukossa esiintyy tavanomaisempien passiivimerkityksisten sanojen sijasta runsaasti sellaisia verbejä, joissa *-halla*-johdinaineksen sisältävä verbi saa agentin, ja toimii täten hyvin samaan tapaan kuin vaikkapa ruotsin kielen *av* + agentti -rakenteen sisältävät passiivimuodot (Nickel 1994, s. 228), esim. *Mánná gáskkáhalai bahás beatnagii*. 'Lapsi tuli/joutui vihaisen koiran puremaksi.' (vrt. ruotsin vastaava lause *Barnet blev biten av en arg hund*.) Tällaiset *-halla*-passiivit taipuvat niin ikään persoonissa, ja agenttina toimiva sana on illatiivimuodossa. Mikko Korhosen (1981, s. 340) mukaan *-halla*-johdin on tyypiltään deverbaalinen eli verbikantainen, ja sillä muodostetut passiivijohdokset ilmaisevat, että verbin tarkoittama toiminta kohdistuu subjektin tarkoitteeseen vastoin tämän tahtoa tai ilman, että se on ollut tarkoitus. Analyysiluvussa käyn läpi tämäntyyppiset passiivit omana ryhmänään sivulla 48, ja luettelen myös analyysin ohessa esimerkkisanoja.

9. -ALLA-JOHTIMEN VASTINEET URALILAISISSA KIELISSÄ

Sekä *-ele-* että *-alla-*johdokset kuuluvat laajaan *l*-frekventatiivien ryhmään (*-ele-*, *-skele-*, *-eleskele-*), ja tutkimukseni kohteena olevan pohjoissaamen *-alla-*johtimen *l*-aineksella onkin täten samamerkityksisiä vastineita kaikissa suomalais-ugrilaisissa kielissä (erityisesti permiläisissä kielissä) aina samojedikieliä myöten. Hakulisen mukaan (1978, s. 261) laajalti esiintyvä *l*:n edellinen *e* ei alkuaan kuulu kyseiseen johtimeen, vaan esiintyy lähinnä kantavartalon loppu-*a*:n tai *-ä*:n tilalla (esim. *ajatta-*: *ajatte-le-*, *anta-*: *ante-le-*, *arvaa-*: *arvae-le-*, *heittä-*: *heitte-le-*). Koska frekventatiivisen *l*-johtimen edellä esiintyvää *a* ~ *e* -vaihtelua tavataan myös saamelaiskielissä, on oletettava ilmiön olleen tuttu jo varhaiskantasuomelle. Lisäksi *a* → *e* -muutos muistuttaa myös muutoksia esim. *arka* → *arempi*, *selvä* → *selventää*.

9.1. VASTINEET ITÄMERENSUOMALAISISSA KIELISSÄ

Suomen kielessä *-alla-*johdinta vastaa äänteellisesti suoraan *-ele-* (josta vielä tarkemmin muiden lähisukukielten jälkeen), jolla puolestaan on suoria vastineita myös lähisukukielissä; karjala-aunuksessa, lyydiläismurteissa ja inkeröismurteissa *-ele-*, virossa ja vepsässä *-(e)le-*, vatjassa *-eļe-* tai *-ele-* sekä liivissä *-l(â)*. Johdin esiintyy lisäksi muissa äänneasuissa murteittain (Suihkonen 1994, s. 92). Etelä- ja paikoin myös keskivepsän murteissa *-l*-aines on vokaaliutunut tavunloppuisena, ja vatjan kielessä taas *-l-* on lähes säännöllisesti kadonnut kahden *-e-* tai *-e*-vokaalin välistä (esim. *juttēmā* 'sanomaan' [:*juttēlin*], *vihüttēn* 'viihdyttelen'). Ainoastaan, jos ensi tavu on ollut lyhyt, se on säilynyt painottoman tavun jäljessä (esim. *tšävelemmä* 'kävelemään').

Useimmiten *-ele-*johdin vastineineen yhdistyy kaksi-, kolmi-, tai useampitavuisiin *-a-* ja *-ä-*vartaloiisiin verbeihin, jolloin vartalovokaali aina katoaa johtimen edeltä. Sisäheittotapauksissa johtimen alkuvokaali jää reaalistumatta virossa, vepsässä ja liivissä (esim. viro: *lennelda* : *lendlema* 'lennellä'; vepsä: *muštēnta* 'muistella'; liivi: *eitlâ* 'heitellä'). Pitkälti venäjän kielen vaikutuksesta *-ele-*johtimiset verbit ovat usein refleksiivitaivutteisia karjala-aunuksessa, lyydiläismurteissa sekä vepsässä (esim. karjala-aunus: *nagrattel'iekše* 'naureskelee, pitää pilkkanaan'; lyydi: *armastenzetta* 'rakastella'; vepsä: *l'endresē* 'lentelee') (Suihkonen 1994, s. 92). Lisäksi

-ele- (~ *-le-*) johdoksia voidaan tuottaa myös kaksitavuisista *-e-*, *-o-*, *-u-* ja *-y-* vartaloista, jolloin vartalovokaali redusoituu pois johtimen liittyessä vartaloon. Tätä sananmuodostusta esiintyy runsaimmin karjala-aunuksessa ja vepsässä (esim. karjala: *kätkelöy* 'kätkeskelee'; vepsä: *d'oksel'* 'juoksi'), joskin *-e-*vartaloihin pohjautuvia tapauksia löytyy muistakin kielistä (esim. vatja: *purēlevad* 'pureskelevat toisiaan, tappelevat'; viro: *jookselda* : *jookslema* 'juoksennella', inkeroinen: *puskelōd* 'puskeskelevat'). On myös mahdollista tuottaa *-ele-*johdoksia kaksitavuisista *-i-* vartaloista, jolloin vartalovokaali tällöinkin redusoituu johtimen edeltä (Suihkonen 1994, s. 94). Tätä johtamisen tyyppiä tosin esiintyy ilmeisen niukasti; lähinnä karjala-aunuksessa, etelävepsässä sekä virossa (esim. aunus: *ettšelemättäh* 'etsiskelemättä'; vepsä: *bašel'bad* 'puhelivat'; viro: *nautlema* : *naudelda* 'nautiskella').

Vepsässä ja eritoten etelävepsän murteissa *-le-*asuinen johdin liittyy yleisesti jopa yksitavuisiin verbivartaloihin, ja voi sellaisenaan kytkeytyä niin lyhytvokaaliseen kuin diftongilliseenkin verbivartaloon (esim. *jolomā* ~ *jolomā* 'juomme (usein, tavallisesti)', *käulet* 'kuljeskelet'). Tapauksissa, joissa frekventatiivinen merkitysvivahde on hämärtynyt, lisätään joskus yksitavuisiin vartaloihin pleonastinen johdinaines (*-le-* + *-[e]le-*), esim. etelävepsässä (veE): *salēl'* 'sai usein (kaloja)', *salēldas* 'pyydystellään', *käulel'tt'* 'kävit', *käulelomā* 'tavallisesti käymme' (Suihkonen 1994, s. 95). Virossa on mahdollista muodostaa *-(e)le-*verbejä myös suoraan nominikannoista. Spirantin jatkajan säilyttäneissä lyydissä ja vepsässä ovat alkuperäiset supistumaverbikantaiset *-ele-* johdokset tyyppiä veE *magadeľob* 'makailee' ~ ly *magadelda* 'makailla', kun taas tietävästi ainoastaan inkeroisurteissa on säilynyt spirantin kadon johdosta syntynyt vokaaliyhtymä **makađele-* > *makacele*. Kantana kyseisen vokaaliyhtymän sisältävillä *-ele-*verbeillä voi inkeroisurteissa olla myös kaksitavuinen verbi tai nomini, esim. *hädäelD* 'hätäilet'; *kerDoēlD* 'kertoillut'. Lisäksi eteläviron murteissa *-ae-*, *-äe-*yhtymä on mahdollisesti voinut säilyä lyhyen ensitavun sisältävissä *-ele-*verbeissä, jos kohta lähinnä deskriptiivisten sanojen kohdalla, esim. *robaelema* 'leijailla', *rōhaelema* 'yskiä käheästi', *hadaelema* 'kääntelettiä, liikkuu' (Suihkonen 1994, s. 95-96) Epäselvää tosin on, onko vastaavia tapauksia enää viime vuosikymmeninä etelävirossa esiintynyt, sillä tältä osin on selkeämmin raportoitu mukautumista viron yleisedustukseen: *-ae-*, *-äe-*yhtymän sijasta kauempana sanassa esiintyy yleensä *-e-*, esim. *kandes* 'kantaen' <

**kantaδessa*.

Suomen kielessä *-ele*-johdokset jakautuvat merkitykseltään Hakulisen (1978, s. 258-261) mukaan seuraavanlaisesti:

- frekventatiiviset tai kontinuaatiiviset johdokset, jotka vielä tarkemmin jakautuvat johtamattomiin tai sellaisilta näyttäviin kantasanoihin (edempänä käytetty lyhennettä k-s.) pohjautuviin verbeihin: *arvella* (vrt. *arvata*), *jutella* (k-s. murt. *juttaa*, vrt. teonnimijohdos *juttu*), *astella* (vrt. *astua*, *askel*), *kaupustella* (k-s. murt. *kaupustaa*, johdos substantiivista *kaupus* 'kauppatavara' < *kauppa*), *elellä* (< *elä*-), *haastella* (< *haasta*-), *oleilla* (< *ole*-), *sadella* (< *sata*-), *tähyillä* (vrt. *tähdätä*, *tähystää*)
- johdettuihin kantasanoihin pohjautuvia: *arvaillla* ~ run. *arvaella* (k-s. *arvata*, vartalo **arva*-), *epäillä* ~ run. *epäellä* (k-s. *evätä*, vartalo **epä*-), *jahkailla* (vrt. harvinainen *jahkata*, k-s. adv. *jahka*), *lepäillä*, *pidellä*, *harhaillla* (k-s. harv. *harhata*, johdos substantiivista *harha*), *lankeilla* (k-s. *langeta*, varhaisempi vartalo **lankeδe*-), *ajatella* (k-s. *ajattaa*), *imarrella* (k-s. *imartaa*, vrt. *imara* 'makea'), *muistella*, *kalastella*, *valehdella* (k-s. murt. *valehtaa* < vanh. *valeh* 'val[h]e')
- nuorehkoja analogiamuodosteita: *oleilla* (vrt. *olla*), *kokeilla* (vrt. *kokea*)
- harvalukuiset supistumavartalokantaiset: *hypellä* (vrt. *hypätä*), *arvella* (vrt. *arvata*), *mitellä* (vrt. *mitata* < subst. *mitta*), *viskellä* (vrt. *viskata*), *nakella* (vrt. *nakata*), *paiskella* (vrt. *paiskata*)
- refleksiivis-frekventatiiviset: *harjoitella*, *herkutella*, *hidastella*, *haukotella* (ei välttämättä frekventatiivista vivahdusta), *ihmetellä*, *kiskotella* (= 'venyttelehtiä'; k-s. *kiskottaa*, vrt. *kiskoa* 'tempoa'), *kuvitella*, *luulotella*, *niskoitella*, *opetella*, *pysytellä*, *tungetella*, *vastustella*, *viivytellä*, *ylvästellä*
- resiprookkis-frekventatiiviset: *kiistellä*, *otella*, *vastustella*, *kätellä* (vrt. murt. *kättää*), *taistella* (murt. *takistella*, vrt. *takertua*), *väitellä* 'ponnistaa; kinata' (vrt.

väkiä, joka on johdos substantiivista *väki* 'voima'), *otella* (alk. 'ottaa kiinni toinen toisestaan'), *tapella* alk. 'lyödä toisiaan' (k-s. *tappaa*, alk. 'lyödä')

- sanat, joissa frekventatiivinen merkitys on kulunut joko lähes tai aivan olemattomaksi: *päätellä* 'tehdä päätelmiä' (< *päättää* < *pää*), *kannella* 'kieliä' (< *kantaa*), *rukoilla* (kanta- tuntematon), *tiedustella*, *uskotella*, *vietellä*, *suudella* (kantasanaksi oletettu **suutaa*), *kävellä*, lisäksi myös:
 - konatiivisia eli yrittämistä ilmaisevia: *ostella* 'kysyä ostaakseen, koettaa ostaa' (< *ostaa*), *kaupitella* 'koettaa saada kaupatuksi', *tunnustella* 'olla tuntevinaan, hiukan tuntea'
 - merkitykseltään sensitiivis-frekventatiivisia: *pahoitella*, *mielistellä*, *arvostella*

9.2. VASTINEET MUISSA URALILAISISSA KIELISSÄ

Toivo Lehtisalo (1936, s. 172-178) luettelee *l*-aineksen sisältäviä johdoksia muista uralilaisista kielistä seuraavasti (käännökset tässä saksaksi tai unkariksi):

- mordva: *-l'e-*, frekventatiivinen johdin; *kañt'l'ems* ← *kandoms* 'tragen, bringen', *orgol'ems* 'flüchten' ← *orgod'ems* 'fliehen, entfliehen, die flucht ergreifen', *patškol'ems* ← *patškod'ems* 'gelangen, anlangen'
- mari:
 - *-la-* (*-lä-*), frekventatiivinen johdin; *kə·lδäläš* '(oft) ein pferd festbinden' ← *kə·lδäš* 'ein pferd festbinden, tüdern', *lo·ktəlam* 'verderben, schaden zufügen' ← *lo·ktəm* 'durch zauberei verderben, behexen', *βolala·m* ← *βolə·m* 'betrachten'
 - *-lɛ-*, refleksiivijohdin; *ja·rlɛm* 'sich vermischen; sich mit e-m befreunden' ← *ja·rɛm* 'mischen', *əδərkə·lɛm* 'sich kratzen' ← *ə·δərkɛm* 'kratzen'
- komi:
 - *-ly-*, deminutiivinen tai deminutiivis-frekventatiivinen johdin; *koršly* ← *korš-* 'suchen', *kutly-* 'halten, umarmen' ← *kut-* 'halten', *munlyly-/munlyvly-*

'umhergehen, spazieren ← *mun-* 'gehen, fortgehen, umhergehen'

- *-al-*, *-av-* (← *-a-* + *-l-*), deverbaalinen frekventatiivijohdin; *kjiskalni* / *kjiskavni* 'ziehen, schleppen' ← *kjiskjni* 'ziehen', *kutalni* / *kutavni* 'halten, fangen' ← *kutni* 'ergreifen, fassen, halten'; myös: *kiskal-* / *kiskal-* 'zerren, reißen, rupfen' ← *kjiskjni* 'ziehen, melken'
- *-l'al-* (← *-ljal-*), deverbaalinen frekventatiivijohdin, joka esiintyy muodoissa *-l'l'al-* ja *-il'l'al-*: *sakar šotl'am* 'sie geben ihm zucker' ← *šotjni* 'geben', *todil'am* 'man erfuhr' ← *tođni* 'tudni', *uštíl'amtä* 'nem nyitották ki' ← *uštjni* 'kinyit'
- udmurtti: *-l-*, deverbaalinen frekventatiivijohdin, esiintyy *-l-*, *-j-* ja *-el-* muotoisina aineksina: *kertilizi* 'kötözték' ← *kerttini* 'kötni', *pottilid* 'hordasz' ← *pottini* 'előhoz'
- mansi: *-l-*, frekventatiivi, tavallisesti esiintyy *-γ-*frekventatiiviaineksen yhteydessä muodossa *-γl-*: *minjyl-* 'langsam (des weges) gehen' ← *min-* 'gehen', *χartjyl-* 'schleppen' ← *χart-* 'ziehen'
- hanti: *-l-*, frekventatiivijohdin, esiintyy frekventatiivisen *-j-*aineksen yhteydessä: *uèlljii-* '(wiederholt, öfter) jagen, herumjagen' ← *uèl-* 'töten', *χòlljii-* 'oft hören' ← *χòl-* 'hören', *olljilət* 'éldégélnék' ← *ol* 'van'
 - pohjoishanti: *-ləs-*, frekventatiivijohdin (*-l-*aines yhdessä frekventatiivisen *-s-*:n kanssa): *lajləs* 'várazozik' ← *lajil* 'áll'
- unkari: *-l-*aines esiintyy useissa frekventatiivisuffikseissa seuraavasti:
 - *-l: ül-* 'sitzen'
 - *-ol:* *hat-ol* 'dringen, eindringen'
 - *-öl:* *döf-öl* 'wiederholt stossen'
 - *-al:* *szól-al* 'sprechen' (nykyisin inkoatiivinen)
 - *-el:* *képz-el* 'sich vorstellen, sich einbilden'

- *-ál*: *ugr-ál* 'herumspringen'
- *-él*: zerschneiden

- nenetsi: **-la-*, **-lâ-*, **-le-*, verbin laajennus (vb. augm.); esiintyy enimmäkseen ensimmäisenä komponenttina määrättyissä yhdysrakenteisissa suffikseissa, mm. osana infinitiiviä muodoissa **-la-* ja **-lâ-* ilman muita verbin laajennuksia sekä myös frekventatiivisuffiksina. Tämän on mahdollista esiintyä myös frekventatiivisen **j?* -aineksen yhteydessä sekä tapauksissa **j?* + verbin laajennus *ō* tai *ū*, esim.:
 - *jùrlā* augm. 'vergessen (mehrmals)' ← *jùrā* 'vergessen' (frekventatiivinen merkitys)
 - *tāhālā* 'zerstreut sein', *tāhālācōm* 'ich bin zerstreut', *tāhālāḡ'ūcōm* 'ich werde zerstreut sein', *tāhālā'ū* (2. sg. imperat.), *tāhālāḡδḡ* (part.prees.), *tāhālāḡ* 'ist licht (z. b. das haar, der wald)' ← *tāhārā* 'zerbrechen; auseinanderfallen'

- nganasani:
 - *-la-*, frekventatiivijohdin; esim. *jakala-* 'fortwährend schneiden' ← *jaka-* 'schneiden, zer schneiden', *tonula-* 'fahren' ← *tonu-* 'fahren, jagen, treiben'
 - *-la-*, passiivin tunnus/suffiksi; esim. *ḡamla'am* 'erwügt, getödtet werden (renntier vom wolf)' ← *ḡamua'ama* 'essen'

- kamassi: *-lā-*, *-le-*, frekventatiivijohdin; esim. *phad-lā-l'im* (frekventatiivi sanasta *phadel'im* 'hineinstossen'), *thalarleigām* (frekventatiivi sanasta *thalar-l'am* 'ermüden')

Lisäyksenä *-l*-aines on hantissa ja mansissa myös preesensin tunnus, esim. mansi: sg.3.prees. *ōli* 'on (vrt. su **olee*)'. Pohjoissaamen *-alla*-johdosten merkityskohtaiseen luokitteluun palaan esimerkkisanojen kanssa tarkemmin työni kymmenennessä (s. 34) sekä yhdennessätoista luvussa (s. 70).

10. ANALYYSI

Tässä luvussa käyn läpi työstämiäni taulukoita Álgusta keräämistäni *-alla*-sanoista. Olen katsonut luontevaksi jakaa sanat *-dalla-*, *-halla-*, *-stalla-* ja *-štalla-*sanoihin analysoinnin selkeyttämiseksi, ja taulukot ovat tämän työn lopussa kukin omina liitteinään (kts. liitteet I-IV). Sanasto on kussakin taulukossa luonnollisesti aakkosjärjestyksessä, ja olen koonnut materiaalin jokaiseen taulukkoon sarakkeittain siten, että ensimmäisessä sarakkeessa on tutkittavana olevan johtimen sisältävä sana ja vieressä sen suomen-, englannin- tai saksankielinen käännös, riippuen Álgu-tietokannan ilmoittamasta tiedosta. Seuraavissa sarakkeissa on ilmoitettu verbien ominaisuudet semanttiselta kannalta, eli onko kyseessä frekventatiivinen, neutraali, passiivinen ja/vai kontinuaatiivinen merkitys, ja onko sana transitiivinen vai intransitiivinen, tässä luetellussa järjestyksessä.

Malli:

-HALLA-	käännös	Frekv.	Neutr.	Pass.	Kont.	Trans.	Intrans.	-HIT	käännös	johtamat.	käännös
ahccohallat joutua nousu- veden, tulvan ympä- röimäksi		N	(P)			(T)	I	? ahcilit	nousta nopeasti (tulva- vesi, vuoksi)	ahcit	nousta, uhkua (vesi); vuotaa pahasti (vene); edistyä joutuin

Tämän jälkeen on tulkintoja sekä analyysiä selkeyttämässä sanan johtamattomampi *-dit-*, *-hit-*, *-stit-*, tai *-štit-*muoto sekä sen käännös, ja tarpeen mukaan myös johtamattomimmat muodot sekä niiden käännökset.

Verbien ominaisuudet on taulukossa merkitty kutakin ominaisuutta kuvaavan käsitteen alkukirjaimella, täten frekventatiivi = F, neutraali = N, passiivi = P, kontinuaatiivi = K, transitiivi = T ja intransitiivinen = I. Lisäksi merkintä esiintyy kaarisulkeissa (), jos sanan ominaisuuksissa on tulkinnanvaraisuutta, tai jos sanalla voi olla ensisijaisena oletuksena olevan merkityksen lisäksi myös muita, toissijaisemmalta näyttäviä merkityksiä.

Johtamattomammissa muodoissa olen merkinnyt sarakkeeseen kysymysmerkin ”?”

tilanteissa, joissa frekventatiivimuodon edellytyksenä olevaa *-dit-*, *-hit-*, *-stit-*, tai *-štit-* muotoa ei ole Álgutietokannasta löytynyt. Johtamattomimman muodon olen pyrkinyt merkitsemään aina silloin, kun Álgu on sellaisen *-alla-*muodon yhteydessä ilmoittanut; täten se ei välttämättä esiinny aivan jokaisen sanan kohdalla. Olen merkinnyt kysymysmerkillä kaikki sarakkeet ainoastaan silloin, jos saatavilla ei ole ollut kumpaakaan, johtamattomampaa taikka johtamattominta muotoa. *-dit-*, *-hit-*, *-stit-*, ja *-štit-*muotoisten verbien kanssa samassa sarakkeessa on ilmoitettu myös mahdolliset muut huomion herättäneet, johtamattomimmat verbimuodot, joilla on yhteys asianomaiseen sanaan, mutta jotka eivät kuitenkaan ole niitä nimenomaisia muotoja, joita *-alla-*johdokset sananmuodostuksellisesti edellyttäisivät. Tällaisissa tilanteissa olen merkinnyt sanan eteen kysymysmerkin, ja lihavoinut sanassa olevan poikkeaman.

Jokaisen taulukon lopussa on vielä kunkin merkityssarakkeen kohdalla yhteenlasketut lukumäärät, joissa on ensin ilmoitettu ensisijaisten oletusten lukumäärä, jonka jälkeen olen sulkeisiin merkinnyt taulukossa niin ikään sulkeissa esiintyneiden, toissijaisten merkitysmahdollisuuksien lukumäärän. Selkeyden vuoksi olen pitänyt nämä lukemat toisistaan erillään. Lisäksi olen kunkin taulukon lopussa ilmoittanut myös nomini- ja verbikantaisten sanojen sekä epäselvien tapausten yhteismäärät.

Olen pyrkinyt kokoamaan huomioni herättäneitä sanoja kokonaisuuksiksi ja ryhmiksi määrättyjen yhtäläisyyksien tai muiden selkeästi yhdistävien piirteiden ja ominaisuuksien perusteella. Olen esimerkiksi käsitellyt omina ryhminään mm. toissijaisesti frekventatiivisen sanat, ensisijaisesti kontinuaatiivista merkitystä sisältään pitävät *-alla-*verbit, jonkun/jonkin joksikin kutsumista tarkoittavat ilmaukset ja niin edelleen. Sanojen ja johdosten merkitysten kohdalla pyrkimykseni ei ole ollut selittää niitä syvemmin, kuin mitä käännosten pohjalta on ollut pääteltävissä. Tottakai eri tyyppisessä tutkimuksessa aineiston käsittely, niistä tehtävät tulkinnat, päätelmät ja lopulta myös tulokset olisivat erilaisia. Tässä työssäni katson kuitenkin aiheelliseksi pitäytyä ainoastaan sanakirjatason analyysissä.

10.1. *-ALLA*-JOHDOSTEN ÄÄNTEENMUUTOKSISTA

Pääsääntöisesti *-alla-*johdin liittyy jo jonkin johdinaineksen sisältävään verbivartaloon (johtimissa esiintyvä loppu-*t* on infinitiivin tunnus) seuraavasti, esim.:

- *-dalla-* ← *-di-*:
báddat 'patoutua, tulvia (patoutuman vuoksi), pullistua, paisua (puro, suoni; patoutuman vuoksi)'
 → *báddadit* 'paisuttaa, padota'
 → *báddadallat* 'paisutella, padotella'
- *-halla-* ← *-hi-*:
cohkkot 'joutua matalaan, matalikolle; jäädä jhk avuttomana, neuvottomana, tulla neuvottomaksi'
 → *cohkkohit* 'ajaa (vene) matalaan veteen'
 → *cohkkohallat* 'yrittää ajaa (vene) matalaan veteen'
- *-stalla-* ← *-sti-*:
álus 'jälsi, (vars. koivun) mäihä'
 → *álustit* 'jälittää, mäihätä (erit. koivua)'
 → *álostallat* 'kaapia jälsikerrosta (useista koivuista tai useat kaapijat)'
- *-štalla-* ← *-šti-*:
buolaš 'pakkanen; kylmä ilma, pakkasilma; kylmä väre'
 → *buolaštit* 'pakastua, pakastaa (intr.; sää)'
 → *buolaštallat* 'pakastua silloin tällöin'

Äänteenmuutokset sanoissa, jotka on johdettu kantasanaa edelleen *-di-*, *-hi-*, *-sti-*, *-šti-* tai *-alla-* johtimella, käyttäytyvät normaalin astevaihtelun puitteissa, ja esim. kantasanan keskuskonsonantiston heikko aste tapahtuu jo *-alla-* ainesta edeltävässä johdostyyppissä, esim.:

- *áigi* 'aika; aika, hetki; aika (jhk); sitten'
 → *áiggirdit* 'be occupied with useless things, instead of doing one's work (aikailla)'
 → *áiggárdallat* 'aikailla, viivytellä'
- *čárvut* 'likistää, puristaa; vaivata (rieskataikinaa)'

- *čárvvuhit* 'puristuttaa'
- *čárvvohallat* 'joutua jkn puristelemaksi'

- *bivdit* 'pyytää; pyydystää'
 - *bivddistit* 'pyytää (vähin erin), pyydystää (vähin erin)'
 - *bivddástallat* 'pyydystellä (vähin erin); pyytää (riistaa tai kalaa, vähin erin)'
- *árvu* 'arvo, arvostus; arvio; arvaus; verta'
 - *árvvoštit* 'einschätzen, beurteilen, würdigen'
 - *árvvoštallat* 'arvioida; päätellä; arvostella, kritisoida'

Samaten osassa sanoista tapahtuu kantasanassa ensitavun vokaalin oikenemistä johdettaessa kantasanasta edelleen sekä yleisen metafoniasäännösten puitteissa. Seuraavassa esimerkkejä:

- *ea* → *e* (*eaddut* 'loukkaantua, pahastua' → *ettodallat* 'freq. of *eaddudit* ['loukata, saada pahastumaan, pahastuttaa'])
- *ie* → *i* (*viehku* '18 kg:n paino, vieko' → *vihkkedallat* 'harkita, punnita (asiaa)')
- *oa* → *o* (*doahttu* 'tutti' → *dōhtostallat* 'pitää tuttia')
- *uo* → *u* (*buoššudit* 'paaduttaa' → *būššodallat* 'harden, temper, several times (or sev. objects), work at hardening, tempering')

Lisähuomiona *-štalla*-sanojen taulukosta ei löydy ensitavun vokaalin oikenemistä sisältäviä verbejä.

Kantasanan jälkitavun vokaalinmuutokset kantasanan ja johdetumpien muotojen välillä ovat mm. seuraavia:

- *á* → *e* (*veal'lát* 'maata, [eläimestä:] maata kyljellään' → *vel'lestallat* 'laskeutua makuulle [useista, peräjälkeen]')

- *i* → *á* (*áigi* → *áiggárdallat*; *čiddit* 'niskoitella, sinnitellä' → *čidáhallas* 'freq. of *čidihit* [= 'caus. of *čiddit*']'; *bivdit* 'pyytää; pyydystää; used in boastful or praising sense [often ironically]' → *bivddástallas* 'pyydystellä [vähin erin]; pyytää [riistaa tai kalaa, vähin erin]'; huom. *i* → *á* -sanoja ei löydy -*štalla*-sanojen listasta)
- *u* → *o* (*čiekņut* 'syvetä, syventyä' → *čikņodallas* 'syvennellä'; *čuovvut* 'seurata, tulla perässä, juovoa; seurata, noudattaa; johtua' → *čūvohallas* 'johdatella; päästää, tuoda perässään jhonk [useita, esim. koiria]'; *buotņut* 'kastaa [jssak]' → *būņostallas* 'kastahuttaa [usein tai useita esineitä]'; *árbmū* 'armo' → *árpmoštallas* 'ilmaista myötätuntoa [jkta kohtaan]')

Kantasanan jälkitavun vokaalinmuutoksessa sekä ensitavun vokaalin oikenemisessä voi toisaalta esiintyä myös vaihtelua, esim.:

- *eardut* 'ärsyyntyä, ärtyä, kiukustua'
→ *eardudit* 'ärsyttää, suututtaa, saada ärsyyntymään'
→ *eardudallas* 'ärsytellä', mutta myös → *erdodallas* 'ärsytellä'

Lisäksi esim. jälkitavun vokaalinmuutos *u* → *o* ei kantasanasissa toteudu aina ja kaikissa tapauksissa, vaan vain määrättyssä osassa listojen verbeistä; *u* säilyy esimerkiksi seuraavissa:

- *oadjut* 'tulla luottavaiseksi, tottua; alkaa tuntea olonsa turvalliseksi, alkaa luottaa, rauhoittua, tyyntyä; aavistaa, uumoilla'
→ *oadjudit* 'rauhottaa, tyynnyttää'
→ *oadjudallas* 'rauhoitella, tyynnyttellä'
- *duhkku* '(pieni) metsikkö; pehko, tukko, tuppo (heinää, karvoja tms.)'
→ *duhkuštit* 'tukistaa; retuuttaa'
→ *duhkuštallas* 'tukistaa; retuutella'

10.2. -DI-, -HI-, -STI- ja -ŠTI-JOHTIMISTA

Lähtöoletukseni -*di*-, -*hi*-, -*sti*- ja -*šti*-johdosten kohdalla on, että osa niistä olisi

merkitykseltään ainakin kausatiivisia ja yhtenä kysymyksenäni työssäni on, mitä muita merkityksiä nämä johdokset sisältävät kausatiivisen merkityksen lisäksi. Mikko Korhosen (1981, s. 330-340) mukaan kyseisten johdinainesten merkitykset määrittävät seuraavasti (pohjoissaamen esimerkkisanoissa olen pyrkinyt ottamaan mukaan mahdollisimman paljon sanastoa omista taulukoistani):

- *-di-*:
 - Deverbaalisena *-di-* liittyy heikkoasteisiin parillistavuisiin sekä supistumavartaloihin, ja historiallisesti johdinta vastaa itämerensuomen (ims.) *-nte-* ← varhaiskantasuomen (vksm.) **-nte-*. Johdin muodostaa kontinuatiivis-frekventatiivisia johdoksia, ja lisäksi tällaisten sanojen merkitys voi olla myös resiprookkinen, refleksiivinen, konatiivinen tai deminutiivinen, esim. *logadit* 'lukea jatkuvasti' ← *lohkat* 'lukea', *bálggadit* 'palkia (pitkään), liikkusella rauhottomasti (erit. sääskien ja helteen takia)' ← *bálgat* 'palkia, liikkua rauhottomasti (sääskien tms. takia), liikkua jnk vaivaamana, liikkua kesälaitumella (poro)', *dorudit* 'tapella keskenään' ← *doarrut* 'tapella', *divudit* 'korjata vähän tai useampia esineitä' ← *divvut* 'korjata'. Suomessa tätä vastaa johdokset kuten *käyske-nte-le-*, *juokse-nte-le-* jne.
 - Toinen deverbaalinen käyttö *-di-*johtimella on kontinuatiivis-frekventatiivisten verbien muodostamisessa muodossa *-ldV-*, esim. *addildit* 'annella vähitellen pois' ← *addit* 'antaa', *vuordildit* 'odotella kauan' ← *vuordit* 'odottaa'. Suomessa tätä tyyppiä vastaa esim. *puhaltaa* ← *puhua*, *uskaltaa* ← *uskoa* jne.
 - Denominaalisena *-di-* liittyy heikkoasteisiin kaksitavuisiin vartaloihin, jolloin johdin muodostaa translatiivis-kausatiivisia verbejä. Tällaiset sanat ilmaisevat kantasanan tarkoitteeksi tai sen kaltaiseksi tekemistä tai kantasanan ilmaisevan ominaisuuden lisäämistä, esim. *báhkadit* 'kuumentaa' ← *báhkka* 'helle, kuumuus', *buoridit* 'parantaa' ← *buorre* 'hyvä', *seaggudit* 'hoikentaa, ohentaa, kaventaa' ← *seaggi* 'hoikka, ohut (pyöreistä esineistä), kapea (nauhasta, polusta tms.); ohut (lumesta)'. Suomessa denominaalista *-di-*johdinta vastaa *-ntA-* ja varhaiskantasuomessa *-mtA-*.
 - Myös momentaaniset *-adV-*johdokset liittyvät tähän johdintyyppiin, esim. *gosadit* 'yskäistä' ← *gossat* 'yskiä', *bosadit* 'puhaltaa äkkiä' ← *bossot*

'puhaltaa'.

- *-hi-* (← *-tV-*):
 - Korhosen (1981, s. 339-340) mainitsema *-tV-*johdin on nykyisen pohjoissaamen ortografian mukaisesti *-hi-*. Deverbaalisena se liittyy sekä parillis- että paritontavuisiin verbivartaloihin ja muodostaa kausatiivijohdoksia, esim. *bieguhit* 'panna tai saada nurisemaan, valittamaan, kiusata' ← *biehkut* 'nurista, valittaa', *cielahit* 'haukuttaa, panna tai saada haukkumaan; haukkua (kunnolla), sättiä' ← *ciellat* 'haukkua (koirasta, ihmisestä); haukkua (jksik)', *cuvkehit* 'rikottaa, särjettää' ← *cuovkut* 'rikkoa, särkeä (usein. t. useita esineitä), pirstoa', *gottihit* 'tapattaa, antaa kalvaa, kalvattaa' ← *goddit* 'tappaa; saada saalista; antaa saalista; kalvaa, painaa (kunteille); pistää (korttipelissä)', *roaiskkuhit* 'ruoskittaa' ← *roaiskut* 'piiskata, ruoskia, ropsia'. Suomessa tätä johdinta vastaa *-ttA-* sekä varhaiskantasuomen **-ttA-*, ja suomessa vastaaventyypisiä johdoksia ovat esim. *kasvattaa* ← *kasvaa*, *juoksuttaa* ← *juosta*, *elättää* ← *elää* jne.
 - Denominaalisena *-hi-* ilmaisee kantasanan tarkoitteen käyttämistä tai käsittelyä, sillä varustamista tai jonkin saattamista siihen tilaan, esim. *lasihit* 'lisätä' ← *lassi* 'lisä', *heavahit* 'haaskata, hävittää, tuhota; hukuttaa; kaataa, kumota (astia tai sen sisältö, vahingossa)' ← *heavvu* 'surma, tuho, turma, turmio; surmapaikka, vaara, vaaranpaikka', *govuhit* 'kuvittaa' ← *govva* 'kuva', *earuhit* 'erottaa (erilleen); tunnistaa, kyetä erottamaan' ← *earri* 'erä (erit. maitoa)', *veahkehit* 'auttaa, avustaa' ← *veahkki* 'apu; avustus; apuri, avustaja'. Suomessa tämän tyyppisiä johdoksia vastaavat verbit esim. *auttaa* ← *apu*, *soitattaa* ← *soitto*, *nimittää* ← *nimi* jne.
 - Deverbaalisena johtimena *-hi-*aineuksella on myös muoto *-ihV-* (vanhassa ortografiassa *-etV-*; Korhonen 1981, s. 340), joka liittyy vartalon loppuvokaalin tilalle momentaaniverbeissä, esim. *guoskkehit* 'koskettaa (äkkiä)' ← *guoskat* 'koskea, kajota; koskea, olla pätevä, päteä (jnk suhteen)', *jorggihit* 'käännähtää; peruuntua (kauppa); kääntyä (yö aamuksi); kääntyä takaisin' ← *jorgut* 'kääntää nurjin puolin, nurin (esim. vaate); nylkeä tupelle', *bávkkihit* 'paukahtaa, pamahtaa; räjähtää' ← *bávkit* 'paukkua; paasata, puhua paukuttaa'. Tätä tyyppiä vastaa suomessa luultavimmin johdin *-ttA-*, esim. *hengittää* ← *henkiä*, *koskettaa* ← *koskea*, *kannattaa* ← *kantaa* jne.

- *-sti-*:
 - Deverbaalisena *-stV-* liittyy parillis- sekä paritontavuisiin verbeihin ja muodostaa deminutiivisia verbejä. *-sti-*-johdokset siis tässä tapauksessa ilmaisevat, että kantaverbin ilmaisema toiminta tapahtuu vähäisenä, lyhyessä ajassa tai vain kerran. Lisäksi supistumaverbien johdoksilla on subitiivinen merkitys. Esim. *ánustit* 'anoa (kerran), pyytää (jtak kerran)' ← *átnut* 'anoa; pyytää (vars. syntejä anteeksi)', *borggastit* 'pyryttää (vähän)' ← *borgat* 'pyryttää', *čuggestit* 'pistää (äkkiä); nokkaista' ← *čugget* 'pistää (kerran)', *rohhtestit* 'kiskaista (nopeasti liikkeelle, pois, ulos jne.)' ← *rohhtet* 'vetää, kiskaista (liikkeelle, pois, ulos jne.); joikata (vaivattomasti), vedellä'. Suomessa tätä johdintyyppiä vastaa *-htA-*-johdin sekä varhaiskantasuomessa **-štA-*, ja esimerkiksi suomessa se esiintyy momentaaniverbeissä esim. *istahtaa* ← *istua*, *parahtaa* ← *parkua*, *katsahtaa* ← *katsoa* jne.
 - Denominaalisena *-stV-* liittyy myös parillis- sekä paritontavuisiin vartaloihin. Tällöin se ilmaisee kantasanan tarkoitteen kanssa toimimista, sen tuottamista, sinä esiintymistä tai sillä varustamista, esim. *sáimmastit* 'käyttää verkkoa, pyytää verkolla' ← *sáibma* '(pienisilmäinen) verkko', *stáloštit* 'live like a stallon', keep oneself to oneself' ← *stállu* 'staalo, peikko', *báttástit* 'käyttää nuoraa, köyttä, köyttää, sitoa (nuoralla, köydellä)' ← *báddi* 'köysi, naru, nuora; nauha', *čuoimmastit* 'sauvoa (vähän), työnnältää (sauvoimella)' ← *čuoibmi* 'sauvoin', *ruovddástit* 'käyttää rautaesineitä' ← *ruovdi* 'rauta; (pl.) pyyntiraudat, kahleet'. Suomessa tätä johdinta vastaa *-stA-*, esim. sanoissa kunnostaa, lannistaa, rynnistää jne.
- *-šti-*:
 - Denominaalinen *-štV-* esiintyy usein vartalon loppuvokaalin tilalla muodossa *-uštv-*, ja muodostaa etupäässä transitiivi- ja joissakin tapauksissa intransitiiviverbejä, esim. *mieduštit* 'saattaa (jkta); säestää; antaa (suurehko) häälahja tai (suurehkot) myötäjaiset' ← *mieduš* 'seurue, kulkue, saattue', *duhkuštit* 'tukistaa; retuuttaa' ← *duhkku* '(pieni) metsikkö; pehko, tukko, tuppo (heinää, karvoja tms.)', *duodaštit* 'todistaa, todentaa' ← *duohta* 'tosi; todellinen', *buolaštit* 'pakastua, pakastaa (intr.; sää)' ← *buolaš* 'pakkanen; kylmä ilma, pakkasilma; kylmä väre', Suomessa tätä johdinta vastaa -

(U)stA-, ja johdostyyppiin kuuluu sekä selviä lainoja suomesta että myös johdoksia, jotka mukailevat suomen mallia.

10.3. -DALLA-

-dalla-sanojen taulukossa verbejä on kokonaisuudessaan 126. Kyseessä on yhdysperäinen johdin, jonka alkuosa on historiallinen kausatiivi -t-. Taulukosta näkyy, että kyseinen variantti -alla-johdimesta esiintyy varsin odotetulla tavalla: selkeästi frekventatiiviset sanat ovat enemmistönä; 102 sanaa, ja lisäksi 11 muuta sanaa mahdollisesti frekventatiivisia. Transitiivisia eli objektin saavia on myös valtaosa; 90 sanaa (esim. *beaskádallat* 'keritä [usein tai useita]'), ja kahdeksan sanaa toissijaisesti (*eahpádallat* 'epäillä, epäröidä [jnk verran]'). Intransitiivisiksi eli vailla objektia jääviä sanoja olen merkinnyt 36 (*gábárdallat* '[poroista:] käyskennellä, kuljeksia'), ja puolestaan toissijaisesti intransitiivisia on seitsemän (*eardudallat* 'ärsytellä'). Merkitykseltään neutraaleja sanoja on 22 (*duš'šadallat* 'yrittää hävittää, tuhota'), joiden lisäksi viisi sanaa mahdollisesti aspektiltaan neutraaleja (*ganjaldallat* 'kyynelehtiä'). Passiivisen merkityksen omaavia sanoja löytyy taulukosta vain yksi (*bivaldallat* 'lauhtua [monta kertaa tai vähin erin]'), eikä kontekstista riippuvia, mahdollisesti myös passiivimerkityksisiä sanoja ole tässä listassa muita. Ensisijaisesti kontinuatiivisia sanoja ei ole, mutta kahdeksan sanaa listasta voivat käyttötarkoituksesta sekä asiayhteydestä riippuen olla sen merkityksisiä (*dūgordallat* 'leikkiä').

Nominikantaisia sanoja on 77 (esim. *báhkadallat* 'kuumentaa (usein), kuumennella' ← *báhkadit* 'kuumentaa' ← *báhkka* 'helle, kuumuus') ja verbikantaisia sanoja 38 (*čiehkádallat* 'piileskellä' ← *čiehkádit* 'kätkeytyä, piiloutua' ← *čiehkat* 'kätkeä, piilottaa'). Epäselviä tapauksia eli sellaisia sanoja, joissa kantasana on epäselvä tai sitä ei ole ollenkaan, on yksitoista (*heaippardallat* 'freq. of *heaippardit*' ← *heaippardit* 'be idle, loaf' ← ?).

Valtaosassa sanoista sekä -dalla-sanojen yleinen tyyppi näyttäisi olevan frekventatiivinen tai mahdollisesti neutraali sana, joka on joko transitiivinen tai intransitiivinen. Poikkeuksia ja huomiota herättäviä tapauksia listassa kuitenkin on, ja seuraavassa olen käynyt läpi sanoja niin yksitellen kuin tapauskohtaisesti ryhmitellenkin; tarkemman selityksen jälkeen seuraa aina esimerkkisana tai -sanojen ryhmä.

Alla olevissa sanoissa olen merkinnyt ensisijaiseksi joko transitiivisen tai intransitiivisen funktion. Kuten listasta käy ilmi, useiden sanojen on mahdollista toimia käytännössä niin objektin kanssa kuin itsenäisenäkin ilmaisuna. Lisäksi erityisen huomattavaa on, että useat sanat pitävät jo itsessään objektiin viittaavan merkityksen sisällään, esim. verbi + objekti -rakenteinen ilmaisu ”heitellä kuperkeikkaa” on pohjoissaamassa jotakuinkin ”kuperkeikatella”. Samaten ”esittää verukkeita jstak pääsemiseksi” on pohjoissaamassa sananmukaisesti ”päätetellä”, jonka tulkitsisin pitävän jo valmiiksi sisällään merkityksen jostakin pääsemisestä ja voi täten esiintyä arkikielessä itsenäisenä, mutta myös objektin kanssa tilanteesta ja asiayhteydestä riippuen:

- *báddadallat* 'paisutella, padotella', *beasadallat* 'esittää verukkeita jstak pääsemiseksi', *eardudallat* 'ärsyttellä', *geažádallat* 'vihjailla', *guhárdallat* 'heitellä kuperkeikkaa', *lagadallat* 'lähennellä, likennellä, otella (sanasta *ottaa*) likiarvo', *liekkadallat* 'lämmittelä'

Johtamattomampi muoto *duogurdit* suomentuu myös 'leikkiä', joten kyseessä voisi hyvin olla myös frekventatiivin merkitys, jota ei vain suomeksi käännettäessä ole merkitty, tai joka voi yksinkertaisesti tarkoittaa kumpaakin. Lisäksi sana on ensisijaisesti merkitty transitiiviseksi, sillä on mahdollista ”leikkiä jollakin”, mutta myös olla vain ”ulkona leikkimässä”:

- *dūgordallat/duhkordallat* 'leikkiä'

Johtamattomampi muoto *ganjaldit* suomentuu niin ikään 'kyynelehtiä', joskin toisessa merkityksessään myös ”kyyneltyä, kyyneltää”. Oletusarvoisesti frekventatiivisen *-dalla-*johtimen omaava sana olisi käännöksen perusteella merkitykseltään kuitenkin neutraali. Olen asettanut ensisijaiseksi frekventatiivisen merkityksen, sillä tämä ei välttämättä näy aina käänöksissä; *ganjaldallat* todennäköisimmin merkitsee 'kyynelehtiä usein, kyynelehdellä':

- *ganjaldallat* 'kyynelehtiä'

Seuraavissa sanoissa on kielipillisesti kyse frekventatiivisista johdoksista. Sanat olen

kuitenkin merkinnyt ensisijaisesti neutraaleiksi, sillä ne ovat vakiintuneita käsitteitä tarkoittamaan tietynlaista toimintaa ilman frekventatiivista merkitystä, ja näillä sanoilla voi katsoa olevan *beasadallat*-sanaa lukuunottamatta myös jossain määrin kontinuaatiivinen sävy. Sanassa *beasadallat* merkitys muuttuu *-dalla*-johtimen myötä yllä mainittuksi; johtamattomammassa muodossa *beasadit* merkitys on 'päästä irti (useasta), lähteä irti, irrota (useasta esineestä); irtaantua (jatkuvasti); yrittää päästä esim. velvollisuudesta tai tekemästä jtk'. Lisäksi *giehtadallat* sekä *oaivvåldallat* ovat merkitykseltään resiprookkisia, ja *rohkadallat* on refleksiivinen ilmaus. Lisähuomiona taulukosta löytyy myös sana *råddådallat* 'neuvotella', mutta tämä puolestaan lienee aiheellista tulkita frekventatiiviksi ja ohessa olevasta ryhmästä erilleen, sillä sanan astetta johtamattomampi muoto *råddidit* on myös käännetty ”neuvotella”. Johdetumman sanan käänöksessä varsinainen sananmukainen eroavaisuus näyttää vain jääneen pois. Alla olevissa sanoissa tuntuisi myös olevan selvästi lainaperäisiä sanoja, eritoten *garrodallat*, *giehtadallat* ja *rohkadallat*:

- *beasadallat* 'esittää verukkeita jstak pääsemiseksi', *garrodallat* 'kiroilla', *giehtadallat* 'käsitellä', *liekkadallat* 'lämmittää', *logaldallat* 'luennoida', *oaivvåldallat* 'keskustella, väitellä', *oassådallat* 'osallistua', *rohkadallat* 'rukoilla', *šiehtadallat* 'neuvotella'

Joavddaldallat-sanan *-dalla*-johdoksella on johtamattomampiin muotoihin nähden huomattavan erisävyinen merkitys. Siinä missä *joavddaldallat* on selkeästi negatiivissävytteinen, ovat puolestaan *joavdat* 'ennättää, joutua, saapua, tulla (perille); joutaa (tehdä jtk); päästä (jksk)' sekä *joavdit* 'joutaa (tehdä jtk)' lähtökohtaisesti neutraalimpia. Sanalle ei myöskään löydy ns. välivaiheen johtamattomapaa muotoa, jollaista *-dalla*- johdonmukaisesti sanoja johdettaessa edellyttäisi:

- *joavddaldallat* 'maleksia, vetelehtiä, joutiloida'

Seuraavissa sanoissa frekventatiivijohdos muuttaa sanan merkitsemään toiminnan yrittämistä; ”yrittää tehdä jotakin”. Kyse on tarkemmin ottaen frekventatiiviskonatiivisista sanoista (Suihkonen 1994, s. 41). Johtamattomampien *-di*-sanojen merkityksiä esimerkkisanoista ovat puolestaan: *biehtadit* 'kieltää; kieltää, kiistää; kieltäytyä', *eastadit* 'estää jstak, ehkäistä jtk', *juolludit* 'voida antaa, myöntää (varoja); suittaa, olla varaa; nostaa (esim. korvausrahoja)', *liigudit* 'voida luopua (jstak), (voida

antaa (jtak omastaan), suittaa, hellittää (jtak hallustaan), (voida) luovuttaa (jtak)', *mokkirdit* 'kiemurrella, luikerrella (irti jstak), luiskahtaa, livetä (irti), nulistaa, nupeltaa (esim. hihna)', *vuodjudit* 'saada uppoamaan, upottaa (esim. ajaa upoksiin); saada (ruoka) vajoamaan'. Näiden sanojen ollessa niin ikään johdoksia, merkitsevät ne tekemiseen kykenemistä; ”voida, saada tehdä jtak, onnistua, kyetä tekemään jtak”. Lisähuomiona sanalla *liigudallat* lienee yhteys suomen ilmaisuun ”liioitella”, ja johdostyyppikin on periaatteessa sama, mutta eri merkitykset osoittavat, että kyse on itsenäisistä johdoksista:

- *biehtadallat* 'yrittää kieltää (jklta jtak); yrittää kieltää (tehneensä jtak), yrittää kiistää; yrittää kieltäytyä', *eastadallat* 'estellä (jstak); yrittää ehkäistä (jtak), yrittää estää (jstak)', *jüllodallat* 'yrittää saada jäämään (jtak jklle)', *liigudallat* 'yrittää antaa (omastaan), yrittää jättää (jklle jtak)', *mokkárdallat* 'yrittää kiemurrella, luikerrella (irti jstak), yrittää nulistaa', *vuodjudallat* 'yrittää saada (erit. ruokaa) vajoamaan; sulatella ruokaa (maaten)'

-*dalla*-taulukon ainoa merkitykseltään selkeästi passiivinen sana on *bivaldallat*, joka on frekventatiivi sanasta *bivaldit* 'lauhtua':

- *bivaldallat* 'lauhtua (monta kertaa tai vähin erin)'

Suhteessa johtamattomampiin *-di*-muotoihin, näissä sanoissa merkitys muuttuu *-dalla*-johtimen myötä sävyihin kuten ”vähin erin”, ”vähän”, ”jonkin verran”. Lisäksi *nealgádallat* saa myös merkityksen ”saada syödäkseen”, vrt. *nealgádit* 'syödä välipalaa, syödä pahimpaan nälkäänsä':

- *bivaldallat* 'lauhtua (monta kertaa tai vähin erin)', *eahpádallat* 'epäillä, epäröidä (jnk verran)', *nealgádallat* 'syödä (vähän), saada syödäkseen', *ovddádallat* 'edistää (vähin erin); yrittää edistää'

Seuraaville sanoille ei ole esitetty Álgussa johtamattomampaa *-di*-muotoa, jota *-dalla*-johdin sanaan liittyessään oletusarvoisesti edellyttäisi. Johtamattomimmat muodot tai perusmuodot yllä olevista sanoista ovat samaisessa järjestyksessä: *bahá* 'paha; vihainen', *joavdat* 'ennättää, joutua, saapua, tulla (perille); joutaa (tehdä jtak); päästä (jksk)' / *joavdit* 'joutaa (tehdä jtak)', *láhki* 'tapa; laatu', *mihttu* 'mitta', *oassi* 'osa; jakso; näytös;

onni', *rohkos* 'hartaus, rukous, rukoushetki', *sátni* 'sana; sanoma, sana; leikko, teko, sana (korvamerkissä)', *sulla* 'kaltaisuus, samankaltaisuus, (summittainen) suunta; arvio', *vallji* 'runsaus, yltäkylläisyys; hyvinvointi, vauraus'. Joko johtamattomammat muodot eivät ole niin yleisesti käytössä, että ne olisivat leksikaalistuneet, tai sitten niitä ei vain yksinkertaisesti ole; *-di*-muoto ei tällöin olisikaan välttämätön edellytys *-dalla*-sanalle. Kyseessä on lopulta rakenteellisesti varsin johdonmukaisesti käyttäytyvä sekä sanoihin liittyvä johdinaines, joten sanojen johtaminen ns. välivaiheen ohi olisi myös mahdollista. Tällaisissa tapauksissa *-dalla-* on muuttunut selkeästi yhdysperäiseksi johtimeksi, ja vaihtelua esiintyy huomattavasti siinä, milloin johdinten raja on selvemmin määritettävissä ja milloin ei:

- *bahádallat* 'panetella (jkta)', *joavddaldallat* 'maleksia, vetelehtiä, joutiloida', *láhkádallat* 'resemble, be like', *mihttodallat* 'abmessen, dimensionieren', *oassádallat* 'osallistua; osoittaa jklle myötätuntoa, ottaa osaa (jkn suruun)', *rohkadallat* 'rukoilla', *sátnádallat* 'kinastella, sanailla', *sulladallat* 'pysytellä porojen lähetyksillä', *valljádallat* 'help oneself liberally, thoroughly enjoy the food'

Alla oleville sanoille ei löydy johtamattomampaa *-di*-muotoa eikä myöskään suoraan ilmoitettuja kantamuotoja. Sanoille *máriidallat* sekä *mihtadallat* ei löydy Álgusta tarkempia selityksiä, eikä kantamuotoja myöskään mainita. Sanalla *máriidallat* saattaa toisaalta olla yhteys suomen sanaan ”märehtiä”. Sana *mihtadallat* puolestaan muistuttaa taulukossa myös esiintyvää ilmaisua *mihttodallat* 'abmessen, dimensionieren', jonka kantasanana on tietysti *mihttu* 'mitta', ja lopulta *mihtadallat* lieneekin mittailemista tarkoittavan sanan merkitykseltään abstraktimpi variantti, esim. merkityksessä ”mittailla katseellaan jotakuta”. Nielemiseen viittaavan sanan *njalaidallat* kanta tuntuisi olevan jossain yhteydessä sanaan *njiellat* 'niellä; imeä, niellä (virrasta, koskesta)'. Himoitsemista tai mielimistä tarkoittava *njaládallat* on mitä todennäköisimmin samaa kantaa monien vastaavatyypisten ilmaisujen kanssa, mm. suuta merkitsevä sana *njálbmi* ja siitä edelleen johdettu *njálbmadit* 'maistaa (ruokaa), siemaista (juomaa); hotkaista; varustaa suimuksella (esim. säpäkepari)'. Lisäksi on makeaan tai hyvän makuiseen viittaavia sanoja kuten *njálggiidit* 'maistua hyvältä, makealta', *njálgodat* 'maittavuus, makeus; (rel.) suloisuus', *njálgudit* 'tehdä hyvänmakuiseksi, makeuttaa', *njálgut* 'tulla hyvänmakuiseksi, makeutua' jne., joista voisi kaikista johtaa jonkinlaista ajatusta makean merkityksestä myös jonkin himoitsemiseen tai mielimiseen:

- *máriidallat* 'just taste of marrow (of very meagre marrow-bone)', *mihtadallat* 'taxieren (jdn kritisch betrachten)', *njalaidallat* 'nieleskellä (jotain kuivaa juomatilkan kanssa)', *njaládallat* 'himoita, mieliä (jtak)'

Johtamattomampien *-di*-muotojen sijasta Álgusta löytyy seuraavien *-dalla*-sanojen yhteydessä vain *-hi*-muodot *huksehit* 'rakennuttaa' sekä *vihkkehit* 'punnituttaa', jotka siis ovat kuratiivisia eli teettöverbejä, siinä missä puolestaan *-di*-sanat ovat useissa tapauksissa kausatiivisia eli aiheutusverbejä. *-di*-muodot siis puuttuvat näistäkin sanoista, jolloin kyseessä on jälleen *-dalla*-sanojen muodostus suoraan kantasanoista:

- *huksedallat* 'rakennutella', *vihkkedallat* 'harkita, punnita (asiaa)'

Seuraavat sanat ovat mitä todennäköisimmin suomen mallin mukaan muodostettuja ilmauksia sekä merkityslainoja. Lisäksi siinä missä suomessa esiintyy näissä sanoissa *-illa*, on taasen pohjoissaamen sanoissa se johdintyyppi, jota suomessa vastaisi *-ella*, joka liittyy kausatiivisen *-ttV*-johtimen (Korhonen 1981, s. 340) perään, esim. *rohkadallat* olisi sananmukaisesti **rukottella*; *gámpádallat* < **kamppattella*; *lohpádallat* < **lupattella*; *eastadallat* < **estättellä* (johdonmukaisesti muodostettu sana, joka hyvin voisi kielessä esiintyäkin); *sivnnádallat* < **siunattella*; *vástádallat* < **vastattella* ja niin edelleen:

- *áiggárdallat* 'aikailla, viivytellä', *árvádallat* 'arvailla', *eahpádallat* 'epäillä, epäroidä (jnk verran)', *eardudallat* 'ärsytellä', *eastadallat* 'estellä (jstak); yrittää ehkäistä (jtak), yrittää estää (jstak)', *gámpádallat* 'kamppailla; mahtailla', *garrodallat* 'kiroilla', *giehtadallat* 'käsitellä', *guh párdallat* 'heitellä kuperkeikkaa', *lohpádallat* 'lupailla; kihlautua jkn kanssa; kihlautua keskenään', *mihtadallat* 'taxieren (jdn kritisch betrachten)', *rohkadallat* 'rukoilla', *sátnádallat* 'kinastella, sanailla', *sivnnádallat* 'kiroilla, sadatella', *vástádallat* 'vastailla', *veardádallat* 'vertailla; (N) arvioida, harkita'

10.4. -HALLA-

-halla-verbien taulukko on neljästä listasta sanamäärältään suurin; verbejä tässä listassa

on peräti 437. Ensisijaisia frekventatiiveja on 227 (esim. *almmuhallat* 'ilmoitella') ja toissijaisia on viisi (*bēljohallat* 'kuulostella'). Selkeästi neutraaleja sanoja on 210 (*biggehallas* 'joutua [kovan] tuulen pidättelemäksi'), ja toissijaisesti neutraaleiksi olen merkinnyt kahdeksan (*bīgohallas* 'kinaila, riidellä'). Varsinaisia tavanomaisia passiiviverbejä ei ole, mutta *-halla*-passiiveja (kts. kahdeksas luku, s. 24; asiasta myös tarkemmin alla) on 132 (*bonjahallas* 'joutua väännetyksi'), ja ne olen merkinnyt sulkuihin lähinnä selkeyden vuoksi erotuksena muista mahdollisesti vastaan tulevista passiivimerkityksistä. Ensisijaisesti kontinuaatiivisen merkityksen omaavia sanoja on 33 (*caddjohallas* 'töniä, tuuppia [toisiaan]'), ja mahdollisesti myös kontinuaatiivisia sanoja on kahdeksantoista (*čēkŋohallas* 'kyykistellä'). Valtaosa taulukon verbeistä on ensisijaisesti transitiivisanoja ja tällaisia verbejä olen merkinnyt 327 (*dōrohallas* 'joutua jnk puskemaksi'); toissijaisesti transitiiveja on 42 (*rál'lehallas* 'rallatella, laulella'). Intransitiivisia sanoja on puolestaan 109 ensisijaisesti (*bahkkehallas* 'tungeksia'), ja mahdollisesti intransitiivisia on 220 (*ánohallas* 'anoa [kovasti, usein], kerjällä').

Nominikantaisiksi olen *-halla*-sanojen kohdalla merkinnyt 79 sanaa (*ávkkohallas* 'hyödyttää [usein]; hyödyttää itseään' ← *ávkkuhit* 'hyödyttää' ← *ávki* 'hyöty, etu'), ja verbikantaisiksi olen arvioinut peräti 332 verbiä (*bealkkáhallas* 'freq. of *bealkkáhit*; attempt to start a row' ← *bealkkáhit* 'ruveta haukkumaan, ruveta sättimään' ← *bealkit* 'haukkua, sättiä'). Epäselviä tapauksia eli sanoja, joille ei ole löytynyt kantasanaa, on 26 (*caddjohallas* 'töniä, tuuppia [toisiaan]' ← ? ← ?).

Kuten jo luvussa pohjoissaamen verbeistä mainitsin, sisältyy *-halla*-sanojen listaan myös tavallaan muista taulukon sanoista kokonaan omaksi ryhmäkseen *-halla-* + agentti -rakenteen omaavat passiiviverbit. Varsinaisia muita passiivisen merkityksen omaavia sanoja ei tässä listassa ole, vaan kaikki passiivit edustavat nimenomaan tätä tyyppiä, jossa *-halla*-johdinaineksen omaava sekä persoonissa taipuva saa agentiksi substantiivin illatiivimuodon, joka vastaa merkitystä ”jonkin tai jonkun toimesta, johdosta, takia jne.”. Vastaavanlainen passiivirakenne löytyy myös ruotsista *av* + agentti -muodossa. Tällaisia sanoja on listassa sen verran paljon, että olen esimerkkeihin koonnut vain alun 20 sanaa. Lisäksi olen poikkeuksellisesti merkinnyt *-halla*-passiivit sulkuihin erotuksena muista mahdollisista passiivisanoista sekä siksi, että kyseessä on omanlaisensa, huomion herättävä kielen erikoispiirre:

- *ahccohallas* 'joutua nousuveden, tulvan ympäröimäksi', *arvohallas* 'kastua sateessa, jäädä sateen kasteltavaksi', *áiccahallas* 'tulla havaituksi, joutua jkn

havaitsemaksi', *áiddohallat* 'joutua aidatuksi tai aitaan (erit. porot)', *ájáhallat* 'tulla ajetuksi pois, karkotetuksi', *áráhallat* 'joutua jkun viivyttämäksi, myöhästyä (viivytyksen vuoksi); tulla hätistellyksi', *bázáhallat* 'joutua ammutuksi, jkn ampumaksi', *beahtáhallat* 'tulla petetyksi, joutua jkn pettämäksi', *bealkkáhallat* 'joutua jkn haukkumaksi, sättimäksi, haukuttaa itsensä', *biđáhallat* 'joutua (jkun) selättämäksi; saada (jklta) selkäänsä', *biekkahallat* 'joutua tuulen viivyttämäksi; saada vetoa', *biggehallat* 'joutua (kovan) tuulen pidättelemäksi', *bijahallat* 'tulla tai joutua pannuksi (pois, työhön jne.), joutua (jhk tai tekemään jtak)', *bonjahallat* 'joutua väännetyksi', *borggahallat* 'joutua pyryn yllättämäksi', *borgohallat* 'joutua lumen alle, pyryttyä', *bor'rohallas* 'joutua jnk syömäksi', *bovtáhallat* 'joutua herätetyksi, joutua (jkun) herättämäksi', *buváhallat* 'kuristua; joutua jkun kuristamaksi; yrittää kuristaa', *cakkahallat* 'joutua jnk / jkn estämäksi'

Seuraavat sanat olen merkinnyt ensisijaisesti neutraaleiksi, mutta toissijaisesti frekventatiiveiksi. Käännöksien puolesta kyseessä olisivat joko vakiintuneet ilmaisut tai lähinnä kontinuaatiivisempaa merkitystä omaavat ilmaisut. Toissijainen frekventatiivisuus näissä sanoissa on lähinnä varovainen arvio sen pohjalta, miten ne voisivat mahdollisesti käyttäytyä asiayhteydestä riippuen neutraalimman käytön lisäksi. Jälleen siis kyseessä sellaiset sanat, joiden määrittäminen neutraaliksi tai frekventatiiviksi on hankalampaa, sillä pelkkien käännösten pohjalta on toisinaan hankala nähdä esim. kyseisten sanojen muita mahdollisia käyttöyhteyksiä:

- *bēljohallas* 'kuulostella', *dárjjahallas* 'aristella (kuumaa); yrittää sietää, kestää kuumaa', *hánohallas* 'kitsastella, pihdata, pihtailla', *hávskkohallas* 'pitää hauskaa, huvitella', *láidehallas* 'talua, olla talutettavissa'

Samoin perustein kuin edelliset, on myös puolestaan seuraavat, ensisijaisesti frekventatiiviset sanat merkitty toissijaisesti neutraaleiksi, sillä sanojen käännösten pohjalta on jälleen hankala nähdä, kumpaa sanat olisivat ehdottomammin. merkintäni olen kuitenkin tehnyt sen pohjalta, miten odottaisin kyseisten verbien esiintyvän ensisijaisesti, mutta en silti sulje pois niiden mahdollisuutta olla myös neutraalimpia ilmaisuja, jolloin ne olisivat samalla sisältämältään informaatiolta myös kontinuaatiivisia:

- *bīgohallat* 'kinailla, riidellä', *čėkŋohallat* 'kyykistellä', *dōlvvohallat* 'vietellä, johtaa harhaan; joutua viedyksi tai jnk viemäksi', *gopmahallat / gopmohallat* 'kummitella', *govahallat* 'kuvitella', *huškkohallat* 'pieksätellä, joutua piestyksi, (jkn) pieksämäksi', *rámssáhallat* 'walk in ragged clothes'

Alla olevat sanat olen määrittänyt toissijaisesti kontinuaatiivista merkitystä omaaviksi usein eri perustein. Sanat *bīgohallat*, *čėkŋohallat*, *dárjjahallat*, *govahallat* sekä *rámssáhallat* ovat ensisijaisesti frekventatiiveja, mutta toissijaisesti neutraaleja, jolloin ne sisältäisivät myös kontinuaatiivisen merkityksen. Sana *láidehallat* puolestaan on toissijaisesti frekventatiivi ja ensisijaisesti neutraali sana, mutta kontinuaatiivinen merkitys on etupäässä tulkintakysymys. Loput sanoista on ensisijaisia neutraaliverbejä, mutta joissa kontinuaatiivinen merkitys on kuitenkin mahdollista kontekstista riippuen:

- *áimmahallat* 'allow itself to be mastered, managed (esp. of reindeer)', *áittahallat* 'be threatened', *bahohallat* 'speak evil of, speak evil about', *bággehallat* 'joutua (tekemään jtk), joutua pakotetuksi', *bīgohallat* 'kinailla, riidellä', *birgehallat* 'pärvätä, tulla toimeen jnk tai jkn kanssa; yrittää tulla toimeen; päästä yhteisymmärrykseen', *bisttáhallat* 'yrittää saada riittämään', *cirvvonárvvohallat* 'look cross with a thin, withered face', *čėkŋohallat* 'kyykistellä', *dárjjahallat* 'aristella (kuumaa); yrittää sietää, kestää kuumaa', *deddohallat* 'nähdä painajaisia', *govahallat* 'kuvitella', *láidehallat* 'talua, olla talutettavissa', *mīlohallat* 'mieliä', *njuorddáhallat* 'alistua', *rámssáhallat* 'walk in ragged clothes', *rihcohallat* 'lie and kick naked (of a child in a komse or cradle)', *skád'đehallat* 'kärsiä vahinkoa'

Seuraavat sanat olen merkinnyt toissijaisesti transitiivisiksi, ja sanojen suuremmasta määrästä johtuen olen listannut esimerkkeinä alun 20 verbiä. Osa sanoista kuuluu *-halla-*passiivien ryhmään, ja tavallaan niiden voisi katsoa käyttäytyvän transitiivisen verbin tavoin agentin johdosta, vaikka muutoinhan passiiviset ilmaukset ovat yleisesti ottaen automaattisesti intransitiivisia. Toisessa osassa tähän ryhmään keräämistäni sanoista on tulkinnanvaraista, millä tavoin transitiivisuus määrittyy, sillä ainakin käännosten perusteella ne jo pitävät sisällään jonkinasteista inkorporoivan objektin merkitystä (tätä ilmiötä esiintyy myös muissa *-alla-*sanojen taulukoissa), selvänä esimerkkinä esim. *cōvccohallat*. Lisäksi *čuojahallat* voi tarkoittaa sekä jonkin soittimen soittamista että myös määrittelemättömämmin musisoimista, joka taasen ei merkityksensä puolesta saa

objektia. Lisäksi on sanoja kuten *bikšáhallas*, *cuvkkohallas*, *čáráhallas* sekä *diidehallas*, joissa transitiivisuuden/intransitiivisuuden määrittäminen on jossain määrin hankalaa; yhtäältä objektia ei edellytetä, mutta käännöksen perusteella sana voisi esiintyä kontekstista riippuen myös objektin kanssa:

- *ahccohallas* 'joutua nousuveden, tulvan ympäröimäksi', *arvohallas* 'jättää usein sateen kasteltavaksi', *arvohallas* 'kastua sateessa, jäädä sateen kasteltavaksi', *behttohallas* 'enttäuscht werden', *bikšáhallas* 'freq. of *bikšáhit* (= kulkea suoraselkäisenä, selkä suorassa)', *boŋkkohallas* 'freq. of *boŋkkuhit* (= jyskyttää, tömistää, kumistella)', *borggahallas* 'several times let something be or become covered with snow, snowed up, try to get (somethg.) to be covered with snow, snowed up', *bor'rohallas* 'joutua jnk syömäksi', *bostohallas* / *bosttáhallas* 'pöhöttyä, saada ihottuma', *bovttáhallas* 'joutua herätetyksi, joutua (jkn) herättämäksi', *cápmáhallas* 'tulla pieksetyksi, saada selkäänsä', *cōvccohallas* 'yrittää saada pitävä jalansija; yrittää päästä eteenpäin lipsumatta', *cuigehallas* 'saada nuhteita, varoitus tai (ojentava) huomautus; joutua jkn nuhtelemaksi, ojentamaksi', *cuvkkohallas* 'freq. of *cuvkkuhit* (= maiskautella, maiskutella [kielen kärjellä])', *čáráhallas* 'nukkua levottomasti, kärsiä painajaisista', *čárvvohallas* 'joutua jkn puristelemaksi', *čorpmahallas* 'joutua (jkn nyrkein) hakkaamaksi, saada nyrkinisku (jklta)', *čuojahallas* 'musizieren, spielen (z.B. Musik, eine Schallplatte länger oder mehrmals); anrufen (Telefon, mehrmals)', *devdohallas* 'tulla täyteen vettä (esim. vene koskessa); saada vene täyteen vettä (ja joutua veden varaan)', *diidehallas* '(N) joutua luovuttamaan kymmenykset (porokarjasta)'

Alla olevat sanat on merkitty toissijaisesti intransitiivisiksi pitkälti samoin perustein kuin edellisen ryhmän sanat toissijaisesti transitiivisiksi; osa sanoista on niin ikään *-halla*-passiiviverbejä, ja tällaisten verbien kohdalla on jossain määrin epäselvää, onko syytä puhua ensisijaisesti intransitiivisista vai transitiivisista verbeistä. Yhtäältä voidaan myös kysyä, onko luomani taulukon sarakkeiden puitteissa näitä sanoja edes mielekästä luokitella. Toisaalta *-halla*-passiivien määrä oli lopulta huomattavasti suurempi kuin odotin. Yritän kuitenkin käydä läpi myös tämäntyyppiset sanat muun analysoitavan ohessa. Toinen osa näistä toissijaisesti intransitiivisista sanoista käsittää verbejä, joissa transitiivisuus/intransitiivisuus on vieläkin häilyvämpi kuin edellä olevassa ryhmässä. Sanat *áccohallas*, *áddehallas*, *ánohallas*, *árpmáhallas*, *bánahallas*, *bávkkohallas*,

bázahallat, *beasahallat*, *bēljohallat* sekä *biepmahallat* näyttävät voisivat ihan hyvin toimia sekä objektin kanssa että sitä ilman; kyseiset ilmaisut vaikuttavat hyvinkin kontekstiriippuvaisilta. Sana *baikkáhallat* taasen voi esiintyä sekä transitiivisena että intransitiivisena, ja tällöin merkitys vain muuttuu huomattavasti. Herää myös kysymys, voisiko taulukoissa esiintyvistä sanoista suurempikin osa käyttäytyä juuri tällä tavoin, ja että kaikki kontekstuaaliset mahdollisuudet ja merkityserot eivät vain tulisi käänöksissä esille. Kieli kuitenkin elää ja sanat sekä niiden käyttöyhteydet muuttuvat ajan myötä, eikä kaikkia muutoksia ole välttämättä mahdollistakaan saada selville ja tallennettua samaan tahtiin kuin muutokset tapahtuvat. Tämän ryhmän sanoja on sen verran runsaasti, että alla lueteltu 20 esimerkkiverbiä:

- *anáhallat* 'gevögelt werden, gefickt werden', *attáhallat* 'tulla annetuksi (usein); pyyhältää (usein)', *áccohallat* / *áccuhallat* 'ivailla, ilkkua usein', *áddehallat* 'ymmärtää toisiaan; tulla ymmärretyksi', *áiccahallat* 'tulla havaituksi, joutua jkn havaitsemaksi', *áiddohallat* 'joutua aidatuksi tai aitaan (erit. porot)', *áimmahallat* 'allow itself to be mastered, managed (esp. of reindeer)', *ájáhallat* 'tulla ajetuksi pois, karkotetuksi', *ánohallat* / *ánuhallat* 'anoa (kovasti, usein), kerjällä', *árpmáhallat* 'armahdella', *baikkáhallat* 'tahrautua (ulosteeseen); (+ ill.) joutua jakamaan hyöty (jkn kanssa)', *bággehallat* 'joutua (tekemään jtak), joutua pakotetuksi', *bánqahallat* 'panetella', *bávkkohallat* 'paukutella', *bázahallat* 'jäädä jälkeen (myös henkisesti)', *bázáhallat* 'joutua ammutuksi, jkn ampumaksi', *beasahallat* 'sadatella', *bēljohallat* 'kuulostella', *bēškkohallat* 'rehennellä', *biepmahallat* 'kulkea (jatkuvasti) ruokittavana (toisten taloissa), haluta (jatkuvasti) itseään ruokittavan (toisten taloissa); haluta (jatkuvasti) itseään heijattavan (sylissä), paapottavan'

Tarkemmin vielä selkeä esimerkki, jossa kantasana muodostuu suoraan ja odotetusti kausatiivi, ja josta *-halla*-aineksen myötä muodostuu kieliopillisen frekventatiivijohtimen omaava sana, mutta joka on aspektuaalisesti passiivinen sana. Merkitys muuttuu kantasanan yksinkertaisesta tapahtumisesta tai toiminnasta kausatiivin sisältämään tapahtumisen tai toiminnan aikaansaamiseen tai aiheuttamiseen, ja lopulta *-halla*-passiivin merkitykseen, jossa verbi viittaa kantasanan merkitsemän tapahtumisen tai toiminnan alaiseksi joutumiseen:

- *bihtit* 'pärvätä, kyetä voittamaan, riittää, olla tarpeeksi vahva; jaksaa' → *bidihit* 'saada tai panna pitämään puolensa', *bidáhallat* 'joutua (jkn) selättämäksi; saada

(jklta) selkäänsä'

Sanoja, joilla ei ole johtamattomampaa *-hit*-muotoa, on niin ikään runsaasti. *-halla*-passiiviverbien osalta se puuttuu pitkälti järjestään, ja eritoten näissä verbeissä *-alla*-johtimen yhdysrakenteisuus sekä produktiivinen käyttö tulevat kenties selkeimmin esille. Muiden sanojen kohdalla kyse on samoista syistä kuin vastaavissa tapauksissa muissa *-alla*-johdosten taulukoissa; joko *-hit*-muoto ei ole merkityksen kannalta luonteva sanamuodoste ja siten sitä ei vain yksinkertaisesti ole, tai jos sellainen löytyy, se ei ole vakiintuneempi saati ainakaan leksikaalistunut ilmaisu. Seuraavassa esimerkkeinä lueteltu alun 20 sanaa:

- *arvvohallat* 'käyttäytyä pirteästi', *áddehallat* 'ymmärtää toisiaan; tulla ymmärretyksi', *áiccahallat* 'tulla havaituksi, joutua jkn havaitsemaksi', *áiddohallat* 'joutua aidatuksi tai aitaan (erit. porot)', *áimmahallat* 'allow itself to be mastered, managed (esp. of reindeer)', *áittahallat* 'be threatened', *ájahallat* 'tulla ajetuksi pois, karkotetuksi', *áráhallat* 'joutua jkun viivyttämäksi, myöhästyä (viivytyksen vuoksi); tulla hädistellyksi', *bahkkehallat* 'tungeksia', *bahohallat* 'speak evil of, speak evil about', *bánaqhallat* 'panetella', *bajáhallat* 'endeavour to overcome disinclination to be together with other people', *bázáhallat* 'joutua ammutuksi, jkn ampumaksi', *beahtahallat* 'tulla petetyksi, joutua jkn pettämäksi', *bēljohallat* 'kuulostella', *belkohallat* 'be sworn at', *bestehallat* 'pestailla', *biggehallat* 'joutua (kovan) tuulen pidättelemäksi', *bohttohallas* 'be surprised by someone coming, be caught red-handed, be in the position that one's stolen goods are found', *bor'rohallas* 'joutua jnk syömäksi'

Alla oleville sanoille ei löydy johtamattomampaa *-hit*-muotoa kuten ei myöskään erikseen ilmoitettua suoraa kantasanaa. Edes jonkinlainen kytkös kullakin näistä sanoista on tottakai pakko olla muihin sanoihin, mutta tässä tapauksessa niitä joko ei ole vain merkitty, tai sitten ne eivät yksinkertaisesti nykykielessä syystä tai toisesta esiinny. Seuraavat sanat lienee hyvä tulkita niin vakiintuneiksi käsitteiksi, ettei ns. johtamattomampia muotoja niistä ole tarvetta käyttää:

- *ákčáhallat* 'seek an opportunity to converse with someone; ask about; make haste with a piece of work in order to finish before others, make haste in order to forestall others', *caddjohallas* 'töniä, tuuppia (toisiaan)', *dahkkehallat* 'get (dog)

to follow one', *guoččahallat* 'be announced in a supernatural way', *rál'lehallat* 'rallatella, laulella'

Seuraavien sanojen kohdalla on *-hi*-muotojen sijasta ilmoitettu *-di*-muodot: *ahcilit* 'nousta nopeasti (tulvavesi, vuoksi)', *ājetit* 'let someone drive or drive away; pass (the time)', *čanadit* 'sidoskella (vars. poroja hihnaan jhk vietäväksi)', *čorpmadit* 'lyödä (nyrkillä, usein), hakata (nyrkeillä); hakata, lyödä (toisiaan nyrkeillä)', *čuojadit* 'soida (kauan)', *čuovggadit* 'valaista (jatkuvasti)', *dōrodit* 'tapella (jatkuvasti), nahistella; puskea (vähin erin); puskea toisiaan', *dūlmmodit* 'poljeskella', *duobadit* 'lappaa (köyttä sisään, jatkuvasti); kelata, haalata (edestakaisin)', *duorgadit* 'kattaa (lattia)varvuilla, risuilla', *dūsttodit* 'ottaa vastaan (epäystävällisesti, usein t. useita); torjua', *dūvllodit* 'contin. of *duovlut* (= tauloa, lääkitä [erit. ihoa] polttamalla taulanpala kipeällä kohdalla)', *fiidnudit* 'saada muuttumaan hieno(mma)ksi, hienontaa; hidastaa, hiljentää (vauhtia)', *gáržžidit* 'tehdä ahtaammaksi; kaventaa; rajoittaa; supistaa, niukentaa', *gobmidit* 'kummitella', *goargudit* 'make arrogant', *hilbbodit* 'tulla kurittomaksi, vallattomaksi', *láidedit* 'contin. of *láidet* (= taluttaa; johdattaa, johtaa; also used of accustoming an animal to be led by a rope, and of leading, taking to and from some place)', *lašmmodit* 'norjistua, notkistua, norjeta, vertyä', *litnudit* 'pehmentää (pinnaltaan), saada siliämään'.

Useista Álgussa luetelluista *-halla*-sanoista esiintyy niiden yhteydessä myös vanhemman ortografia mukaisia kirjoitusasuja; tässä tapauksessa *-halla-* olisi esimerkiksi Nielsenin ortografian mukaisesti *-tállâ-*. Samaten *-hi*-aines on muodossa *-ti-*. Lisäksi kyse voisi olla historiallisesta *-T*-aineksesta (*T* viitaten tarkemmin joko äänteeseen *t* tai *d*), joka vain näyttäisi vaihtelevan *-h*-aineksen kanssa osassa nykyisin esiintyvistä sanoista; esim. *ájáhallat* (nykyinen kirjoitusasu) ~ *ājatállât* (Nielsenin ortografian mukainen kirjoitusasu), ja *bájahit* ~ *bājâtit* (Nielsen) jne.

Sanasta *ahccohallat* ei löytynyt *-hit*-muotoa; muoto *ahcilit* selittyy vain verbijohdokseksi sanasta *ahccil* 'aikaansaapa, joutuisa, ripeä, reipas; nopeatekoinen'. Lisäksi taulukossa on sanoja, joiden kohdalla on ilmoitettu sekä *-hi-* että *-di*-muodot. Osassa sanoista *-di*-muotoinen sana on merkitykseltään (ainakin annetun käännöksen perusteella) hyvin lähellä kantasanaansa, esim. *oahkut* 'käyskennellä, mennä kävelyvauhtia, kulkea käymäjalkaa, kävellä (erit. nelijalkaisista); vaeltaa (joukolla)' → *ōgodit* 'käyskennellä, maleksia', mutta: *oaguhit* 'ahdistella, ajaa takaa (saalista, esim. susi); kävelyttää (hevosta, ajoporoa)' → *ōgohallat* 'ahdistella, ajaa takaa (saalista, usein)'. Samaten: *rahkat* 'kiimiä, astua (porohirvaasta, sonnista, pässistä tms.); rykiä' →

ragadit 'kiimiä, rykiä (jatkuvasti, porosta)', mutta: *ragahit* 'panna (sonni, porohirvas) astumaan (lehmää, vaadinta), antaa (nautaeläimen, poron tms.) paritella; seurata (poroelonsa) parittelua; olla kiimassa (lehmästä, vaatimesta tms.)' → *ragahallat* '(vaatimesta:) joutua (porohirvaan) astumaksi'.

Useissa tällaisista tapauksista *-dit*-sanat vaikuttaisivat olevan yhtä hyvin myös kantasanasta johdettuja kontinuaatiivimuotoja, esim. *riehčut* 'kirkua, ulista' → *rīžodit* 'contin. of *riehčut*', vrt. *riežihit* 'kirkaista, ulvahtaa' → *rīžohallat* 'cause one another to *riehčut*' (tässä taasen yllättävästi *-halla*-sana pitää sisällään kausatiivista aiheuttamisen merkitystä).

Seuraavassa vielä yllä lueteltujen *-di*-verbien *-halla*-(/-*tállâ*-)muodot:

- *ahccohallat* 'joutua nousuveden, tulvan ympäröimäksi', *ájáhallat* 'versuchen sich die Zeit zu vertreiben / *ājatállât* - try to pass (the time)', *čanahallat* 'joutua sidotuksi', *čorpmahallat* 'joutua (jkn nyrkein) hakkaamaksi, saada nyrkinisku (jklta)', *čuojahallat* 'musizieren, spielen (z.B. Musik, eine Schallplatte länger oder mehrmals); anrufen (Telefon, mehrmals)', *čuovggáhallat* 'välähdellä, välkähdellä', *dōrohallas* 'joutua jnk puskemaksi', *dūlmmohallas* 'joutua (jkun) polkemaksi, jäädä (jkun) jalkoihin', *duobahallas* 'tulla lapetuksi (sisään; köysi); menettää etumatkansa, joutua (juostessa jkun) tavoittamaksi', *durgehallat* 'die Rute bekommen (von)', *dūsttohallat* 'joutua piiritetyksi; joutua torjutuksi', *dūvllohallas* 'joutua jkun taulomaksi', *fiinnohallas* 'hienostella, keikailla; olla hienotunteinen, huomaavainen', *gáržžohallas* 'joutua (olosuhteiden pakosta tekemään jotakin)', *gopmahallas/gopmohallas* 'kummitella', *gōrggohallas* 'kopeilla, mahtaila, pöyhkeillä', *hilibbohallat* 'olla kuriton, vallaton; kiusata (jkta)', *láidehallat* 'talua, olla talutettavissa', *lášmmohallas* 'voimistella, norjistella, notkistella, verrytellä', *linohallas* 'taipua, alkaa pehmetä, heltyä'

Alla olevien *-halla*-sanojen merkitykset eroavat selvästi *-hit*- tai kantamuodoistaan, jotka ovat: *bátni* 'hammas; askelma (tikkaissa, portaissa), (vaakasuora) piena (veräjässä), säle (nauhapirrassa); pii, piikki (haravassa)', *beasahit* 'päästättää; päästää (irti vahingossa), (+ inf.) päästättää (tekemään jtak), tehdä jtak vahingossa', *beakkohit* 'huhuta, kertoa (huhuna)', *beaškkuhit* 'pamautella, paukutella', *buođuhit* 'saada tai panna patoamaan, tukkimaan' ← *buođđut* 'padota, tukkia', *geavkái* 'ketterä, nopsa, vikkela', *goaikut* 'tippua, pisarrella', *mosku* 'sumu (pimeällä)', *njuordit/njuordat* 'hellitä (otteesta, kädestä jne.), löystyä (otteesta, solmusta jne.), pettää (voimista)', *ohcat* 'etsiä, hakea

(löytääkseen); hakea (virkaa tms.)', *vearri* 'väärä; erehdys; väärä (sopimaton)'.

Suurin osa sanoista on *-hit-* tai kantamuotohinsa nähden verrattain abstraktimpia, minkä pohjalta *-halla-*muodot on katsottava ajan myötä kieleen vakiintuneiksi ilmauksiksi, jolloin yhteyttä esimerkiksi kantamuotoihin voi toisinaan olla hankalampi nähdä:

- *bánqhallat* 'panetella', *beasahallat* 'sadatella', *bēkkohallat* 'pyydellä (jtak)', *bēškkohallat* 'rehennellä', *būđohallat* 'häkeltyä, mennä sanattomaksi', *gēvkkohallat* 'sipsutella, tepastella, sipsuttaa', *gōikkohallat* 'mennä pilalle tippuvan veden takia', *guorahallat* 'pohtia, tutkiskella, selvittää; suunnitella', *moskkohallat* 'joutua umpikujaan', *njuorđđahallat* 'alistua', *ōččohallat* 'sairastua (jhk), alkaa potea, sairastaa', *ozahallat* 'koetella, kokeilla; kuulustella', *vērohallas* 'äksyillä, kiukutella; niskuroida, teniä'

Seuraavat sanat olen varovasti arvioiden tulkinut suomen mallin mukaisesti muodostetuiksi sanoiksi; *-halla-*johdosten kantasanat kuuluvat useissa tapauksissa suomen ja saamen yhteiseen sanastoon, mutta *-alla-*aineksen käytön puolesta ainakin osa alla olevista verbeistä voisi noudattaa suomen kielen mallia, joskin *-halla-*passiivit lienevätkin hankalampia tapauksia tämän tulkinnan kannalta:

- *almmuhallas* 'ilmoitella', *ájáhallat* 'viivytellä; (R) ajatella', *bahohallas* 'speak evil of, speak evil about', *bálkáhallat* 'palkkailla, palkata (useita palkollisia); yrittää palkata', *bánqhallat* 'panetella', *bávkkohallas* 'paukutella', *beahtqhallat* 'tulla petetyksi, joutua jkn pettämäksi', *bestehallas* 'pestailla', *dearvvahallas* 'tervehdellä, tervehtiä (toisiaan)', *devdohallas* 'tulla täyteen vettä (esim. vene koskessa); saada vene täyteen vettä (ja joutua veden varaan)', *doaruhallas* 'tappeluttaa (usein tai useita); puskettaa (usein tai useita); härnäillä', *ealáhallas* 'elätellä', *earuhallas/ērohallas* 'erotella', *giedáhallas* 'käsitellä (asioita, esineitä)', *gielddáhallas* 'tulla kielletyksi, joutua jkn kieltämäksi; saada jkltä rukkaset', *gilvvohallas* 'kilpailla; kilvoitella', *girjjohallas* 'kirjoa (useita esineitä)', *gopmahallas/gopmohallas* 'kummitella', *govahallas* 'kuvitella', *guččahallas* 'saada kusta, virtsaa päälleen', *gulahallas* 'voida kuulla toisiaan; saada selvää toistensa puheesta, ymmärtää toisiaan; keskustella, kuulla toisiltaan', *háhpohallas* 'hapuilla; havitella, tavoitella', *hárjehallas* 'harjoitella', *hávskkohallas* 'pitää hauskaa, huvitella', *hoahpuhallas* 'hoputella', *joshallas* 'jossitella', *jughallas*

'tulla juoduksi', *lasáhallas* 'lisäillä', *lihkahallas* 'liikutella, kajota', *logahallas* 'luetella; luettaa, pitää lukemassa, panna lukemaan (monia)', *muittohallas/muittuhallas* 'muistutella, terottaa mieleen', *oahpahallas* 'opetella'

10.5. -STALLA-:

-*stalla*-sanojen taulukko on neljästä sanalistasta sanamäärältään toiseksi suurin; sanoja on yhteensä 287. Ensisijaisia -*stalla*-frekventatiiveja on 129 (*váččastallas* 'freq. of *váččastit* [= 'be ingratiating, use terms of friendship or kinship]'), ja toissijaisia yhdeksän (*čeavllástallas* 'ylpeillä, ylvästellä'), ja selkeästi neutraaleja sanoja on 158 (*čeahpástallas* 'esittää taitavaa') ja mahdollisesti neutraalin merkityksen omaavia kaksitoista (*bohccostallas* 'porostella, hoidella poroja; leikkiä poroa, olla porosilla'). Passiiviverbejä on neljä (*muohtástallas* 'sadella [silloin tällöin] lunta'), ja mahdollisia passiiveja ei ollenkaan. Ensijaisesti kontinuaatiivisia verbejä olen merkinnyt 104 (*njáiggostallas* 'nahjustella, nuhjata') ja toissijaisia kahdeksantoista (*gihpostallas* 'liikkua joukkona, parveilla'). Transitiivisia sanoja on 108 (*njálggástallas* 'makeilla [jklle]') ja mahdollisia transitiiviverbejä 56 (*nuohtástallas* 'kalastaa nuotalla, käyttää nuottaa, nuotata, nuottailla'). Ensisijaisten intransitiivien määrä on 179 (*njōrostallas* 'heittää [suopunkia, usein]') ja toissijaisten 37 (*oskkostallas* 'teeskennellä uskovansa, olla uskovinaan'). Useissa tapauksissa sanan ollessa neutraali, on se myös samalla kontinuaatiivinen.

-*stalla*-sanoissa olen laskenut nominikantaisten sanojen määräksi 199 (esim. *ákkastallas* 'perustella, argumentoida' ← *ákkastit* 'perustella' ← *ágga* 'veruke; peruste, syy'), verbikantaisten luvuksi 82 (*arvvástallas* 'sadella [usein] vettä; sadella aika lailla' ← *arvvistit* 'sataa [äkkiä runsaasti] vettä' ← *arvit* 'sataa [vettä]') ja epäselviksi tapauksiksi kuusi (*guoččastallas* 'enteillä [unessa, vainajista]' ← ? ← ?). Epäselviä sanoja ovat sanat, joille ei ole kantasanaa ilmoitettu. Joissain tapauksissa jako nomini- ja erbikantaisiin sanoihin voi olla epävarmaa ja, välillä on hankalaa nähdä, kumpi lopulta on kyseessä. Lukumäärät ovat joka tapauksessa tässä antamassa osviittaa nomini- ja verbikantaisten sanojen jakaumasta osapuilleen.

Merkillepantavaa -*stalla*-verbien kohdalla muihin taulukoihin nähden huomattavasti suurempi neutraalien ilmaisujen määrä selkeiden frekventatiivien lukumäärään verrattuna. Passiivisia sanoja on määrällisesti vähiten, kuten on asian laita kolmen muunkin listan suhteen. Toissijaisia kontinuaatiiveja on lisäksi runsaasti, ja ensisijaisia intransitiivisia sanoja on peräti enemmän kuin ensisijaisia transitiiveja.

Seuraavat ovat ensisijaisia neutraalin merkityksen omaavia sanoja, mutta joilla voisi nähdä olevan myös frekventatiivista vivahdetta, ja täten olen merkinnyt alla olevat sanat lähtökohtaisesti toissijaisesti frekventatiiveiksi. Kaikissa tapauksissa ei ole läheskään selvää, onko sana ensisijaisesti neutraali vai frekventatiivi, sillä sanoille annetuissa käännöksissä voi esiintyä tulkinnoista riippuvaa vaihtelua sekä vaihtoehtoisia selityksiä paljonkin. Täten sanojen luokittelu on paikoin hankalaa sekä useassa kohdin edelleen yhtä tulkinnanvaraista kuin jo sanoista annetut vaihtelua ja vaihtoehtoja sisältävät käännökset.

- *čevllástallat* 'ylpeillä, ylvästellä', *dolastallat* 'pitää nuotiota, tulta, tulistella', *dol'lestallat* 'pidätellä', *gūssostallat* 'olla (jkn luona) vieraana, vieraisilla (monessa paikassa t. pitkään), vierailta', *hearrástallat* 'herrastella', *lávlestallat* 'trällern', *máinnastallat* 'tarinoida, kertoilla', *siiddastallat* 'oleskella poroineen, porotokkineen jssak, paimentaa porojaan jkun kanssa samassa porokylässä, siidassa', *stuorástallat* 'mahtailta, isotella, levennellä'

Alla ensisijaisesti frekventatiivisia sanoja, jotka olen merkinnyt toissijaisesti neutraaleiksi, sillä sanat voivat olla myös vakiintuneemmassa käytössä siten, että asia- ja käyttöyhteydestä riippuen merkitykset eivät välttämättä aina ole selkeästi frekventatiivisia, vaan voivat kuvastaa myös neutraalimman luonteisia ilmaisuja:

- *amastallat* 'oudoksua, vierastella', *árggástallat* 'arastella, arkailla', *bohccostallat* 'porostella, hoidella poroja; leikkiä poroa, olla porosilla', *govddástallat* 'großkotzig auftreten, großtun, auf dem hohen Ross sitzen', *ladastallat* 'leikellä teuraan ruho nivelten kohdalta sopiviksi palasiksi; jäsenellä', *láhtostallat* 'tehdä latuja (sinne tänne)', *niibbástallat* 'käyttää puukkoa (tappelussa), puukotella', *nuohtástallat* 'kalastaa nuotalla, käyttää nuottaa, nuotata, nuottailla', *oamastallat* 'omistella, omia (jtak); havitella, yrittää saada omakseen', *ságastallat* 'keskustella, jutella', *spáppastallat* 'pallotella, palloilla; leikkiä pallolla', *vizástallat* 'ponnistella, päkistellä, pinnistellä'

Sukulaisuussuhteita kuvaava sanasto on saamelaiskielissä yleisesti hyvin runsasta, ja tämä käy ilmi myös *-stalla-*verbien taulukosta, jossa sukulaisuutta kuvastavia ilmaisuja

on niin ikään huomattava määrä. Huomioitavaa on myös, millä tavoin alkujaan frekventatiivisuutta kuvaava *-alla-* käyttäytyy tässä tapauksessa *-st-*aineksen kanssa, ja muuttaakin edellä lueteltujen verbien merkityksen kuvaamaan nimenomaan toisen ihmisen kutsumista tai nimittämistä jollakin sukulaisuutta kuvaavalla sanalla. Suomessa tätä tyyppiä vastaisi käytännön tasolla sekä vakiintuneessa käytössä *-tella*, esim. *täditellä*, *vävytellä*, *äiditellä*, *isätellä* jne., mutta saamessa vastaavat ovatkin sananmukaisesti ”tädistellä”, *vävystellä*”, *äidistellä*”, ”isästellä” jne., joskin funktio ja tarkoituserä tottakai sama. Sanat ovat luonnollisesti translatiivisia, merkitysten ollessa ”kutsua jotakuta joksikin. Tämän tyyppiset sanat olen lisäksi merkinnyt neutraaleiksi sekä kontinuaatiivisiksi, ja lisähuomiona näillä sukulaisuuteen viittaavilla sanoilla ei ole johtamattomampaa *-sti-*muotoa, vaan ne on muotostettu yhdysperäisellä *-stalla-*johtimella suoraan kantasanoistaan.

Sana *gáimmástallat* ei merkitykseltään viittaa varsinaisesti sukulaisuuteen, ja mutta joksikin kutsumisen merkityksessään se on kuitenkin huomioitu tässä. Samalla on ainoana edellä mainituista johtamattomampi muoto *gáimmástit* 'kutsua jkta kaimaksi', ja käännöksen tarkoittaessa samaa kuin siitä edelleen johdettu *gáimmástallat*, voitaneen *-stalla-*muoto katsoa tässä tapauksessa frekventatiiviksi.

*-sti-*muotojen näinkin laaja sekä johdonmukainen puuttuminen määrätyn aihepiirin ilmaisuissa tarkoittaa, että seuraavat sanat ovat etupäässä nominikantaisia:

- *albmástallat* 'kutsua (jkta) kaverikseen', *áhčástallat* 'kutsua (jkta) isäksi', *bártnástallat* '(with comit.) behave as a son to someone', *buddostallat* 'kutsua liikanimellä, nimitellä liikanimillä', *čezástallat* 'kutsua jkta *čeahči*:ksi, sedäksi', *eagástallat* 'kutsua jkta sedäksi (isän vanhemmaksi veljeksi)', *eatnástallat* 'kutsua jkta äidiksi; olla äitinä jklle, kohdella jkta kuten äiti', *ednostallat* '1. use the term *æno* in addressing someone. 2. use the term *æno* in addressing each other, call each other *æno*', *fuolkkástallat* 'kutsua jkta sukulaiseksi; kohdella jkta sukulaisena', *gáimmástallat* 'kutsua jkta kaimaksi; kutsua toisiaan kaimaksi', *gálojeanástalla* 'kutsua (toisiaan) kälyksi', *goaskkástallat* 'täditellä (jkuta), kutsua (jkuta) tädiksi', *guoimmástallat* 'kutsua jkta kumppaniksi, kaveriksi, toveriksi', *imástallat* 'kutsua (enon, sedän, isän tai äidin miespuolisen serkun vaimoa) tädiksi', *manjástallat* 'kutsua (jkta) miniäksi; kutsua toisiaan miniäksi', *mágastallat* '(+ kom.) kutsua (jkta) langoksi, kutsua toisiaan langoksi', *muotástallat* 'täditellä (äidin nuorempaa siskoa), kutsua (toisiaan) *muottá*:ksi (äidin nuorempi sisko ja tämän vanhemman siskon lapsi)', *navddástallat*

'nimitellä (jksik); olettaa (varovasti)', *neabástallat* 'kutsua (jkta) *neahpi*:ksi, sisarenlapseksi (enosta), naisserkkunsa lapseksi (miehestä)', *oarbmealástallat* 'kutsua (naista, tyttöä) serkukseen', *sásastallat* 'kutsua (jkta) tulevaksi sukulaiseksi; kutsua (toisiaan) tuleviksi sukulaisiksi', *siesástallat* 'täditellä, kutsua *siessá*:ksi (isän siskoa t. naispuolista serkkua); kutsua toisiaan *siessá*:ksi (isän sisko ja tämän veljen lapsi keskenään)', *spilestallat* 'kutsua *spile*:ksi (vaimonsa siskon miestä tai vaimonsa veljen vaimoa); kutsua toisiaan *spile*:ksi (siskosten miehistä tai veljen ja siskon aviopuolisoista)', *vieljastallat* 'veljeillä; kutsua jkta veljeksi', *vilbealástallat* 'kutsua jkta (miespuoliseksi) serkuksi; kutsua toisiaan (miespuoliseksi) serkuiksi', *vivastallat* 'kutsua (jkta) vävyksi'

Seuraavana ovat taulukon ainoat passiivimerkityksiset ilmaukset; frekventatiiviset muodot sanoista *arvvistit* 'sataa (äkkiä runsaasti) vettä', *biekkastit* 'alkaa tuulla', *borggastit* 'pyryttää (vähän)' ja *muohtastit* 'sataa (vähän) lunta'. Ylipäättäänkin näiden kaltaiset säätä koskevat ilmaukset ovat pääsääntöisesti passiiviverbejä:

- *arrvástallat* 'sadella (usein) vettä; sadella aika lailla', *biekkástallat* 'tuuleskella, (continually) blow a little (wind)', *borggastallat* 'pyrytellä (jonkin verran)', *muohtástallat* 'sadella (silloin tällöin) lunta'

Alla on esitetty ensisijaisesti neutraaleja sanoja, jotka olen merkinnyt myös ensisijaisesti kontinuaatiiveiksi. Merkitykseltään neutraalien sekä myös ei-frekventatiivisten sanojen suuri määrä on selkeä osoitus *-stalla*-johdinaineen produktiivisuudesta sekä johtimen käytön ulottumisesta laajalti frekventatiivisten ilmaisujen ulkopuolelle. Lisähuomiona suurin osa ensisijaisesti kontinuaatiivisista sanoista on myös ensisijaisesti intransitiivisia. Ensisijaisesti kontinuaatiivisia sanoja on *-stalla*-taulukossa kaikkiaan peräti 102, joten yllä olen luetellut esimerkkeinä alun 20 sanaa. Merkillepantavaa on, että *-stalla*-sanojen taulukossa kontinuaatiivisen merkityksen omaavia sanoja on kaikkein eniten niin kunkin listan sisällä vallitsevaan jakaumaan nähden kuin myös suhteessa ensisijaisten kontinuaatiivien kokonaismäärään kaikkien taulukoiden kesken:

- *ákšostallat* 'be busy with the axe, use the axe for something', *árggastallat* 'käyttäytyä kuten arkena, olla pyhittämättä pyhäpäivää', *bahá-juonastallat* 'scheme sth (bad), be cunning', *bártnástallat* '(with comit.) behave as a son to someone', *billostallat* 'leikkiä kelloilla', *boarkkastallat* 'esiintyä äkkipikaisena,

käyttäytyä äkkipikaisesti', *buddostallat* 'kutsua liikanimellä, nimitellä liikanimillä', *čiehkástallat* 'olla piilosilla', *čorastallat* '(ihmisestä:) liikkua poroparttion kanssa', *čorpmastallat* 'nyrkkeillä', *dážastallat* 'olla, käyttäytyä kuin norjalainen', *dolastallat* 'pitää nuotiota, tulta, tulistella', *ērostallat* 'play tag', *falástallat* 'urheilla', *gal'lestallat* 'vieraila', *garppastallat* 'riehua (hillittömästi)', *gēillustallat* 'kegeln, Bowling spielen', *gievrrastallat* 'voimaila', *girkostallat* 'olla t. käydä kirkolla, kirkossa, kirkostella', *givttastallat* 'viekoitella', *goarggastallat* 'mahtailla, pöyhkeillä'

Nämä *-stalla*-taulukon sanat olen merkinnyt toissijaisesti kontinuaatiivisiksi, joskin pienoisella varovaisuudella, sillä eritoten näissä on paikoin epäselvempää se, sisältävätkö edellä mainitut sanat käyttöyhteydestä riippuen myös kontinuaatiivisen merkityksen mahdollisuuden vai eivät. Lisähuomiona sanat *bohccostallat*, *ladastallat*, *nuohtastallat*, *spáppastallat* sekä *vizastallat* ovat ensisijaisia frekventatiivisanoja, joilla voi asiayhteydestä ja käytöstä riippuen olla myös neutraalimpi merkitys, jolloin ne olisivat samalla myös kontinuaatiiveja; näissä sanoissa on siis neutraali merkitys sekä kontinuaatiivisuus molemmat merkitty toissijaisiksi:

- *álkástallat* '(yrittää) selvitä helpolla, tehdä helpolla tavalla; vältellä (velvollisuuttaan), pinnata', *árvvastallat* 'teeskennellä anteliasta, olla (tieten tahtoen) huomiota herättävän antelias', *basástallat* 'pretend to be pious or strict observer of Sunday or holy-day', *bas'sástallat* 'be unwilling to work on Sunday or holy-day', *bohccostallat* 'porostella, hoidella poroja; leikkiä poroa, olla porosilla', *divrrastallat* 'pitää (jtak tai jkta) erityisen arvokkaana, kalliina', *dōhtostallat* 'pitää tuttia', *garastallat* 'tuntua kovalta; kovistella (jkta)', *gálgostallat* 'be travelling with his wife', *gihpostallat* 'liikkua joukkona, parveilla', *káfestallat* '(keittää ja) juoda kahvia, kahvistella', *ladastallat* 'leikellä teuraan ruho nivelten kohdalta sopiviksi palasiksi; jäsenellä', *njuovččalahkástallat* 'imitate someone with an impediment of speech; talk with an imperfect pronunciation; ”kieli-likistellä”', *nuohtastallat* 'kalastaa nuotalla, käyttää nuottaa, nuotata, nuottailla', *snáhpástallat* 'näyttää olevansa sukkela, vikkela', *sogjostallat* 'olla kosija; kosiskella', *spáppastallat* 'pallotella, palloilla; leikkiä pallolla', *vizastallat* 'ponnistella, päkistellä, pinnistellä'

Sanalla *herskostallat* on yllättäen käyttönsä sekä intransitiivisena että transitiivisena

ilmaisuna; intr. merkitys on varsinainen kantasanaan *herško* 'herkku' pohjautuva teonsana, kun taas trans. ilmaus tuo mukaan merkityksen jonkinlaisena pitämisestä (tässä tapauksessa herkkuna):

- *herškostallat* '(intr.) herkutella; (trans.) pitää (suurena) herkkuna, syödä kuten herkkua'

Sanojen merkitys on edelleen johdettaessa muuttunut merkittävästi johtamattomampaan *-sti*-muotoon ja/tai kantasanaan nähden: *álki* 'helppo', *árvvas* 'antelias, avokätinen, vieraanvarainen', *bassi* 'pyhä; pyhäpäivä, sunnuntai', *cakkastit* 'avata (ammolleen); tukea (vähän); työnnältää; jarruttaa, pidättää (jtak vähän); pitää paikoillaan; estää; häätää, hätistää', *caggi* 'tuki, pönkkä, telki; haaru, korvakko (tukipuu); keripukki', *gálgu* 'vaimo; eukko', *láđis* 'lempeä, laupias', *moarsi* 'morsian', *njálggis* 'hyvänmakuinen, maittava, makea', *ráđđi* 'neuvo; neuvosto; väline, kalu, neuvo', *vuodjit* 'ajaa; maata supistuksissa (porovaadin, lehmä synnytyksen yhteydessä)'. *-stalla*-aineksen liittyessä sanoihin saa osa verbeistä mm. teeskentelyyn, yrittämiseen tai välttelemiseen sekä tekemään lähtemiseen viittaavia merkityksiä. Sanoissa voi ilmetä myös aivan toisen tyyppistä tarkoitusta kuin kantasanan pohjalta odottaisi, kts. esim. *cakkastallat* ← *cakkastit*, *gálgostallat* ← *gálgu*, *moarsastallat* ← *moarsi*. Lisäksi merkitys voi muuttua konkreettisesta abstraktiksi, esim. *njálggástallat* ← *njálggis*, ja johdettu sana voi merkitykseltään olla jopa kokonaan irrallaan kantasanastaan, esim. *cakkástallat* ← *caggi*, *ráđastallat* ← *ráđđi*. Esimerkkejä tästä ryhmästä seuraavassa:

- *álkástallat* '(yrittää) selvittää helpolla, tehdä helpolla tavalla; vältellä (velvollisuuttaan), pinnata', *árvvastallat* 'teeskennellä anteliasta, olla (tieten tahtoen) huomiota herättävän antelias', *basástallat* 'pretend to be pious or strict observer of Sunday or holy-day', *bas'sástallat* 'be unwilling to work on Sunday or holy-day', *cakkastallat* 'pidätellä, estellä', *cakkástallat* 'painiskella', *gálgostallat* 'be travelling with his wife', *lāđastállât* 'pretend to be gentle', *moarsastallat* 'hienostella, keikistellä', *njálggástallat* 'makeilla (jklle)', *ráđastallat* 'omia, omistella, pyrkiä omistamaan', *vuodjástallat* 'lähteä ajamaan (toinen toisensa perään); olla lähdössä ajamaan'

Sanoja, joille ei löydy johtamattomampaa välivaiheen muotoa, on *-stalla*-verbien taulukossa huomattavan paljon, minkä johdosta olen alla luetellut vain alun 20 niistä

sanoista, joiden kohdalla ei ole johtamattomampaa *-sti*-muotoa ilmoitettu. Toisen ihmisen joksikin kutsumista merkitsevät sanat tuntuisivat lähtökohtaisesti olevan vakiintuneita *-stalla*-aineksen sisältäviä ilmaisuja, samaten monet käyttäytymistä merkitsevät sanat ovat tällaisia selkeästi kantasanaa suoraan yhdysperäisen *-stalla*-johtimen saaneita verbejä. Johtamattomamman välivaiheen puuttuessa näinkin suuresta osasta sanoja, korostuu yhäkin *-alla*-aineksen produktiivisuus sekä laajat käyttömahdollisuudet johdintyyppinä:

- *albmástallat* 'kutsua (jkta) kaverikseen', *áhčástallat* 'kutsua (jkta) isäksi', *ákšostallat* 'be busy with the axe, use the axe for something', *álkástallat* '(yrittää) selvitä helpolla, tehdä helpolla tavalla; vältellä (velvollisuuttaan), pinnata', *bártnástallat* '(with comit.) behave as a son to someone', *beassástallat* 'käyttää tuohta sytytykseen', *bēljostallat* 'kuulostella', *biippostallat* 'polttaa piippua (jonkin aikaa), piipustella', *bīllostallat* 'leikkiä kelloilla', *bohccostallat* 'porostella, hoidella poroja; leikkiä poroa, olla porosilla', *brēivvestallat* 'olla kirjeenvaihdossa', *buddostallat* 'kutsua liikanimellä, nimitellä liikanimillä', *buovččastallat* 'sukellella (vähän)', *čalmastallat* 'keep one's eyes open (in order to find sth), be on the look out for', *čeahpástallat* 'esittää taitavaa', *čeavllástallat* 'ylpeillä, ylvästellä', *čeazástallat* 'kutsua jkta čeahči:ksi, sedäksi', *čiččástallat* 'fumble on the mother's breast (of child)', *čorastallat* '(ihmisestä:) liikkua poroparttion kanssa', *čuoigástallat* 'hiihdellä (vähän silloin tällöin)'

Näille sanoille ei ole varsinaisia johtamattomampia taikka kantasanoja Álgussa ilmoitettu. Sanat *bahá-juonastallat* sekä *iešoaivvástallat* ovat itseasiassa jo vartaloiltaan yhdysrakenteisia, ja kääntyvät sananmukaisesti ”pahajuonistella” sekä ”itsepäistellä”. Sanan *bahá-juonastallat* sisältämien sanojen kantasanat ovat *bahá* 'paha; vihainen' ja *juotna* 'juoni, juonittelu; (kertomuksen) juoni', sekä *ieš* 'itse' ja *oaivi* 'pää; pallo, kirjoituspää; (kosken) niska; keula, kokka; (nesteen) pinta; vaara, tunturi', mutta kyseessä oleville *-alla*-johdoksille ei muita verbimuotoja ole kuitenkaan ilmoitettu. Frekventatiivisen johdinaineen liittäminen vakiintuneisiin käsitteisiin on yhtä kaikki tavallista, yleistä sekä odotettavaa. Sanat *guoččastallat* ja *vizástallat* ovat puolestaan epäselvempiä tapauksia; johtamattomampia muotoja ei löydy, eikä kantamuodoistakaan ole lähteissä tiedonantoa. Nämä on oletettava vakiintuneiksi sekä leksikaalistuneiksi *-stalla*-aineksen sisältäviksi ilmaisuiksi:

- *bahá-juonastallat* 'scheme sth (bad), be cunning', *guoččastallat* 'enteillä (unessa, vainajista)', *iešoaivvástallat* 'käyttäytyä, toimia omapäisesti, omin päin', *vizástallat* 'ponnistella, päkistellä, pinnistellä'

Seuraavien sanojen kohdalla olen merkinnyt taulukkoon johtamattomamman muodon sarakkeeseen huomioni kiinnittäneen *-ši*-muodon tapauksissa, joissa sellainen on Álgussa ilmoitettu johtamattomamman *-sti*-muodon ohessa taikka vaihtoehtoisesti sellaisen sijasta. Tällaisen *-ši*-aineksen sisältäviä ns. ”välivaiheen” johdoksia omaavia sanoja on niin ikään sen verran paljon, että yllä olen luetellut esimerkkeinä alun 20 sanaa ja taulukkoon olen nämä ja vastaavat sanat erotellut kysymysmerkillä, sillä tällainen johdintyyppi ei ole ainakaan välivaiheena sekä tässä tapauksessa odotettu tai johdonmukainenkaan nimenomaisen *-sti*-aineksen edellyttävän *-stalla*-muodon kannalta. *-ši*-sanat kuitenkin pohjautuvat samaan kantasanaan kuin *-stalla*-johdoksetkin ja valtaosiltaan omaavan samantyyppisiä merkityksiäkin, joten olen ne tähän taulukkoon kuitenkin ottanut mukaan.

Johtamattomammat *-ši*-muodot edellä olevista *-stalla*-sanoista ovat järjestyksessä: *amašit* 'pitää outona, vieroksua, oudoksua; oudostella; vierastaa (jtk paikkaa, eläimestä)', *arvvašit* 'sadella', *attašit* 'annella, anniskella (vähän kerrallaan), jaella; rehkiä (jtk tehden); antaa selkään; sättiä; sättiä (toisiaan), torailla, nahistella; paukuttaa, takoa (vasaralla tms.)', *áittašit* 'threaten a little continually', *ájašit* 'drive long or several times (leisurely)', *árggašit* 'pitää arkena (jtk päivää); pitää liian arkisena', *árggášit* 'araksua, pitää (liian) arkana', *arvvašit* 'pitää (liian) anteliaana', *basášit* 'kaihtaa (esim. tiettyä työtä) pyhäpäivän takia', *bivddašit* 'pyydystellä (pikkuhiljaa), pyytää riistaa tai kalaa (pikkuhiljaa)', *boarkkašit* 'consider harsh', *buolašit* 'palaa (hiljaa), korventua, kyteä; hapettua; polttaa (suunsa)', *čalašit* 'regard as being (too) *čalas* (= 'kova [ja sileä]')', *dálvvašit* 'find, consider, that it is too wintry (to do something)', *divrrašit* 'pitää (kovin tai liian) kalliina', *garašit* 'pitää (liian tai kovin) kovana; pitää (liian tai kovin) ankarana'.

Pääsääntöisesti *-ši*-sanoissa merkitykset viittaavat jonkin tekemiseen tai toteutumiseen joko ”vähän, vähän kerrallaan” tai ”hiljaa, hiljalleen”; deverbaalisena näissä esimerkeissä toimiva johdin muodostaa siis *e*-vartaloista deminutiivis-frekventatiivisia verbejä (Korhonen 1981: s. 337-338). Muita merkityksiä ovat lisäksi jonkin ”jonain pitäminen” tai ”jonkinlaisena kokeminen”, jolloin johdin on denominaalinen ja muodostaa sensitiiviverbejä ilmaisemaan jonkin pitämistä kantasanan tarkoittamana asiana tai jonkin kantasanan tarkoittaman asian kaltaisena

(Korhonen 1981: s. 338):

- *amastallat* 'oudoksua, vierastella', *arvvástallat* 'sadella (usein) vettä; sadella aika lailla', *attástallat* 'antaa (vähin erin); sätii; nahistella; pinkaista (tuon tuostakin); rehkiä (jtkak tehden)', *áittástallat* 'threaten several times', *ájástallat* 'several times drive or drive away (or several obj.); try to drive or drive away', *ánostallat* 'anoskella, pyydellä (kovasti)', *árggastallat* 'käyttäytyä kuten arkena, olla pyhittämättä pyhäpäivää', *árggástallat* 'arastella, arkailla', *árvvastallat* 'teeskennellä anteliasta, olla (tieten tahtoen) huomiota herättävän antelias', *basástallat* 'paistella (vähin erin)', *basástallat* 'pretend to be pious or strict observer of Sunday or holy-day', *bas'sástallat* 'be unwilling to work on Sunday or holy-day', *bivddástallat* 'pyydystellä (vähin erin); pyytää (riistaa tai kalaa, vähin erin)', *boarkkastallat* 'esiintyä äkkipikaisena, käyttäytyä äkkipikaisesti', *buolástallat* 'palaa vähin erin', *buol'lástallat* 'syttyä (vähin erin)', *čalastallat* 'keloskella sarviaan (poro)', *dálvvástallat* 'horrosta, horrostella', *divrrastallat* 'pitää (jtkak tai jkta) erityisen arvokkaana, kalliina', *garastallat* 'tuntua kovalta; kovistella (jkta)':

Sanan *čorpmastallat* merkitys *-sti*-muodossa huomattavan erilainen verrattuna kantasanaa ja *-stalla*-muotoon. Kantasana *čorbmat* kääntyy 'lyödä, hakata (nyrkeillä), rusikoida', samoin kuin *-stalla*-johdos on merkitykseltään odotettu ja johdonmukainen. Johtamattomampi muoto *čorpmastit* tarkoittaa yllättäen 'milk (a female reindeer) into one's hand and drink out of it':

- *čorpmastallat* 'nyrkeillä'

-sti-muoto sanasta *válmastallat* on *válmmaštit* 'valmistaa', ja kantasana *válmmaš* 'valmis', minkä pohjalta olisi voinut hyvin olettaa *-alla*-aineeksisenkin johdoksen nimenomaan *-štalla*-muotoiseksi; *-stalla*-johdintyyppi näyttäisi kuitenkin tässä tapauksessa absorboineen sanan johtamattomammassa muodossa sekä kantasanasissa esiintyvän, sanavartaloon kuuluvan lopputavun *š*-äänteen, ja täten frekventatiivijohdos sanasta on tyyppiä *-stalla*-:

- *válmastallat* 'valmistella'

Sanoja, joista osa on varovaisen arvion mukaan lainoja suomesta, mutta useimmissa tapauksissa vain suomen mallin mukaan muodostettuja mukaelmia sekä lainoja lähinnä merkitystensä puolesta. Yleisesti germaanista, tarkemmin lähinnä skandinaavista alkuperää olevat sanat saamessa on varsin helppo havaita, mutta suomesta saameen saatujen sanojen kanssa tilanne ei aina ole selkeä; yhteistä alkuperää olevien sanojen johdokset voivat niin ikään ”lainautua”, ja määrättyjä johdinaineksia on mahdollista hyödyntää esim. suomen ja saamen tapauksessa toisen kielen mallin mukaisesti, mutta lopulta on vaikea sanoa, mikä on oikeasti lainautunutta, ja mikä vain itsensä kielen tarjoaman systeemin puitteissa syntynyttä ja yhtä hyvin itsenäisilläkin tahoilla tuotettua:

- *ánostallat* 'anoskella, pyydellä (kovasti)', *árggastallat* 'käyttäytyä kuten arkena, olla pyhittämättä pyhäpäivää', *árggástallat* 'arastella, arkailla', *bahá-juonastallat* 'scheme sth (bad), be cunning', *biippostallat* 'polttaa piippua (jonkin aikaa), piipustella', *dálostallat* 'pitää taloa, talostella', *dálvvástallat* 'überwintern, horrosta, horrostella', *gáimmástallat* 'kutsua jkta kaimaksi; kutsua toisiaan kaimaksi', *gēillustallat* 'kegeln, Bowling spielen', *girkostallat* 'olla t. käydä kirkolla, kirkossa, kirkostella', *gulastallat* 'kuulla (vähän silloin tällöin jstk)', *guoimmástallat* 'kutsua jkta kumppaniksi, kaveriksi, toveriksi; kuomastella', *hurskkástallat* 'hurskastella', *jos'stallat* 'jossitella', *láhtostallat* 'tehdä latuja (sinne tänne)', *leaikkastallat* 'laskea leikkiä, pilaila, vitsailla; leikitellä', *mēssostallat* 'eine Messe (einen Markt, ein Festival) besuchen', *miehkástallat* 'miekkailla', *tealttástallat* 'teltailla', *muitástallat* / *muittostallat* 'muistella, muistutella (mieleen)', *nuorastallat* 'käyttäytyä nuoren tavoin', minusta tämä ei ole laina *oamastallat* 'omistella, omia (jtak); havitella, yrittää saada omakseen', *oskkostallat* 'teeskennellä uskovansa, olla uskovinaan', *soadastallat* 'sotia (vähän silloin tällöin)', *ujostallat* 'ujostella', *válmastallat* 'valmistella', *vásttostallat* 'freq. of *vāstustit* ('vastustaa')', *vierástallat* 'käyttäytyä vieraan, sivullisen tavoin, vierastella', *viissástallat* 'viisastella'

10.6. -ŠTALLA-:

-štalla-sanojen taulukko on sanamäärältään työni pienikokoisin; sanoja on yhteensä 18. Kuten seuraavassa käy ilmi, on -štalla- myös selkeästi itsenäisempi johdin kuin esim. -dalla-. Ensisijaisia frekventatiiveja listassa on 18 (esim. *mieduštallat* 'saatella [jkta]'),

toissijaisia ei ollenkaan. Primäärejä neutraaleja muotoja ei ole myöskään, mutta mahdollisesti neutraaleiksi tulkittavia on neljä (*mihoštallat* 'olla tohkeissaan, isotella, levennellä'). Selkeästi passiivisia sanoja löytyy taulukosta vain yksi (*buolaštallat* 'pakastua silloin tällöin'), eikä toissijaisesti passiivisia ole. Mahdollisesti kontinuaatiivisen merkityksen omaavia sanoja on yhdeksän (*mēroštallat* 'arvioida; määritellä'), mutta ensisijaisesti sellaisia ei löydy. Listaan kerätyistä sanoista transitiivisia on 13 (*árpmoštallat* 'ilmaista myötätuntoa [jkta kohtaan]') sekä mahdollisesti yksi asiayhteydestä sekä tulkinnasta riippuen (*mihoštallat* 'olla tohkeissaan, isotella, levennellä'). Intransitiivisia on viisi ensisijaisesti (*hērvvoštallat* 'huvitella, lystäillä; pöyhkeillä, ylvästellä') sekä neljä toissijaisesti (*divaštallat* 'kinastella').

Nominikantaisia sanoja taulukossa on 13 (*árvvvoštallat* 'arvioida; päätellä; arvostella, kritisoida' ← *árvvvoštít* 'einschätzen, beurteilen, würdigen' ← *árvu* 'arvo, arvostus; arvio; arvaus; verta'), verbikantaisia kaksi (*mēroštallat* 'arvioida; määritellä' ← *mēroštít* 'arvioida, määritellä' ← *mearrat* 'päättää, määrätä; veloittaa' | *miettaštallat* 'kielillä, varoitella, kehotella karttamaan [jkta jtak tai jnk tekemistä]' ← ? ← *mieddut* 'kehottaa (jkta) karttamaan (jtak tai jnk tekemistä), varoittaa [jkta jstak tai tekemästä jtak]') ja epäselviä tapauksia kolme (*digaštallat* 'tivailla, kinastella' ← *digaštít* 'tivailla, kinastella' ← ? | *divaštallat* 'tivailla, kinastella' ← ? ← ? | *reheštallat* 'rehennellä, miestellä, tekeytyä miehekkääksi, käyttäytyä liian miehekkäästi' ← ? ← ?). Luvut ovat varovaisia olettamuksia, sillä ne on tehty lähinnä sen perusteella, mikä itsestä on tuntunut johdonmukaisimmalta tulkinnalta. Epäselvissä tapauksissa kantasanaa ei ole sanakirjalähteistä yksinkertaisesti vain löytynyt.

Valtaosa *-štalla*-sanoista on siis frekventatiivisia intransitiiviverbejä. Seuraavassa huomiotani herättäneitä sekä mahdollisia muita kiinnostavia tapauksia esimerkein:

Seuraaville sanoille on merkitty mahdollinen kontinuaatiivinen merkitys sulkuihin siksi, että näillä ilmaisuilla voi tulkita olevan myös jatkuvampi sävy taikka ajallisesti määrittelemättömämpi toiminnan kuvauksen kesto:

- *almmáštallat* 'rehennellä, miestellä, tekeytyä miehekkääksi, käyttäytyä liian miehekkäästi', *árvvvoštallat* 'arvioida; päätellä; arvostella, kritisoida', *digaštallat* 'tivailla, kinastella', *divaštallat* 'kinastella', *hērvvoštallat* 'huvitella, lystäillä; pöyhkeillä, ylvästellä', *mēroštallat* 'arvioida; määritellä', *mihoštallat* 'olla

tohkeissaan, isotella, levennellä', *reheštallat* 'rehennellä, miestellä, tekeytyä miehekkääksi, käyttäytyä liian miehekkäästi', *sērvvoštallat* 'porukoida, seurustella (jkn) kanssa'

Taulukon ainoa passiivimerkityksinen *-štalla*-sana. Frekventatiivijohdos sanasta *buolaštit* 'pakastua, pakastaa (intr.; sää)', sananmukaisimmassa merkityksessä ”pakastuilla”:

- *buolaštallat* 'pakastua silloin tällöin'

Alla olevat sanat on merkitty toissijaisesti neutraaleiksi siitä syystä, että frekventatiivinen merkitys ja sävy eivät välttämättä ole kaikissa tilanteissa yhtä selkeä kuin muissa listan sanoissa. Niillä voidaan täten katsoa olevan myös neutraalimpi merkitys kontekstista riippuen sekä sen pohjalta, mitä käännökset antavat ymmärtää:

- *almmášallat* 'rehennellä, miestellä, tekeytyä miehekkääksi, käyttäytyä liian miehekkäästi', *mihoštallat* 'olla tohkeissaan, isotella, levennellä', *reheštallat* 'rehennellä, miestellä, tekeytyä miehekkääksi, käyttäytyä liian miehekkäästi', *sērvvoštallat* 'porukoida, seurustella (jkn) kanssa'

Seuraaville sanoille ei löydy johtamattomampaa *-šti*-muotoa; joko ne eivät ole laajalle levinneitä ja leksikaalistuneita sanoja, tai sitten ne eivät vain ole merkitykseltään luontevia johdoksia, jolloin *-štalla*-sanat voidaan nähdä johdetun suoraan kantasanaa ilman johtamattomampaa välivaihetta. Lisäksi sanoille *divaštallat* sekä *reheštallat* ei löydy edes kantasanaa. Jälkimmäinen tosin saattaa olla myös lainasana suomesta, ja joka on frekventatiivisena johdoksena vakiintunut sekä leksikaalistunut:

- *almmášallat* 'rehennellä, miestellä, tekeytyä miehekkääksi, käyttäytyä liian miehekkäästi', *divaštallat* 'kinastella', *miettaštallat* 'kiellellä, varoitella, kehotella karttamaan (jkta jtak tai jnk tekemistä)', *mihoštallat* 'olla tohkeissaan, isotella, levennellä', *reheštallat* 'rehennellä, miestellä, tekeytyä miehekkääksi, käyttäytyä liian miehekkäästi', *sērvvoštallat* 'porukoida, seurustella (jkn) kanssa'

Näiden sanojen astetta johtamattomampien muotojen yhteydestä löytyvät myös *-ši*-muodot, joilla on myös verraten erisävyiset merkitykset: *ārpmāšit* 'sääliä' sekä *buolašit*

'pitää (liian) kylmänä (ulkoilmaa, pakkassäätä):

- *árpmoštallat* 'ilmaista myötätuntoa (jka kohtaan)', *buolaštallat* 'pakastua silloin tällöin'

Todennäköisesti suomesta saameen mukailtuja ilmauksia sekä varovasti arvioiden myös merkityslainoja. Mielenkiintoisesti suomen sana ”rehennellä” edustaa johdinaineksensa puolesta aivan eri tyyppiä kuin vastine saamessa, johon kotoutettuna sana onkin saanut *-štalla*-aineksen:

- *árvvoštallat* 'arvioida; päätellä; arvostella, kritisoida', *ávaštallat* 'aavistella, uumoilla', *divaštallat/digaštallat* 'tivailla, kinastella', *duođaštallat* 'todistella, todennella', *reheštallat* 'rehennellä, miestellä, tekeytyä miehekkääksi, käyttäytyä liian miehekkäästi'

11. VERTAILU JA YHTEENVETO

Käytännössä *-alla*-johdokset liittyvät sanoihin hyvin laajamittaisesti sekä riippumatta kantasanan nomini- tai verbikantaisuudesta. Johdosten on mahdollista esiintyä myös silloinkin, kun kantasanaa ei ole tai tilanne on kantasanan suhteen epäselvä. Verbijohdoksen merkitys riippuu lisäksi myös kantaverbin semantiikasta sekä kontekstista. Edellisessä luvussa olenkin pyrkinyt ilmentämään tätä ryhmittelemällä verbejä myös merkityksen sekä käyttöyhteyden pohjalta, sillä määrättyt sanat kussakin koostamassani taulukossa kuuluvat ikään kuin ”yhteen” ja muodostavat selkeitä merkitysryhmiä, esimerkiksi konatiiviset eli yrittämistä tarkoittavat sanat, jonkin tai jonkun joksikin kutsumista tarkoittavat sanat, jonkin tai jonkun jonkinlaisena pitämistä tarkoittavat sanat, määrätynlaisen passiivirakenteen mahdollistavat sanat ja niin edelleen.

Yhteenvetona voidaan todeta, että enemmistö *-dalla*-johdoksista on nominikantaisia; verbikantaisia on noin puolet nominikantaisten kokonaismäärästä. *-halla*-sanoissa puolestaan verbikantaiset johdokset ovat selkeä enemmistö; suunnilleen kolme neljäsosaa sanoista on verbikantaisia. *-stalla*-taulukossa on nominikantaisia verbejä osapuilleen kaksi kolmasosaa. *-štalla*-sanoissa ei ole verbikantaisia sanoja kuin kaksi (yhteensä sanoja on 18). *-halla*-taulukossa verbikantaisten sanojen suuri määrä selittyy *-halla*-passiivijohdosten sijoittumisella tähän *-alla*-sanojen ryhmään, sillä kyseessä on deverbaalinen johdin (kts. luku kahdeksan, s. 24 sekä Korhonen [1981, s. 340]). *-stalla*-sanoissa taasen on valtavasti nominikantaisia sanoja, jotka merkitsevät jonkin tai jonkun joksikin kutsumista (kts. edellinen luku, *-stalla*- s. 57). Sanastomäärältään huomattavasti muita pienilukuisemmalla *-štalla*-aineksella vaikuttaisi olevan yksinkertaisesti suurempi tendenssi liittyä nimenomaan nomineihin verbien sijasta, eritoten *-šti*-johtimen ollessa nimenomaan denominaalinen johdintyyppi. Työni kaikista *-alla*-verbeistä on nominikantaisia yhteensä 368 ja verbikantaisia 453.

Edellisen luvun alussa (s. 34) käsitelinkin jo sitä, millä tavoin *-alla*-johdos liittyy sanaan sekä modifioi muuta johdinainesta. Sanojen merkityksiä sekä merkitysryhmiä olen pohtinut niin ikään edellisessä luvussa. Muunlaisten merkitysluokittelujen osalta lisättäköön vielä, että omassa aineistossani esiintyviä pohjoissaamen sanoja on mahdollista sovittaa myös Hakulisen (1978, s. 258-261) luokittelun mukaisesti ainakin osaan luvussa 9.1. (s. 30) mainituista merkitysluokista seuraavasti:

- frekventatiivisia (a.) tai kontinuaatiivisia (b.) johdoksia:
 - a. *buorádallat* 'parannella', *árp máhallat* 'armahdella', *bivttastallat* 'vaatetella', *imaštallat* 'ihmetellä (usean kerran tai useaa kohdetta)'
 - b. *arvvohallat* 'käyttäytyä pirteästi', *boarkkastallat* 'esiintyä äkkipikaisena, käyttäytyä äkkipikaisesti'
- johdettuihin kantasanoihin pohjautuvia (tässä tapauksessa valtaosalla osalla työssäni käsitellyistä sanoista on jo johdettu muoto kantasanasta ennen *-alla-* aineksen liittymistä sanaan): *bagadallat* 'kurittaa; kuvailla, neuvoa' ← *bagadit* 'rangaista, kurittaa; neuvoa, opastaa, johdattaa', *attáhallat* 'tulla annetuksi (usein); pyyhältää (usein)' ← *attihit* 'panna tai saada antamaan; kelvata tai soveltua annettavaksi', *buozastallat* 'sairastella (silloin tällöin tai usea)' ← *buozastit* 'sairastaa (vähän aikaa)', *duhkuštallat* 'tukistaa; retuutella' ← *duhkuštit* 'tukistaa; retuuttaa'
- nuorehkoja analogiamuodosteita: *mihtadallat* 'abmessen, dimensionieren' ← *mihttu* 'mitta', *čalmastallat* 'keep one's eyes open (in order to find sth), be on the look out for' ← *čalbmi* 'silmiä; hiukkanen, hiutale, jyvä, jyvänen, (valkosipulin) kynsi, (hedelmän) lohko, (esim. perunan) mukula, pisara (vettä), (esim. sokerin) rae, (ketjun, kettingin) rengas; silmä (verkossa)', *mihoštallat* 'olla tohkeissaan, isotella, levennellä' ← *mihus* 'tohkeissaan, innoissaan'
- refleksiivis-frekventatiivisia: *rohkadallat* 'rukoilla'
- resiprookkis-frekventatiivisia: *giehtadallat* 'käsitellä', *oaivvárdallat* 'keskustella, väitellä'
- frekventatiivinen merkitys kulunut joko lähes tai aivan olemattomaksi: *beasadallat* 'esittää verukkeita jstak pääsemiseksi', *bisttáhallat* 'yrittää saada riittämään', *falástallat* 'urheilla'
- konatiivisia: *duššadallat* 'yrittää hävittää, tuhota', *jüllodallat* 'yrittää saada jäämään (jtk jklle)', *seggodallat* 'yrittää hoikentaa, ohentaa (pyöreää esinettä)'
- sensitiivis-frekventatiivisia: *divrrastallat* 'pitää (jtk tai jkta) erityisen arvokkaana, kalliina', *herskostallat* '(trans.) pitää (suurena) herkkuna, syödä kuten herkkua'

Lisäksi kaikkien taulukoiden sanoissa näyttäisi vallitsevan verbikantaisten sanojen kohdalla useissa tapauksissa tilanne, että jos kantasana ja/tai *-di-*, *-hi-*, *-sti-* ja *-šti-* johdos

ovat transitiivisia, on myös yleensä *-alla*-sanakin transitiivinen (esim. *dássit* 'tasata, tasoittaa; parantaa [juttua]' → *dassidit* 'contin. of *dassit*' → *dássádallat* 'rinnastaa'), ja samoin on intransitiivisten verbien laita (esim. *čuoigat* 'hiihtää; viilettää' → *čuoigástallat* 'hiihdellä [vähän silloin tällöin]'). Toki esiintyy muunlaisiakin tapauksia, joissa oletettu kantasana on esimerkiksi intransitiivinen refleksiiviverbi, *-di-*, *-hi-*, *-sti-* ja *-šti-*muoto on transitiivinen kausatiivi ja *-alla*-johdos transitiivinen frekventatiivi (esim. *eastat* 'estyä' → *eastadit* 'estää jstak, ehkäistä jtak' → *eastadallat* 'estellä [jstak]; yrittää ehkäistä [jtak], yrittää estää [jstak]'). Pääsääntöisesti *-halla*-passiivijohdos on verbikantainen, mutta keräämässäni taulukossa esiintyy myös sellaisia sanoja, jotka osoittaisivat myös nominikantaisen kantasanan olevan mahdollinen (esim. *áidi* 'aita; aitaus, kaarre' → *áiddohallat* 'joutua aidatuksi tai aitaan [erit. porot]'), joskin kyse lienee useissa tällaisista tapauksista mallisanajohdosta, joka monissa tapauksissa on laajemminkin *-alla*-johdosten pohjana.

-alla-johdostyyppin yhdysperäisyyden puolesta tuntuisi puhuvan varsin monissa tapauksissa se, että *-di-*, *-hi-*, *-sti-* ja *-šti-*muotoja ei ole, mutta *-d-*, *-h-*, *-s-* sekä *-š-*ainekset ovat kuitenkin liittyneinä *-alla*-johdinainekseen kaikissa sanoissa. Suuri *-alla*-sanojen määrä niin nomini- kuin verbikantaisissakin sanoissa viittaisi vahvaan kyseisen johdinaineksen produktiivisuuteen sekä esiintymiseen eritoten pohjoissaamassa. Lisäksi työhöni koostamani sanamateriaali on Álgun sekä painettujen sanakirjojen sanastoa, voidaan todeta myös *-alla*-johdosten sekä kyseisen johdinaineksen olevan varsin leksikaalistunut ilmiö sekä tunnusomainen piirre kielessä.

12. LÄHDEKIRJALLISUUS

ÁLGU – SAAMELAISKIELTEN ETYMOLOGINEN TIETOKANTA 1.2 2002-2008. Kotimaisten kielten tutkimuskeskus (KOTUS), aineistopalvelu Kaino, <http://kaino.kotus.fi/algu/>

BYBEE, JOAN L. 1985: Morphology – A study of the relations between meaning and form. Typological studies in language vol 9. John Benjamins Publishing Company, Amsterdam/Philadelphia.

COMRIE, BERNARD 1976: Aspect: An introduction to the study of verbal aspect and related problems. Cambridge University Press.

HAKULINEN, AULI; OJANEN, JUSSI 1976: Kielitieteen ja fonetiikan termistöä. Suomalaisen kirjallisuuden seuran toimituksia 324, SKS.

HAKULINEN, LAURI 1978: Suomen kielen rakenne ja kehitys. Helsingin yliopiston suomen kielen laitos, 5., muuttamaton painos 2000.

ISON SUOMEN KIELIOPIN VERKKOVERSIO (VISK) 2008. Kotimaisten kielten tutkimuskeskus (KOTUS), <http://scripta.kotus.fi/visk/>

KANGASMAA-MINN, EEVA 1994: Derivaatio kielellisenä prosessina. Turun yliopiston suomalaisen ja yleisen kielitieteen laitoksen pientoita, sykli 70; Sananjalka 36.

KORHONEN, MIKKO 1981: Johdatus lapin kielen historiaan. Suomalaisen kirjallisuuden seura, Helsinki.

KYTÖMÄKI, LEENA 1992: Suomen verbiderivaation kuvaaminen 1600-luvulta nykypäiviin. Turun yliopiston suomalaisen ja yleisen kielitieteen laitoksen julkaisuja 40.

LEHTINEN, TAPANI 1983: Suomen konditionaalien morfologisesta ja semanttisesta motivaatiosta = Zur morphologischen und semantischen Motivation des finnischen Konditionals. Helsingin yliopisto, Suomen kielen laitos.

LEHTISALO, TOIVO 1936: Die primären uralischen Ableitungssuffixe. Suomalais-ugrilainen seura, Helsinki.

NICKEL, KLAUS PETER 1994: Samisk grammatikk. Davvi girji O.S.

POPE, KIRSTEN; SÁRÁ, MÁRET 2004: Eatnigiella – Giellaoahpu váldogirji. Davvi Girji, Kárásjohka.

SAMMALLAHTI, PEKKA 1989: Saamelais-suomalainen sanakirja. Jorgaleaddji Oy, Ohcejohka.

SAMMALLAHTI, PEKKA 1993: Saamelais-suomalais-saamelainen sanakirja. Girjegiisá Oy, Ohcejohka.

SUIHKONEN, PENTTI 1994: Frekventatiividerivaatio suomen murteissa – Morfologian-fonologian tarkastelu. Suomalaisen kirjallisuuden seura, Helsinki.

WIIK, KALEVI 1975: Suomen frekventatiivi ja kontinuatiivi. Kotikielen seura, Virittäjä 1975; 153–167. http://www.kotikielenseura.fi/virittaja/hakemistot/jutut/1975_153.pdf

LIITE I

LIITE I: *-dalla-*

-DALLA-	käännös	Frekv.	Neutr.	Pass.	Kont.	Trans.	Intrans.	-DI-	käännös	johtamat.	käännös
aládallat	ylennellä, kohotella, korotella	F				T		alidit	ylentää, korottaa	alit	sininen
áiggárdallat	aikailla, viivytellä	F					I	áiggirdit	be occupied with useless things, instead of doing one's work (aikailla)	áigi	aika; aika, hetki; aika (jhk); sitten
árvádallat	arvailla	F					I	árvidit	arvata; tajuta, ymmärtää	árvádus	arvaus
bagadallat	kurittaa; kuvailla, neuvoa	F				T		bagadit	rangaista, kurittaa; neuvoa, opastaa, johdattaa	bagadus	rangaistus, kuritus; ohje, neuvo, informaatio; johdanto
bahádallat	panetella (jkta)	F				T		?	?	bahá	paha; vihainen
bajádallat	kohotella, nostella / bajádaddat - hochheben (oft)	F				T		bajidit	kohottaa, korottaa; nostaa (kaksin käsin); (ampuma-aseesta:) korottaa, osua	bajá-	ylä-
baskkádallat	tehdä ahtaa(mma)ksi, pienennellä, kavennella (vaatekappaletta tms.)	F				T		baskkidit	tehdä ahtaa(mm)aksi, kaventaa, supistaa	baski	ahdas, pieni, kapea; pienisilmäinen (verkko)
báddadallat	freq. of bad'dádit	F				T	(I)	báddadit	paisuttaa, padota	báddat	patoutua, tulvia (patoutuman vuoksi), pullistua, paisua (puro, suoni; patoutuman vuoksi)
báddádallat	heittää kiinni (suopungilla); harjoittaa (poroa tai poroja) liekaan	F				T		báddádit	lasso a reindeer	bad'de	köysi, naru, nuora; nauha
báhkadallat	kuumentaa (usein), kuumennella	F				T		báhkadit	kuumentaa	báhkka	helle, kuumuus
bálggadallat	freq. of bálgádit	F					I	bálggadit	palkia (pitkään), liiukella rauhattomasti (erit. sääskien ja helteen takia)	bálgat	palkia, liikkua rauhattomasti (sääskien tms. takia), liikkua jnk vaivaamana, liikkua kesälaitumella (poro)

LIITE I

beasadallat	esittää verukkeita jstak pääsemiseksi	N	T	(I)	beasadit	päästä irti (useasta), lähteä irti, beassat irrota (useasta esineestä); irtaantua (jatkuvasti); yrittää päästä esim. velvollisuudesta tai tekemästä jtak		päästä (pois, jhk); lähteä irti, irrota; päästä ripille; välttyä, vapautua (jstak)
beaskádallat	keritä (usein tai useita)	F	T		beaskidit	keritä, leikata (karvaa, tukkaa)	beaskká-	keritty
beassadallat	freq. of bæssâdit, also used of an attempt	F	T		beassadit	saada jku pääsemään jstak, päästää jku jstak	beassat	päästä (pois, jhk); lähteä irti, irrota; päästä ripille; välttyä, vapautua (jstak)
biehtadallat	yrittää kieltää (jklta jtak); yrittää kieltää (tehneensä jtak), yrittää kiistää; yrittää kieltäytyä	N	T		biehtadit	kieltää; kieltää, kiistää; kieltäytyä	?	?
biládallat	rikkoa, tärvellä, turmella, pilata (usein tai useita esineitä)	F	T		bilidit	rikkoa, tärvellä, turmella, pilata	billi	pila, pilaannus
bilkádallat	pilkkaillla	F	T		bilkidit	pilkata	bilku	pilkka
bivaldallat	lauhtua (monta kertaa tai vähin erin)	F	P	I	bivaldit	lauhtua	bivval	lämmin, leuto
buorádallat	parannella	F	T		buoridit	parantaa; panna paremmaksi, parantaa	buorre	hyvä
büşšodallat	harden, temper, several times (or sev. objects), work at hardening, tempering (= buoššodád'dât, but weaker)	F	T		buoššudit	paaduttaa	buošši	kipakka, kiukkuinen, kärttyisä (nainen); (R) rivakka
							buoššut	karaistua, karkaistua; paatua; kipakoitua, tulla kärttyisä(mmä)ksi (nainen)
cimárdallat	freq. of cimerdit	F	T		cimirdit	nitistää	cirbmut	likistellä, rusennella, nitistellä

LIITE I

civnniidallat	smell a little like burnt hair or cloth	F	T	civnniidit	haista kärventyneeltä	civnna	kärventyneen hajuinen
civzziidallat	taste, or smell, a little of chyme	F	T	civzziidit	karvastella (jstak karvaalta maistuvasta tai haisevasta)	civzza	karvas
coahkudallat	madaltaa (nesteen pintaa useaan otteeseen), madallella (nesteen pintaa); odotella (nesteen pinnan) madaltumista	F	T	coahkudit	madaltaa (nesteen pintaa)	coahki	matalikko, (matala) vesi
coakcudallat	freq. of coak'codit	F	T	coakcudit	saada pitävä jalansija	coakci	(pitävä) jalansija; (kelin) pitävyys; liukueste
cōhkodallat	madallella (nesteen pintaa); odotella (veden, nesteen pinnan) laskemista	F	T	coahkudit	madaltaa (nesteen pintaa)	coahki	matalikko, (matala) vesi
cokcodallat	freq. of coak'codit	F	T	coakcudit	saada pitävä jalansija	coakci	(pitävä) jalansija; (kelin) pitävyys; liukueste
čagardallat	freq. of čâgârdit	F	I	čagardit	olla kutiavainen, kudita	?	?
čalgadallat	freq. of čâl'gâdit	F	T	čalgadit	mennä esim. jään läpi (usein), putoilla, vajoilla; päästä (varresta, usein t. useista esineistä)	čalgat	mennä, pudota (esim. jään, hangen läpi), upota, vajota (jhk tai jnk läpi); pudota, päästä (varresta tai kiinnikkeistään)
čábbudallat	kaunistella (myös asioita)	F	T	čábbudit	kaunistaa	čábbut	kaunistua
čádjádallat	harhailta	F	I	čádjidit	eksyä, harhautua	?	?
čáhkadallat	freq. of čákkâdit	F	T	čáhkadit	mahduttaa, saada mahtumaan, sisällyttää	čáhkat	mahtua, sopia (jhk)
čáhpodallat	freq. of čáppudit	F	T	čáhpodit	mustua, tummaa; häipyä	čáhppat	musta; tumma; synkkä; kalaton (merestä)
čálgadallat	freq. of čal'gâdit	F	T	čálgadit	saada varttumaan, kehittymään (fyysisesti)	čálgat	varttua, kehittyä (fyysisesti); voimistua (ihmisestä, eläimestä)
čiehkádallat	piileskellä	F	I	čiehkádit	kätkeytyä, piiloutua	čiehkat	kätkeä, piilottaa

LIITE I

čielgadallat	selvennellä	F		T		čielgadiit	selventää, saada, panna selvenemään	čielggat	klarne, blive klar, klarere, renere, komme til sig selv igjen, til sine Sandser, blive ædru, blive forløft
čiekŋodallat	syvennellä	F		T		čiekŋuditiit	syventää	čiekŋut	syvetä, syventyä
čoaskudallat	jäähdytellä (tarmokkaasti)	F		I		čoaskuditiit	jäähdyttää, viilentää	čoaskkis	kylmä (ilmasta, tuulesta), kylmähkö (ruoasta, juomasta, huoneista), viileä (ilmasta, väleistä jne.)
čoskodallat	jäähdytellä	F		I		čoaskuditiit	jäähdyttää, viilentää	čoaskkis	kylmä (ilmasta, tuulesta), kylmähkö (ruoasta, juomasta, huoneista), viileä (ilmasta, väleistä jne.)
dássádaddat / dassadâd'dât	rinnastaa / dássádallat - gleichstellen, balancieren, auswuchten (z.B. Räder)	F		T		dassiditiit	contin. of dassit	dássit	tasata, tasoittaa; parantaa (juttua)
doarrádallat	ahdistella, ajaa takaa (jatkuvasti), vainota	F		T		doarriditiit	ajaa takaa, tavoitella, seurata	?	tasoo; (koulun ylä-, keski- jne.) aste
dūgordallat	leikkiä	(F)	N	(K)	T	(I)	duoguriditiit	leikkiä	leikki
dūhkordallat	duhkordallat: leikkiä	(F)	N	(K)	T	(I)	duoguriditiit	leikkiä	leikki
duš'šadallat	yrittää hävittää, tuhota		N		T		duš'šaditiit	hävittää, tuhota; tehdä tyhjäksi	duš'šat menehtyä, tuhoutua
eaddudallat	freq. of æd'doditiit	F		T			eadduditiit	loukata, saada pahastumaan, pahastuttaa	eaddut loukkaantua, pahastua
eahpádallat	epäillä, epäroidä (jnk verran)	F		(T)	I		eahpiditiit	epäillä; epäroidä	eahpádus epäily, epärointi
eakkirdallat	freq. of æggerditiit	F			I		eakkirditiit	be ailing, sickly	eakkir blemish, defect (of person or animal)
eardudallat	ärsyttellä	F		T	(I)		earduditiit	ärsyttää, suututtaa, saada ärsyntymään	eardut ärsyyntyä, ärtyä, kiukustua

LIITE I

eastadallat	estellä (jstak); yrittää ehkäistä (jtak), yrittää estää (jstak)	F		T	eastadit	estää jstak, ehkäistä jtak	eastat	estyä	
erdodallat	freq. of ær'dodit	F		T	eardudit	ärsyttää, suututtaa, saada ärsyntyään	eardut	ärsyntyä, ärtyä, kiukustua	
ettodallat	freq. of æd'dodit	F		T	eaddudit	loukata, saada pahastumaan, pahastuttaa	eaddut	loukkaantua, pahastua	
fággádallat	painiskella, kamppailla	F		I	fággádit	painia	fággi	(syli)paini	
fievrrádaddat	kuljetella / fievrrádallat - dauernd mit sich herumtragen	F		T	fievrridit	kuljettaa	fievrrádus	Fracht	
gaccárdallat	pistellä niskaan (useampia teuraita), lopetella (useampia teuraita) niskapistolla	F		T	gaccirdit	pistää, tappaa, lopettaa (niskapistolla)	gaccir	niskakuoppa	
ganjalđallat	kyynelehtiä	F	(N)	I	ganjalđit	kyynelehtiä; kyyneltyä	ganjal	kyynel	
gábárdallat / gābardállát	(poroista:) käyskennellä, kuljeksia	F		I	?	(poroista:) käyskennellä, kuljeksia			
gáidadallat	freq. of gai'dádit; try to keep away, (with in-el.) try not to meet	F		T	gáidadit	kaikottaa, loitontaa	gáidat	etääntyä, kaikota, loitota	
gámpádallat	kamppailla; mahtailla	F		I	?	?	gámpuđ	kamppailla; pärjätä, olla yhdenvertainen	
garrodallat	kiroilla	(F)	N	(K)	I	garrudit	kirota	giro, kirus	
gávnnjardallat	löntystää, maleksia, laahustella	F		I	gávnnjardit	steal along, walk noiselessly (laahustaa, vätystää?)	gávndji	vetelys, vätys, kuhnilija, nahjus	
geahpáđallat	freq. of gæppēdit	F		T	geahpēdit	pienentää, vähentää; keventää; lievittää	geahppat	kevyt, kepeä; helppo	
geahpadallat	puolailla (lankaa käpyyn)	F		T	geahpadit	puolata (lankaa käpyyn)	geahpa	(verkon) käpy (verkon, vyön tai paulan kutomiseen)	
geažádallat	vihjailla	F		(T)	I	geažidit	vihjaista, vihjata	geažči	kärki, pää, nokka; latva, päätepiste, (asian) selvyys

LIITE I

giehtadallat	käsitellä	(F)	N	(K)	T	?	?	giehta	käsi	
gopmárdallat	kumarrella - several times bow (to); grovel, cringe, to someone in order to get him to do sth or in order to obtain sth from him; (constantly) worship	F			T	gopmirdit	kumartaa	?	?	
guhþárdallat	heitellä kuperkeikkaa	F			(T)	I	guhþirdit	heittää kuperkeikkaa	?	?
heaippardallat	freq. of hæipþardit	F				I	heaippardit	be idle, loaf	?	?
huksedallat	bauen (mehrere Bauwerke oder längere Zeit)	F			T	? huksehit	rakennuttaa	hukset	rakentaa	
iskkadallat	experimentieren, Versuche machen, probieren	F			T	iskkadit	kokeilla; tunnustella, koetella	iskat	koettaa, yrittää	
joavddaldallat	maleksia, vetelehtiä, joutiloida	(F)	N	(K)		I	?	?	joavdat	ennättää, joutua, saapua, tulla (perille); joutaa (tehdä jtak); päästä (jksk)
jüllodallat	yrittää saada jäämään (jtak jklle)		N		T		juolludit	voida antaa, myöntää (varoja); juollut suittaa, olla varaa; nostaa (esim. korvausrahoja)	joavdit	joutaa (tehdä jtak) liietä, riittää; saada, sietää (tehdä jtak)
ladnjedallat	pujotella, puikkelehtia (useaan kertaan kivien tms. välitse), väistellä (kiviä tms.)	F			T	ladnjedit	pujotella, puikahdella (kivien tms. välitse)	ladnjet	tehdä loma, väli (esim. päätökan ja siitä ratkotun osan välille); pujotella (kivien tms. välitse)	
lagadallat	freq. of lágádit	F			(T)	I	lagadit	lähentää, likentää; ottaa likiarvo	lahka	lähellä, läheltä, lähelle
láhkádallat	resemble, be like		N		T	?	?	láhki	tapa; laatu	

LIITE I

lávžádallat	opettaa (poroja) hihnaan, hihnaporoksi; panna (poroja) hihnaan - freq. of law'žadit; forbid someone to take and use one's reindeer	F		T		lávžadit	opettaa (poro) hihnaan, hihnaporoksi, rihmoa; panna (poro) hihnaan	lávži	hihna
liekkadallat	lämmitellä	F		(T)	I	liekkadit	lämmittää	liekkas	lämmin; lämpö
liigudallat	yrittää antaa (omastaan), yrittää jättää (jklle jtak)			T		liigudit	voida luopua (jstak), (voida) antaa (jtak omastaan), suittaa, hellittää (jtak hallustaan), (voida) luovuttaa (jtak)	liigut	liietä, joutaa, hellitä; olla käytettävissä; jäädä yli, riittää (jklle)
logaldallat	luennoida	(F)	N	T	(I)	logaldit	luennoida	lohkat	lukea; opiskella; lukea, laskea; sanoa, lausua (runoa); lukea (jtak jkun syyksi)
lohpádallat	lupailla; kihlautua jkn kanssa; kihlautua keskenään	(F)	N	T		lohpidit	luvata	lohpi	lupa; lupa, loma (koulusta)
maṇádallat	lykkäillä (myöhemmäksi), myöhennellä; yrittää lykätä myöhemmäksi, yrittää myöhentää	F			I	maṇidit	lykätä (myöhemmäksi), myöhentää; jätättää (kellosta); myöhästyä (jstak); ampua takaa ohi (esim. lentävää lintua)	maṇjit	myöhä, myöhäinen
máriidallat	just taste of marrow (of very meagre marrow-bone)		N	T		?	?	?	?
mieddadallat	slightly advise, warn, against sth or not to do sth (= mieddâstállât)	F		T		mīddudit	contin. of mied'dot	mieddut	kehottaa (jkta) karttamaan (jtak tai jnk tekemistä), varoittaa (jkta jstak tai tekemästä jtak)
mihtadallat	taxieren (jdn kritisch betrachten)	F		T		?	?	mihttu	mitta
mihttodallat	abmessen, dimensionieren	F		T		?	?	mihttu	mitta

LIITE I

mokkárdallat	yrittää kiemurrella, luikerrella (irti jstak), yrittää nulistaa	F		T		mokkirdit	kiemurrella, luikerrella (irti jstak), luiskahtaa, livetä (irti), nulistaa, nupeltaa (esim. hihna)	?	?
movttiidallat	intoutua (vähin erin), kaavailla (tehdä jtak)	F		T		movttiidit	intoutua	mokta	into
nealgádallat	syödä (vähän), saada syödäkseen	F		T		nealgádit	syödä välipalaa, syödä pahimpaan nälkäänsä	nealgi	nälkä (myös fig.)
njalaidallat / njáláidállát	nieleskellä (jotain kuivaa juomatilkan kanssa)	F		T		?	?	? njiellat	niellä; imeä, niellä (virrasta, koskesta)
njaládallat / njáladállát	himoita, mieliä (jtak)		N	(K)	T	?	?	? njiellat	niellä; imeä, niellä (virrasta, koskesta)
njieládallat	verschlingen (viele Bissen)	F		T		njieladit	nieleskellä, ahmia	njiellat	niellä; imeä, niellä (virrasta, koskesta)
nohkkadallat	nukutella	F		T		nohkkadit	nukuttaa	nohkkat	nukahtaa, nukkua
oadjudallat	rauhoitella, tyynnytellä	F		T		oadjudit	rauhottaa, tyynnyttää	oadjut	tulla luottavaiseksi, tottua; alkaa tuntea olonsa turvalliseksi, alkaa luottaa, rauhoittua, tyyntyä; aavistaa, uumoilla
oaivvöldallat	keskustella, väitellä	(F)	N	(T)	I	oaivvildit	olla jtak mieltä, tarkoittaa, esittää mielipide	oaivil	mielipide; merkitys
oassádallat	osallistua; osoittaa jklle myötätuntoa, ottaa osaa (jkn suruun)		N		T	?	?	oassi	osa; jakso; näytös; onni
ovddádallat	edistää (vähin erin); yrittää edistää	F		T		ovddidit	edistää, kehittää; edistää (kello); esittää, tehdä esitys; ennättää edelle; ampuu edestä ohii; kyetä (tekemään jtak)	ovda-	etu-

LIITE I

rasttádallat	freq. of rástedit	F		T		rasttidit	mennä (esim. joen, kadun) poikki, ylittää (esim. joki, katu)	rastá	poikki (katkeavasta esineestä); (esim. joen, tien) yli, poikki
ráđđádallat	neuvotella	F	(N)		I	ráđđidit	neuvotella	ráđđi	neuvo; neuvosto; väline, kalu, neuvo
ráhkádallat	anfertigen (mehrere Gegenstände oder längere Zeit), bauen (mehrere Bauwerke oder längere Zeit)	F		T		ráhkadit	valmistaa, tehdä, kehittää, muokata (käyttöä varten); rakentaa; valmistella (esim. toimenpidettä); saattaa (vaikeaan tilanteeseen)	ráhkadus	aikaansaannos, teelmä, rakenne, rakennus
rámádallat	ylistellä, kehuskella; ylistää itseään	F			I	rámidit	ylistää	rábmát	levennellä, ylvästellä
riehkádallat	rehkiä, uurastaa (useaan otteeseen)	F			I	riehkidit	rehkiä, uurastaa	?	?
roaiskkádallat	freq. of roaiskedit	F		T		roaiskkidit	whip, beat (with something pliable)	roai'skot	ruoskittaa
rohkádallat	rukoilla		N	(K)	T	(I) ?	?	rohkos	hartaus, rukous, rukoushetki
sátnádallat	kinastella, sanailla	F	(N)		I	?	?	sátni	sana; sanoma, sana; leikko, teko, sana (korvamerkissä)
searvádallat	olla kompuksessa, (työ)ruokaporukassa; jakaa keskenään työt, eväät; osallistua	F		(T)	I	searvidit	olla kompuksessa, porukoida	searvi	seura, yhdistys; kerho; yhtiö
seggodallat	yrittää hoikentaa, ohentaa (pyöreää esinettä) = sæg'godâd'dât [ei LpD]		N		T	seaggudit	hoikentaa, ohentaa, kaventaa	seaggi	hoikka, ohut (pyöreistä esineistä), kapea (nauhasta, polusta tms.); ohut (lumesta)
sivdnádallat	siunailla (useista henkilöistä); siunailla, päivitellä	F		T		sivdnidit	luoda (erit. Jumalasta); siunata	sivdnádus	luontokappale, elollinen; luonto
sivnnádallat	kiroilla, sadatella	F	(N)		I	siw'dnedit	wish someone to Jericho, swear at someone	sivnnát	wish someone to Jericho, swear at someone (= siw'dnedit 3)
spoahkkádallat	freq. of spoak'kedit	F		T		spoahkkidit	hit each other violently	spoahkkit	kopsahdella, napsahdella, napsua

LIITE I

stuorádallat	übertreiben, aufschneiden (etwas als größer, besser u.Ä. Darstellen)	F			T	stuoridit	suurentaa, isontaa	stuoris	suuri	
sulladallat	pysytellä porojen lähettyvillä	(F)	N		I	?	?	sulla	kaltaisuus, samankaltaisuus, (summittainen) suunta; arvio	
suoládallat	stehlen (mehrmals jdm etwas)	F			T	suoládit	varastaa	suola	varas, voro	
šiehtadallat	neuvotella	(F)	N	(K)	I	šiehtadit	sopia (keskenään jtak)	šiehttat	mahtua, sopia (jhonk); sopia (jtak, jstak)	
šlábárdallat	maleksia, kuljeksia	F			I	šlábirdit	maleksia, vetelehtiä	šlábir	loafer, good-for nothing person; who is too lazy to do anything	
uhcádallat	pienennellä; yrittää pienentää	F			T	uhcidit	pienentää, vähentää	uhcci	pieni, vähäinen	
uhkádallat	drohen (jdm mit), bedrohen (jdn mit), androhen (jdm etwas)	F			T	uhkidit	uhata (jkta jllak)	uhkádus	uhkaus, uhka	
unnádallat	pienennellä; yrittää pienentää	F			T	unnidit	pienentää, vähentää	un'ni	pieni, vähäinen	
valljádallat	help oneself liberally, thoroughly enjoy the food (= välljastád'dât 1)		N		(T)	I	?	?	vallji	runsaus, yltäkylläisyys; hyvinvointi, vauraus
vástádallat	vastailla	F			T	vástidit	vastata	vástádus	vastaus; vastine	
veardádallat	vertailla; (N) arvioida, harkita	F			T	veardidit	verrata; rinnastaa; (N) arvioida, harkita	veardádus	vertaus, vertauskuva; vertaaminen	
veažárdallat	use a hammer now and then, use a hammer on (several things)	F			T	veažirdit	vasaroida	veahčir	vasara; moukari (urh.)	
vihkkedallat	harkita, punnita (asiaa)		N		T	? vihkkehit	punnituttaa	viehku	18 kg:n paino, vieko	

LIITE I

vuodjudallat	yrittää saada (erit. ruokaa) vajoamaan; sulatella ruokaa (maaten)	(F)	N		T	vuodjudit	saada uppoamaan, upottaa (esim. ajaa upoksiin); saada (ruoka) vajoamaan	vuodjut	upota, vajota; keskittyä, syventyä (abstr.)
vuohkadallat	freq. of vuokkâdit	F			T	vuohkadit	uhata (esim. puukolla); uhitella, uhkailla, käyttäytyä uhkaavasti	?	?
vuoládallat	alennella	F			T	vuolidit	alentaa; madaltaa; (ampuma-aseesta:) laskea, osua tähtäyspisteen alapuolelle	vuolle-	(yhdyssanoissa:) ala-
vuorbádallat	arpoa (usein), arvokella	F				I vuorbádit	arpoa	vuorbi	arpa; kohtalo
vuosttaldallat	freq. of vuostâldit (usually of relations' opposition to a girl marrying so-and-so)	F			T	vuosttaldit	panna vastaan; olla (jnk tekemistä) vastaan, vastustella; asettua (jkta) vastaan	vuostá	vastaan, vasten, vastoin, (jstak uhkaavasta:) kohti, jne.

Yhteen lasketut määrät: Sanoja: 126 102 22 (5) 1 0 (8) 90 (8) 36 (7) (11)

Nominikantaisia: 77

Verbikantaisia: 38

Epäselviä: 11

LIITE II

LIITE II: *-halla-*

-HALLA-	käännös	Frekv.	Neutr.	Pass.	Kont.	Trans.	Intrans.	-HI-	käännös	johtamat.	käännös
ahccohallat	joutua nousuveden, tulvan ympäröimäksi		N	(P)		(T)	I	? ahcilit	nousta nopeasti (tulvavesi, vuoksi)	ahcit	nousta, uhkua (vesi); vuotaa pahasti (vene); edistyä joutuin
ákčáhallas	seek an opportunity to converse with someone; ask about; make haste with a piece of work in order to finish before others, make haste in order to forestall others / sich übernehmen		N			T		?	?	?	aikaansaapa, joutuisa, ripeä, reipas; nopeatekoinen ?
almmuhallas	ilmoitella	F				T		almmuhit	ilmoittaa; julkaista; julkistaa	almmuhus	ilmoitus
anáhallat	gevögelt werden, gefickt werden		N	(P)		T	(I)	?	?	atnit	pitää, käyttää; pitää (jssak); pitää (omanaan); pitää (tietynlaisia säitä); pitää jnakin; olla jtk mieltä; tarvita; saada; omistaa; viettää (juhlaa); huolehtia; särkeä (päätä, jalkoja) sataa (vettä)
arvohallas	jättää usein sateen kasteltavaksi	F				(T)	I	arvohit	jättää sateen kasteltavaksi	arvit	sataa (vettä)
arvohallas	kastua sateessa, jäädä sateen kasteltavaksi		N	(P)		(T)	I	arvohit	jättää sateen kasteltavaksi	arvit	sataa (vettä)
arvvohallas	käyttäytyä pirteästi		N		K		I	?	?	arvvot	hilpeä, pirteä, reipas, virkeä
attáhallas	tulla annetuksi (usein); pyyhältää (usein)	F		(P)		T	(I)	attihit	panna tai saada antamaan; kelvata tai soveltua annettavaksi	arvu addit	uskallus, tahdonvoima, tarmo antaa; sallia; pyyhältää

LIITE II

ábohallas	be useful several times	F			T		ábuhit	auttaa, hyödyttää	áhp	apu, hyöty
ábuhallas	be useful several times	F			T		ábuhit	auttaa, hyödyttää	áhp	apu, hyöty
áccohallas	ivailla, ilkkua usein	F			T	(I)	áccuhit	ilkkua, härnätä	?	?
áccuhallas	show one's malicious pleasure several times; triumph over a person several times	F			T	(I)	áccuhit	ilkkua, härnätä	?	?
áddehallas	ymmärtää toisiaan; tulla ymmärretyksi	N	(P)		T	(I)	?	?	áddet	ymmärtää
áiccahallas	tulla havaituksi, joutua jkn havaitsemaksi	N	(P)		T	(I)	?	?	áicat	havaita, huomata; ymmärtää
áiddohallas	joutua aidatuksi tai aitaan (erit. porot)	N	(P)		T	(I)	?	?	áidi	aita; aitaus, kaarre
áimmahallas	allow itself to be mastered, managed (esp. of reindeer)	N	(P)	(K)	T	(I)	?	?	áibmat	hallita (kuljetettavia poroja)
áittáhallas	be threatened	N	(P)	(K)	T		?	?	áitit	uhata, esittää uhkauksia; uhata, olla vaarana jllek
ájáhallas	tulla ajetuksi pois, karkotetuksi	N	(P)		T	(I)	?	?	ádjit	ajaa (pois, tiehensä), häätää, karkottaa; pakottaa
ájáhallas	viivytellä; (R) ajatella	F				I	ájihit	viivyttää, estellä	ádjit	ajaa (pois, tiehensä), häätää, karkottaa; pakottaa
ájáhallas	versuchen sich die Zeit zu vertreiben / ājatāllāt - try to pass (the time)	N			T	(I)	ājetit	let someone drive or drive away; pass (the time)	ádjit	ajaa (pois, tiehensä), häätää, karkottaa; pakottaa
ájáhallas	aufhalten (mehrmals oder mehrere); versuchen aufzuhalten; versäumen; versuchen zufrieden zu stellen (ein Kind) / ājatāllāt - delay several times (or several obj.), try to delay, hinder; try to satisfy (a child)	F			T		ájihit	viivyttää, estellä	ádj	este, haitta, viivytys

LIITE II

állohallat	kallistella (esim. päättään)	F		T		áluhit	kallistaa, asettaa kallelleen álu-	kallellaan oleva, vino		
ánohallat	anoa (kovasti, usein), kerjäillä	F		T	(I)	ánuhit	anoa (kovasti), kerjätä	átnut	anoa; pyytää (vars. syntejä anteeksi)	
ánuhallat	anoa (kovasti ja usein)	F		T	(I)	ánuhit	anoa (kovasti), kerjätä	átnut	anoa; pyytää (vars. syntejä anteeksi)	
áráhallat	joutua jkun viivyttämäksi, myöhästyä (viivytyksen vuoksi); tulla hätistellyksi		N	(P)	T	(I)	?	?	árrit	estää; häiritä; hätistää
árpmáhallat	armahdella	F		T	(I)	árpmihit	armahtaa	árbmu	armo	
ávkkohallat	hyödyttää (usein); hyödyttää itseään	F		T		ávkkuhit	hyödyttää	ávki	hyöty, etu	
ávkkuhallat	freq. of awkotit	F		T		ávkkuhit	hyödyttää	ávki	hyöty, etu	
ávžohallat	be urged on, driven	F		T		ávžžuhit	kehottaa, suosittaa	ávžut	kehottaa	
bahkkehallat	tungeksia		N			I	?	?	bahkket	sulloa, tunkea, tupata, työntää (tiukkaan); kiilata (jhk); tulla väkisin, tunkeutua, työntyä paha; vihainen
bahohallat	speak evil of, speak evil about (= bâhadâd'dât)		N	(K)	T		?	?	bahá	
baikkáhallat	tahrautua (ulosteeseen); (+ ill.) joutua jakamaan hyöty (jkn kanssa)		N		T	(I)	baikkihit	auttaa ulostamaan, kakkaamaan	baikit	ulostaa, kakata, paskantaa
baikkáhallat	freq. of bâiketit	F		T			baikkihit	auttaa ulostamaan, kakkaamaan	baikit	ulostaa, kakata, paskantaa
bajáhallat	endeavour to overcome disinclination to be together with other people		N		T		?	?	bajá-	ylä-
balddáhallat	pelotella		N		T		balddihit	pelästyttää	baldit	(+ lok.) pelottaa, panna pelkäämään (jtak), pelästyttää
banáhallat	kehräytellä, kehruutella	F		T			banihit	kehräyttää, kehruuttaa; soveltua kehrättäväksi	batnit	kehrätä (lankaa), punoa (nuoraa, köyttä)

LIITE II

bággehallat	joutua (tekemään jtak), joutua pakotetuksi		N	(P)	(K)	T	(I)	bággehit	saada tai panna jku pakottamaan jkta; antaa pakottaa itsensä (tekemään jtak)	bágget	pakottaa, vängätä
báhcahallat	laukoa, napsautella (pois vireestä); napsutella (sormiaan); näppäillä	F				T		báhcahit	napsauttaa, laukaista (pois vireestä); iskeä (suonta)	báhccat	laueta, kirvota; pompata, ponnahtaa
báinnahallat	sävyttyä (jstak), painua (jstak), muuttua jnk vaikutuksesta, joutua jnk vaikutuksen kohteeksi		N	(P)		T		báinnihit	värjättää; soveltua värjättäväksi	báidnit	värjätä, painaa (jtak), päästää väriä, tartuttaa (makua, väriä jhk), sävyttää (jtak), vaikuttaa (mielipiteeseen, ulkonäköön)
bájáhallat	freq. of bájâtit	F				T		bájahit	caus. of bádjat	bádjat	uskaltautua (jkn seuraan)
bájohallat	go on repeating (weaker than bájotállât)	F				T		bájuhit	toistella, hokea	?	?
bájuhallat	go on repeating (weaker than bájotállât)	F				T		bájuhit	toistella, hokea	?	?
bákkohallat	freq. of baggôtit	F				T		bákkohit	panna panka, riimu päähän (porolle, hevoselle)	bággi	panka, päitset, riimu
báلكáhallat	palkkailla, palkata (useita palkollisia); yrittää palkata	F				T		báلكáhit	palkata, kiinnittää (työhön)	báلكá	palkka
bánaahallat / bánaatállât	panetella		N		K	T	(I)	?	?	bátni	hammas; askelma (tikkaissa, portaissa), (vaakasuora) piena (veräjässä), säle (nauhapiirrassa); pii, piikki (haravassa)
bávkkohallat	paukutella	F				T	(I)	bávkkuhit	paukuttaa	bávkit	paukkua; paasata, puhua paukuttaa
								bávkkihit	paukahtaa, pamahtaa; räjähtää		
bázahallat	jäädä jälkeen (myös henkisesti)		N			(T)	(I)	bázihit	saada jäämään jälkeen, jätättää (jälkeen)	báhcit	jäädä (jhk, jklle); jäädä jälkeen; jäädä pois; jäädä yli
bázáhallat	joutua ammutuksi, jkn ampumaksi		N	(P)		T	(I)	?	?	báhçit	ampua; pistää (ampiainen tms.); tulla (yhtäkkiä; tauti, mielentila)

LIITE II

beahtahallat	tulla petetyksi, joutua jkn pettämäksi		N	(P)		T	(I)	?	?	beahttit	pettää
bealkkahallat	joutua jkn haukkumaksi, sättimäksi, haukuttaa itsensä		N	(P)		T	(I)	bealkkihit	haukkua, sättiä (kovasti)	bealkit	haukkua, sättiä
bealkkahallat	freq. of bælketit; attempt to start a row	F				T	(I)	bealkkáhit	bealkáhit: ruveta haukkumaan, ruveta sättimään	bealkit	haukkua, sättiä
beasahallat	sadatella		N		K	T	(I)	beasahit	päästättää; päästää (irti vahingossa), (+ inf.) päästättää (tekemään jtak), tehdä jtak vahingossa	beassat	päästä (pois, jhk); lähteä irti, irrota; päästä ripille; välttyä, vapautua (jstak)
behttohallat	enttäuscht werden		N	(P)		(T)	I	?	?	beahttit	pettää
bëkkohallat	pyydellä (jtak)		N		K	T		beakkoheit	huhuta, kertoa (huhuna)	beaggit	kuulua, olla puheenaiheena; kuulua (tapahtuvan tai olevan); kantautua (maine, puhe)
bëljohallat	kuulostella	(F)	N		K	T	(I)	?	?	bealljat	ruveta kuulemaan, saada kuulonsa takaisin
belkohallat	be sworn at (= bel'kut)		N	(P)		T		?	?	belkot	joutua jkun haukkumaksi, sättimäksi
bestehallat	pestailla	F				T		?	?	bestet	pestata
bëškkohallat	rehennellä		N		K	T	(I)	beaškkuhit	pamautella, paukutella	beaškit	pamahdella, paukkua
bëvrrohallat	go to and fro on his long legs	F				T	(I)	beavrruhit	liikuskella säärevänä	beavrrit	säärevä, peurakka (erit. poro)
biđahallat	joutua (jkun) selättämäksi; saada (jklta) selkäänsä		N	(P)		T	(I)	biđihit	saada tai panna pitämään puolensa	bihtit	pärjätä, kyetä voittamaan, riittää, olla tarpeeksi vahva; jaksaa
biđohallat	freq. of biđotit	F				T		biđuhit	kestitä (hyötymistarkoituksessa)	? biđus	poronkäristys

LIITE II

bieguhallat	panna tai saada (useita henkilöitä) nurisemaan, valittamaan; yrittää saada nurisemaan, valittamaan, kiusailla	N		T		bieguhit	panna tai saada nurisemaan, valittamaan, kiusata	biehkut	nurista, valittaa	
biekkahallat	joutua tuulen viivyttämäksi; saada vetoa	N	(P)	T	(I)	biekkahit	tuulettaa; altistaa vedolle	bieggat	tuulla; vetää (impers.: huoneesta kulkevasta ilmavirrasta)	
biepmahallat	kulkea (jatkuvasti) ruokittavana (toisten taloissa), haluta (jatkuvasti) itseään ruokittavan (toisten taloissa); haluta (jatkuvasti) itseään heijattavan (sylissä), paapottavan	F		T	(I)	?	?	biebmat	ruokkia; heijata, paapoa (sylissä)	
biggehallat	joutua (kovan) tuulen pidättelemäksi	N	(P)	T	(I)	?	?	bigget	ruveta tuulemaan	
bīgohallat	kinailla, riidellä	F	(N)	(K)	T	(I)	bieguhit	panna tai saada nurisemaan, valittamaan, kiusata	biehkut	nurista, valittaa
bijahallat	tulla tai joutua pannuksi (pois, työhön jne.), joutua (jhk tai tekemään jtak)	N	(P)	T	(I)	bijahit	panettaa; lähetyttää, laitattaa	bidjat	panna, asettaa, laittaa, lähettää; panna, saada (tekemään jtak); myydä; painaltaa; ääntää, päästää ääni (eläimestä)	
bikšáhallat	freq. of bikšatit	F		(T)	I	bikšáhit	kulkea suoraselkäisenä, selkä suorassa	bikši	ryhdikäs, suoraselkäinen ihminen	
birgehallat	pärjätä, tulla toimeen jnk tai jkn kanssa; yrittää tulla toimeen; päästä yhteisymmärrykseen	N		(K)	T	birgehit	huolehtia (jstak), pitää (jtak) yllä, kunnossa	birget	pärjätä, selviytyä, tulla toimeen	
bisttáhallat	yrittää saada riittämään	N		(K)	T	bistihit	caus. of bistit	bistit	jatkoa, kestää, riittää; pysyä	

LIITE II

bivššohallat	constantly walk with the head thrown back, strut	F		I	bivššuhit	kävellä ryhdikkäänä, rintaa bikši eteen työntäen, marssia selkä suorana		ryhdikäs, suoraselkäinen ihminen		
boalggahallat	yrittää saattaa häpeään		N	T	boalggahit	saattaa häpeään	boalga	häpeäpilkku (ihmisestä)		
boalohallat	freq. of boalotit	F		T	boaluhit	napittaa	boallu	nappi; nappula		
boccháhallat	puistella itseään, puistatella; ravistautua (hereille)	F		T	(I) boccihit	puistaa itseään	?	?		
bohttehallat	freq. of bot'titit, also used of attempt to do so	F		T	(I) bohttehit	turvottaa	bohti	ajettuma, ajos		
bohttohallat	be surprised by someone coming, be caught red-handed, be in the position that one's stolen goods are found		N	T	?	?	bohtit	tulla, saapua; tulla, olla peräisin, kotoisin jstak; johtua (jstak); pitää, tulla (mod.); (+ ill.) olla jnk veroinen, vetää vertoja		
bōimmohallat	freq. of boaimotit	F		T	boaimmuhit	antaa nokkia, panna nokkimaan; soveltua nokittavaksi	boaibmut	nokkia, nappailla, napsia; napostella		
bonjahallat	joutua väännetyksi		N	(P)	I	bonjahit	väännättää; soveltua väännettäväksi	botnjat	vääntää; kiertää (korkkia); vääristää, vääristellä	
boŋkkáhallat	stoßen gegen (immer wieder so dass es dröhnt)	F			I	boŋkkihit	jymähtää, jysähtää, kumahtaa	boŋkit	jymistä, tömistä, jyskyä, jyskyttää, kumista	
boŋkkohallat	freq. of boŋkotit	F		(T)	I	boŋkkuhit	jyskyttää, tömistää, kumistella	boŋkit	jymistä, tömistä, jyskyä, jyskyttää, kumista	
borahallat	syötellä; tulla syödyksi, syöttää itsensä, syötätellä	F		(P)	T	(I) borahit	syöttää; maistua (ruoka), soveltua syötäväksi; syövyttää (esim. syylää, pattia)	borrat	syödä (ruokaa); (pakkasesta, eläimistä:) purra; purra poikki (esim. hihna); syödä, syövyttää (esim. vesi, ruoste, jodi); tuhota (noituudella tms.)	
borggahallat	joutua pyryn yllättämäksi		N	(P)		I	borggahit	pölyyttää / caus. of borgat	borgat	pyryttää
borggohallat	tuprutella, poltella (tupakkaa)	F			T	(I) borgguhit	tupruttaa, polttaa (tupakkaa), tupakoida	borgit	tupruta, savuta; porskia	

LIITE II

borgohallat	several times let something be or become covered with snow, snowed up, try to get (somethg.) to be covered with snow, snowed up	F	(P)	(T)	I	borgohit	antaa peittyä lumeen, antaa borgot pyryttyä		peittyä (lumeen), pyryttyä
borgohallat	joutua lumen alle, pyryttyä	N	(P)		I	borgohit	antaa peittyä lumeen, antaa borgot pyryttyä		peittyä (lumeen), pyryttyä
bor'rohallas	joutua jnk syömäksi	N	(P)	(T)	I	?	?	bor'rut	tulla tai joutua syödyksi
bostohallas	pöhöttyä, saada ihottuma	N	(P)	(T)	I	bosttahit	riivata (paholainen); saattaa huonoon valoon	bostit	pöhöttää; panetella, saattaa huonoon valoon
bosttáhallat	pöhöttyä, saada ihottuma	N	(P)	(T)	I	?	?	bostit	pöhöttää; panetella, saattaa huonoon valoon
botkkohallas	freq. of botkotit, also used in contin. sense	F		T	(I)	botkkuhit	karistella, varistella, ripotella, sirotella	boatkut	katkoa; pätkiä
bötkkohallas	freq. of boatkotit	F		T	(I)	boatkkuhit	caus. of boatkut	boatkut	katkoa; pätkiä
botkkuhallat	freq. of botkotit, also used in continuative sense	F		T	(I)	botkkuhit	karistella, varistella, ripotella, sirotella	boatkut	katkoa; pätkiä
bovdehallat	eingeladen werden	N	(P)	T		bovdehit	kutsuttaa	bovdet	kutsua (jhk)
bovttáhallat	joutua herätetyksi, joutua (jkun) herättämäksi	N	(P)	(T)	I	bovttihit	heräyttää	boktit	herättää
būđohallas	häkeltyä, mennä sanattomaksi	N		T	(I)	buođuhit	saada tai panna patoamaan, tukkimaan	buođdut	padota, tukkia
bul'lehallat	sytytellä	F		T		bul'lehit	sytyttää	buollit	palaa; polttaa (suunsa); kuumottaa, kirvellä, palaa
buol'láhallat	sytytellä	F		T		buol'láhit	sytyttää	buollit	palaa; polttaa (suunsa); kuumottaa, kirvellä, palaa
buváhallat	kuristua; joutua jkun kuristamaksi; yrittää kuristaa	N	(P)	T	(I)	buvihit	kuristaa	buvihit	kuristaa
buvttáhallat	be taken somewhere (against one's will)	N	(P)	T	(I)	buvttihit	tuottaa, panna tai saada tuomaan	buktit	tuoda; kyetä (tekemään jtak); ilmaista
caddjohallas	töniä, tuuppia (toisiaan)	N		K	T	?	?	?	?

LIITE II

cahkkehallat cakkahallat	sytytellä joutua jnk / jkn estämäksi	F	N	(P)	T T	(I) (I)	cahkkehit cakkahit	sytyttää caus. of: caggat	cahkat caggat	kyteä kiristää, pingottaa; virittää (raudat); pitää auki, ammollaan; tukea, pönkittää; pitää paikoillaan (esim. venettä sauvoimella); pidätellä; käännyttää (pois), estää, vastustaa tulla pieksetyksi piestä, pieksää, hakata; pehmittää (pieksämällä); uuvuttaa (matka, tauti tms.); also used of passive possibility
cábmohallat cápmáhallat	joutua jkn pieksämäksi tulla pieksetyksi, saada selkäänsä		N N	(P) (P)	T (T)	(I) I	? cápmihit	? caus. of cábmit	cábmot cábmit	
cielahallat	panna haukkumaan (usein); joutua jkn haukkumaksi	F		(P)	T	(I)	cielahit	haukuttaa, panna tai saada haukkumaan; haukkua (kunnolla), sättiä	ciellat	haukkua (koirasta, ihmisestä); haukkua (jksik)
cilohallat	freq. of cilotit	F			T		ciluhit	challenge in a triumphant fashion	cilo	ähäkutti
cirrvonárvvohallat	look cross with a thin, withered face		N	(K)		I	?	?	cirvi	one who has a small, thin, withered face
cissohallat	houkutella (poroja virtsalla ja cyš-huudoilla) (freq.)	F			T	(I)	cissuhit	houkutella (poroja virtsalla cis'sat ja cyš-huudoilla)		pissata, virtsata
civccohallat civkkohallat	joutua jkn nipistämäksi freq. of ciwkotit	F	N	(P)	T	(I) I	civccuhit civkkuhit	caus. of cikcut piipittää, piiskuttaa, sirkuttaa (usein)	cikcut civkit	likistellä, nipistellä piipittää, piiskuttaa, sirkuttaa
coahkuhallat	naputella, napsutella (tarmokkaasti, usein t. useita esineitä)	F			T		coahkuhit	naputtaa, napsutella	coahkkit	tikittää, napsua, raksuttaa; tykittää
cohkkohallat	yrittää ajaa (vene) matalaan veteen		N		T	(I)	cohkkohit	ajaa (vene) matalaan veteen	cohkkot	joutua matalaan, matalikolle; jäädä jhk avuttomana, neuvottomana, tulla neuvottomaksi

LIITE II

cōhkohallat	naputella, napsutella (usein t. useita esineitä)	F		T		coahkuhit	naputtaa, napsutella	coahkkit	tikittää, napsua, raksuttaa; tykyttää	
cōvccohallat	yrittää saada pitävä jalansija; yrittää päästä eteenpäin lipsumatta		N	(T)	I	coavccuhit	cause to get a foothold; be able to get on with draught animals in slippery going, over slippery ground; go carefully in order to keep one's foothold	coakcut	pitää, olla lipsumatta, sopsata; päästä (jhk liukkaudesta huolimatta)	
cuigehallas	saada nuhteita, varoitus tai (ojentava) huomautus; joutua jkn nuhtelemaksi, ojentamaksi		N	(P)	(T)	I	?	cuiget	osoittaa, huomauttaa (ojentavasti), arvostella (nopeasti), muistuttaa, nuhdella (vähän), ojentaa	
cukkohallas	entice (a puppy) to oneself		N		T	(I)	?	cukko	word used to call, entice, puppies	
cuvkehallas	freq. of cuw'kitit, esp. used of the attempt (generally an attempt to get someone to change money)	F			T	(I)	cuvkehit	rikottaa, särjettää, soveltua rikottavaksi, särjettäväksi	cuovkut	rikkoa, särkeä (usein. t. useita esineitä), pirstoa
cuvkkohallas	freq. of cuwkotit	F			(T)	I	cuvkkuhit	maiskautella, maiskutella (kielen kärjellä)	cuvkit	maiskuttaa (kielen kärjellä)
čaimmáhallas	lachen (oft)	F				I	čaimmehit čaimmahit	naurahtaa naurattaa (ääneen)	čaibmat	nauraa
čanahallas	joutua sidotuksi		N	(P)		I	? čanadit	sidoskella (vars. poroja hihnaan jhk vietäväksi)	čatnat	sitoo, solmia, köyttää; liittää; jäädyttää (joki jäähän)
časkkáhallas	etsiä (vars. porojen jälkiä), kontrolloida (porojen kulkua jälkien perusteella)		N		T		?	?	časkit	iskeä, lyödä (jillak); leikata (pala leivästä, pätkä narusta tms.); lyödä kättä; antaa makua (teelehdistä, kahvijauhoista); pelata (kortilla)

LIITE II

čájáhallat	esitellä; näytellä	F			T		čájehit	näyttää; näyttää, osoittaa (jksik); näyttää (jltak); osoittaa, ilmentää	?	?
čáláhallat	joutua (tahtomattaan) kirjatuksi	N	(P)			I	čálihit	kirjoituttaa; hakea avioliittokuulutus; viillättää	čállit	kirjoittaa; viiltää; avata
čáláhallat	kirjoituttaa (usein tai useita kirjoituksia)	F			T		čálihit	kirjoituttaa; hakea avioliittokuulutus; viillättää	čállit	kirjoittaa; viiltää; avata
čáráhallat	nukkua levottomasti, kärsiä painajaisista	N		K	(T)	I	?	?	čáráhus	a queer one (often used as a mildly reproachful term addressed to a child); bother with some nonsense in one's sleep
čárvvohallat	joutua jkn puristelemaksi	N	(P)		(T)	I	čárvvuhit	puristuttaa	čárvut	likistää, puristaa; vaivata (rieskataikinaa)
čėkŋohallat	kyykistellä	F	(N)	(K)		I	čėakŋuhit	liikkua kyykyssä	čėagŋut čėagŋát	kyykistyä (usein) kykkiä, kyykistellä
čėvllohallat	ylpeillä		N	K	T	(I)	?	?	čėavlut	ylpistyä
čidáhallat	freq. of čidėtit	F				I	čidėhit	caus. of čidđit	čidđit	niskoitella, sinnitellä
čieruhallat	itketellä (toden teolla)	F				I	čieruhit	itkettää	čierrut	itkeä
čievčėahallat	joutua potkituksi, jnk potkimaksi	N	(P)		T	(I)	čievčėahit	potkituttaa; vanututtaa (sarkaa)	čiekčat	potkia; vanuttaa (sarkaa potkimalla); turvota (lattiasta: niin että lattialaudat nousevat)
čillohallat	go hither and thither (of a small person or animal with a big stomach)	F				I	čiluhit	liikkua pullukkana, pulleavatsaisena	čil'li	pullukka
čirohallat	itketellä	F				I	?	?	čieruhit	itkettää
čohkkehallat	yrittää istuttaa, yrittää saada istumaan		N		T		čohkkehit	panna istumaan, saada istuutumaan	čohkkát	istua; (tr.) väijyä jtak (istuen)
čohkohallat	istuskella	F				I	čohkohallat	istuskella	čohkkát	istua; (tr.) väijyä jtak (istuen)
čolčėohallat	liikkua ryhdikkäänä, uljaana	F				I	čolčėuhit	liikuskella ryhdikkäänä, uljaana	čolčėi	ryhdikäs, uljas henkilö

LIITE II

čolggahallat	joutua syljetyksi, saada sylkeä päälleen; löytyä (piilosilla olossa)	N	(P)	I	čolggahit	syljettää, panna t. saada sylkemään	čolgat	sylkeä	
čolkkohallat	kolkutella, koputella	F		T	(I) čoalkkuhit	kolkuttaa, kopistaa; koputtaa	čoalkit	kolkattaa, kopista	
čorpmahallat	joutua (jkn nyrkein) hakkaamaksi, saada nyrkinisku (jklta)	N	(P)	T	? čorpmadit	lyödä (nyrkillä, usein), hakata (nyrkeillä); hakata, lyödä (toisiaan nyrkeillä)	čorbmat	lyödä, hakata (nyrkeillä), rusikoida	
čükkohallat	joutua (jkun) pistelemäksi	N	(P)	T	čuokkuhit	panna t. saada pistelemään; soveltua pisteltäväksi	čuoggut	pistää, pistellä; nokkia; paikata (ohutta nahkavaatetta)	
čuoččahallat	freq. of čuožžätit	F		I	čuoččahit	pysähtyä; seisahtua	čuožžut	seisoa, seistä; riippua jstak	
čuohpahallat	joutua jkn leikkaamaksi, tulla leikatuksi	N	(P)	T	(I) čuohpahit	leikkauttaa; kaadattaa (puita); soveltua t. kelvata leikattavaksi	čuohppat	leikata; kaataa (puita)	
čuojahallat	musizieren, spielen (z.B. Musik, eine Schallplatte länger oder mehrmals); anrufen (Telefon, mehrmals)	F		(T)	I	čuojahit	soittaa	čuodjat	soida; kuulua (jonkinlaisena: sanoista, nimistä)
čuolahallat	joutua jkn (esim. kirvestä käyttävän) lyömäksi	N	(P)	T	(I) ?	? soida (kauan)	čuollat	iskeä, lyödä (jillak); hakata (esim. puita)	
čuovggahallat	freq. of čuowgätit, also used of one who goes through (several) dark rooms with a light	F		T	(I)	čuovggahit	panna tai saada valaisemaan; olla valaistavissa, soveltua valaistavaksi; nähdä (vaivoin)	čuovgat	valaista, loistaa
čuovggahallat	(accidentally or against one's will) get light on oneself	N	(P)	T	(I)	? čuovggadit	valaista (jatkuvasti)	čuovgat	valaista, loistaa
čuovggáhallat	välähdellä, välkähdellä	F		I	? čuovggadit	valaista (jatkuvasti)	čuovgat	valaista, loistaa	
čuovuhallat	panna seuraamaan, tuoda perässään (usein tai useita)	F		T	čuovuhit	johdattaa, tuoda, päästää perässään jhonk	čuovvut	seurata, tulla perässä, juovoa; seurata, noudattaa; johtua	

LIITE II

čūvggohallat	liikuskella välkkyen	F				I	čuoovguhit	liikkua välkkyen	čuovgat	valaista, loistaa
čūvohallat	johdatella; päästää, tuoda perässään jhonk (useita, esim. koiria)	F			T	(I)	čuoovuhit	johdattaa, tuoda, päästää perässään jhonk	čuoovvut	seurata, tulla perässä, juovoa; seurata, noudattaa; johtua
dagahallat	yrittää saada jk jhk		N		T		dagahit	teettää; aiheuttaa, saada aikaan; panna (jhk); d. iežas: laittautua jhk	dahkat	tehdä, suorittaa; mennä, ulottua; panna (jk jhk); (tr.) naida
dagahallat	(+ ill.) joutua jnk naimaksi (vulg.)		N		T		dagahit	teettää; aiheuttaa, saada aikaan; panna (jhk); d. iežas: laittautua jhk	dahkat	tehdä, suorittaa; mennä, ulottua; panna (jk jhk); (tr.) naida
dagohallat	suostutella	F			T		daguhit	suostuttaa	?	?
dahkkehallat	get (dog) to follow one		N		T		?	?	?	?
dajahallat	esittää joiun sanat (joikatessa)		N		K	T	(I)	?	dadjat	sanoa
dánjahallat	joutua jkun huijaamaksi		N	(P)	T	(I)	?	?	dátnjat	huijata, petkuttaa
dárjjahallat	aristella (kuumaa); yrittää sietää, kestää kuumaa	(F)	N		(K)	T	(I)	dárjat	dárjat	kestää, sietää kuumaa (ihminen); voida tehdä (kuumuudesta huolimatta)
deaivvahallat	saada osua		N		T	(I)	deaivvahit	kohdata, sattua löytämään, osua tai sattua (jnk) kohdalle, löytämään (jk), yhdyttää; esiintyä, löytyä (esim. kasvi- tai eläinlaji)	deaiivat	osua (pilkkään); sattua (jhk); kohdata, tavata, yhdyttää; osata (jhk); sattua (tekemään jtak)
dearvvahallat	tervehdellä, tervehtiä (toisiaan)	F			T	(I)	dearvvahit	tervehtiä, tervehtää	dearvva!	terve!
deddohallat	nähdä painajaisia		N		(K)		I	?	deddot	tulla painetuksi; nähdä painajaisia
dēvččohallat	joutua jnk likistämäksi, puristamaksi, rusementamaksi, joutua likistykseen		N	(P)	T	(I)	deakčut	likistää, litistää, puristaa (kokoon, yhteen), rusementaa	deakčut	likistää, litistää, puristaa (kokoon, yhteen), rusementaa

LIITE II

devdohallat	tulla täyteen vettä (esim. vene koskessa); saada vene täyteen vettä (ja joutua veden varaan)	F			(T)	I	devdot	tulla täyteen; täyttyä (ja kaatua; vene); saada vene täyteen vettä (ja joutua veden varaan)	devdot	tulla täyteen; täyttyä (ja kaatua; vene); saada vene täyteen vettä (ja joutua veden varaan)
diidehallat	(N) joutua luovuttamaan kymmenykset (porokarjasta)		N		(T)	I	?	?	diidet	(N) ottaa kymmenykset (porokarjasta; myös fig.)
diškkohallat	joutua jnk räiskyttämäksi, roiskuttamaksi		N	(P)	T	(I)	diškkuhit	räiskyttää, roiskuttaa	diškut	roiskia, roiskuttaa, räiskyttää
doajáhallat	surfen		N				I	?	doajáhal'li	Surfer(in)
doalahallat	pidätellä	F			T	(I)	doalahit	panna tai saada pitämään (esim. kokous); pidättää (esim. menemästä); säilyttää, ylläpitää; kyetä olemaan (tekemättä jtak)	doallat	pitää; pitää hallussaan; pitää jnak; pidättää, estää (tekemästä jtak); kiristää (vaate); tilata, olla (lehden tms.) tilaaja
doalahallat	joutua jnk pidättämäksi, viivyttämäksi		N	(P)	T	(I)	doalahit	panna tai saada pitämään (esim. kokous); pidättää (esim. menemästä); säilyttää, ylläpitää; kyetä olemaan (tekemättä jtak)	doallat	pitää; pitää hallussaan; pitää jnak; pidättää, estää (tekemästä jtak); kiristää (vaate); tilata, olla (lehden tms.) tilaaja
doalvvuhallat	freq. of doalvotit	F			T	(I)	doalvvuhit	saada tai panna viemään; vietellä (pahaan); soveltua vietäväksi	doalvut	viedä
doaruhallat	tappeluttaa (usein tai useita); puskettaa (usein tai useita); hännäillä	F			T	(I)	doaruhit	tappeluttaa; kamppailla; puskettaa; ahdistella, hännätä	doarro	tapella, taistella; puskea
dohppehallat	joutua jnk nappaamaksi, sieppaamaksi; saada (taudin)kohtaus		N	(P)	T	(I)	dohppehit	saada (kala) nappaamaan, saada tärppi	dohppet	napata, siepata, tarttua (jhk); tärpätä
dölvvohallat	kuljetella (sinne tänne tai jatkuvasti)	F			T		doalvvuhit	saada tai panna viemään; vietellä (pahaan); soveltua vietäväksi	doalvut	viedä
dölvvohallat	vietellä, johtaa harhaan; joutua viedyksi tai jnk viemäksi	F	(N)	(P)	T	(I)	doalvvuhit	saada tai panna viemään; vietellä (pahaan); soveltua vietäväksi	doalvut	viedä

LIITE II

dōrohallas	joutua jnk puskemaksi	N	(P)	T	(I)	? dōro dit	tapella (jatkuvasti), nahistella; puskea (vähin erin); puskea toisiaan	doarrut	tapella, taistella; puskea	
dōškkohallas	joutua jnk läimäyttämäksi, läpsäyttämäksi	N	(P)	T	(I)	doas kk ihit	läimähtää, lätkähtää	doas kk it	läimähdellä, lätkähdellä	
dubmehallas	tulla tai joutua tuomituksi, jkun tuomitsemaksi	N	(P)	T	(I)	?	?	dubmet	tuomita; päättää	
dūlmmohallas	joutua (jkun) polkemaksi, jäädä (jkun) jalkoihin	N	(P)	T	(I)	? dūlmm dit	poljeskella	duolbmut	polkea, tallata; astua (oriista)	
duobahallas	tulla lapetuksi (sisään; köysi); menettää etumatkansa, joutua (juostessa jkun) tavoittamaksi	N	(P)	T	(I)	? duob dit	lappaa (köyttä sisään, jatkuvasti); kelata, haalata (edestakaisin)	duohpat	lappaa (köyttä tms. sisään), haalata, kelata (siimaa tms.), keriä; kuroa, pienentää (jkun) etumatkaa, tavoittaa, saavuttaa (jkta)	
duohčahallas	treat in the most select fashion, treat to delicacies	N		K	T	(I)	?	?	duohčcat	säästää
duolmmahallas	joutua jkun jalkoihin, joutua jkun polkemaksi, tallaamaksi	N	(P)	T	(I)	?	?	duolbmat	polkea, tallata; astua (oriista)	
durgehallas	die Rute bekommen (von)	N		T		? duorg dit	kattaa (lattia)varvuilla, risuilla	durget	kattaa (kodan tms. lattia) varvuilla; kerätä risuja, lattiavarpuja; risuttaa, piiskata	
dūsttohallat	joutua piiritetyksi; joutua torjutuksi	N	(P)	T	(I)	? dūstto dit	ottaa vastaan (epäystävällisesti, usein t. useita); torjua	duorga duostut	risu, torko, (lattia)varpu kopata, ottaa koppi; olla esteenä, vastata; ottaa vastaan (erit. epäystävällisesti), torjua	
dūvllohallas	joutua jkun taulomaksi	N	(P)	T	(I)	? dūvll dit	contin. of duovlut	duovlut	tauloa, lääkitä (erit. ihoa) polttamalla taulanpala kipeällä kohdalla	
ealáhallas	elätellä	F		T	(I)	ealihit	elättää	eallit	elää; elää, olla taivuttelulle alttiina (esim. rauta reen jalaksessa); jaksaa, pärjätä (nälättä), voida; käydä jssak	

LIITE II

earuhallat	erotella (kunnolla)	F		T		earuhit	erottaa (erilleen); tunnistaa, kyetä erottamaan	earri	erä (erit. maitoa)
ērohallat	erotella	F		T		earuhit	erottaa (erilleen); tunnistaa, kyetä erottamaan	earri	erä (erit. maitoa)
fáhtehallat	joutua, jäädä kiinni	N	(P)	T	(I)	?	?	fáhtet	ottaa kiinni; saada käsiinsä, kiinni
fálskehallat	joutua jkun huijaamaksi, petkuttamaksi	N	(P)	T	(I)	?	?	fálsket	huijata, petkuttaa, väärentää
fiinnohallat	hienostella, keikailla; olla hienotunteinen, huomaavainen	N		K		I	fiinnuhit	fiidnut	tulla hieno(mma)ksi, hienontua; hidastua (vauhti)
							? fiidnudit		saada muuttumaan hieno(mma)ksi, hienontaa; hidastaa, hiljentää (vauhtia)
fil'lehallat	joutua jkn viekoittelemaksi, villitsemäksi, viettelemäksi	N	(P)	T	(I)	?	?	fil'let	narrata, puijata; viekoitella, vietellä, villitä
fir'rehallat	piehtaroida	N		K		I	? firoidit	fierrut	vatkata, hämmentää, sekoittaa, hiertää, pyöhtää; ryvettää
gáččohallat	hangoitella vastaan, niskoitella	N		K		I	? gáčžudit	gáčžut	tulla vastahakoiseksi, penseäksi, ynseäksi
gáržžohallat	joutua (olosuhteiden pakosta tekemään jotakin)	N		K	T		? gáržžidit	gáržut	käydä ahtaa(mma)ksi; kaventua, kaveta, supistua
								gárži	ahdas, kapea; suppea; niukka, rajoittunut; kitsas
gáskkáhallat	joutua jnk puremaksi, puretella	N	(P)	T	(I)	?	?	gáskit	purra; purra, pistää; kuohita (puremalla); karvastella, kirvellä

LIITE II

gášvváhallat	rütteln	F			I	gášvvihit	keikahtaa, keinahtaa, huojahtaa; läjähtää, mätkähtää; potkaista, sätkähtää, nytkähtää	?	?
gávnnahallat	paljastua, joutua ilmi, yllätetyksi, jäädä kiinni, palaa (esim. rikoksesta)	N	(P)	T	(I)	gávnnahit	todeta; huomata, äkätä; soveltua löydettäväksi, voida löytyä	gávdnat	löytää; tavata
gearahallat	ajautua, huuhtoutua rannalle (aaltojen mukana)	N	(P)		I	gearahit	antaaaaltojen huuhtoa	gearrat	lainehtia, aalloilla, käydä, lyödä (aalloista)
gearggahallat	yrittää saada jk valmiiksi; (+ iežas) yrittää keritä; yrittää selvitytyä työstä	N		T	(I)	gearggahit	valmistaa, saada valmiiksi; laittaa	geargat	keritä, kerjetä; tulla valmiiksi, valmistua
geasahallat	vedätellä	F		T		geasehit	vedättää, kuljettaa (hevosen tms. vetämänä), ajaa (jtak hevosella tms.); hinata; käyttää juhtana, vetoporona	? gerget geassit	saattaa loppuun, saada valmiiksi; toimittaa vetää; korjata (pois), siivota; pidättää; maksaa; vetää (tilavuudeltaan)
geasáhallat	vedätellä, ajella jtak tai jkuta ympäriinsä	F		T		geasihit	vedättää, panna vetämään; soveltua tai kelvata vedettäväksi; puhua hitaasti	geassit	vetää; korjata (pois), siivota; pidättää; maksaa; vetää (tilavuudeltaan)
geasáhallat	joutua jnk t. jkn vetämäksi	N	(P)	T	(I)	?	?	geassit	vetää; korjata (pois), siivota; pidättää; maksaa; vetää (tilavuudeltaan)
geasuhallat	houkutella	F		T		geasuhit	viehättää, houkuttaa, houkutella	?	?
gēsohallat	freq. of gæsotit	F		T		geasuhit	viehättää, houkuttaa, houkutella	?	?
gēvkkohallat	sipsutella, tepastella, sipsuttaa	F			I	?	?	geavkáí	ketterä, nopsa, vikkelä
giedahallat	käsitellä (asioita, esineitä)	F		T		? giehtadit	pistää, tappaa (sydänpistolla); koskettaa (kädellä)	giehta	käsi

LIITE II

gielddáhallat	tulla kielletyksi, joutua jkn kieltämäksi; saada jklta rukkaset	N	(P)	T	(I)	gielddihit	kiellättää, panna kieltämään; kiellellä (painokkaasti)	gielldit	kieltää; evätä; antaa rukkaset (jklle)
						gieldduhit	several times forbid, prohibit; several times make a sound to get a horse to stop		
gil'láhallat	sinnitellä, koettaa kestää	F		T	(I)	?	?	gil'lát	kärsiä; kestää
gilvvohallat	kilpailla; kilvoitella	N		K	T	(I)	gielvvuhit	gielvu	rientää (ennen muita t. esim. sadetta tekemään jtak)
girddáhallat	lennätellä; ajaa takaa (sinne tänne juosten t. ajaen); ajella (vauhdilla sinne tänne)	F		T	(I)	girddihit	lennättää; kiidättää; kiittää, pyyhältää	girdit	lentää; rynnätä, sännätä
girjjogárjjohallat	kirjoa (folkl.)	F		T	(I)	girjjuhit	kirjailla, kirjoa	girji	kirja; kirje; kirjonta; täplä (turkissa)
girjjohallat	kirjoa (useita esineitä)	F		T	(I)	girjjuhit	kirjailla, kirjoa	girji	kirja; kirje; kirjonta; täplä (turkissa)
givnnjáhallat	huschen (hin und her, so dass man es jedes Mal nur kurz sieht)	F			I	givnnjihit	pilkahtaa, vilahtaa	givdnji	pilkahtava, vilahtava olio, pilkahdus
gohčohallat	saada käsky jhk tai tekemään jtak; saada kutsu jhk, tulla kutsutuksi jhk	N	(P)	T	(I)	gohčuhit	pilkahtaa, vilahtaa rufen lassen, einberufen lassen, vorladen lassen	gohččut	käskeä; kutsua; kutsua, nimittää
gōikkohallat	mennä pilalle tippuvan veden takia	N		(T)	I	goaikkuhit	kutsua (jksik), nimittää, sanoa (jksik, jllak nimellä) tiputtaa	goaikut	tippua, pisarrella
golkehallat	joutua (purjehtiessa) tyneen ilmaan	N	(P)	(T)	I	golkehit	tipahtaa tyynnyttää	golket	tyntyä

LIITE II

gomáhallat	umkippen	F			T	(I)	gomihit	kumota, kaataa (astia, kulkuneuvo kumolleen tai sen sisältö pois); kaataa vatsalleen	gomu-	kumollaan oleva; jyrkkä
gopmahallat	kummitella	F	(N)			I	? gobmidit	kummitella	gobmi	aave, haamu, kummitus
gopmohallat	kummitella	F	(N)			I	? gobmidit	kummitella	gobmi	aave, haamu, kummitus
gōrggohallat	kopeilla, mahtailla, pöyhkeillä	F			(T)	I	? goargudit	make arrogant	goargut	tulla mahtailevaksi, ylimieliseksi
gōrohallat	kopeilla, pöyhkeillä, korskailla; olla (liian) vaativainen	F			(T)	I	?	?	goarrat	koreileva; kopea, nirso
gōrohallat	get sewn (in jokes)		N	(P)	T	(I)	goaruhit	neulottaa, panna neulomaan, ompelemaan; neulottaa, pitää neulomassa, ompelemassa	goarrut	ommella, neuloa
gottáhallat	joutua jnk tappamaksi		N	(P)	T	(I)	gottihit	tapattaa, antaa kalvaa, kalvattaa	goddit	tappaa; saada saalista; antaa saalista; kalvaa, painaa (kunteille); pistää (korttipelissä)
govahallat	kuvitella	F	(N)	(K)	T	(I)	govuhit	bebildern, illustrieren	govva	kuva
gōvkkohallat	raotella	F			T		goavkkuhit	raotella, pitää raollaan	goavku	(oven) rako
govssáhallat	jäädä ilman tai liian vähälle (jkn etuilun vuoksi)		N	(P)	T	(I)	?	?	goksit	vaartaa, etuilla jkn suhteen, jättää (jku) ilman, viedä leijonanosa niin, ettei toiselle jää tarpeeksi, viedä jkn osuus
guččahallat	saada kusta, virtsaa päälleen		N			I	guččahit	kusettaa, virtsattaa	gužžat	kusta, virtsata
guččahallat	freq. of gužžâtit	F			T	(I)	guččahit	kusettaa, virtsattaa	gužžat	kusta, virtsata
gūimmohallat	pitää seuraa (usein t. useille), viihdyttää (usein t. useita)	F			T	(I)	guoimmuhit	pitää jklle seuraa, viihdyttää	guoibmi	kumppani, kaveri, toveri; puoliso, elämäntoveri

LIITE II

gulahallat	voida kuulla toisiaan; saada selvää toistensa puheesta, ymmärtää toisiaan; keskustella, kuulla toisiltaan	N	K	T	(I)	gulahit	saada kuulemaan; kuuluttaa (erit. avioliittoon)	gullat	kuulla; ymmärtää (jtk kieltä); tuntea (itsessään tai kehossaan); kuulua jklle tai jhk	
guoččahallat / guožžâtállât	be announced in a supernatural way	N		(T)	I	?	?	?	?	
guođahallat	yrittää jättää (jäljelle jkta varten, esim. jaettavia tavaroita)	N		T	(I)	guođahit	saada jäämään, jättää, jättää (jäljelle jkta varten)	guođdit	jättää (jtk jhk); jättää (pois); lähteä (jstak), jättää (jkn) taakseen	
guođahallat	joutua jnk jättämäksi, tulla jätetyksi	N	(P)	T	(I)	guodihit	panna t. saada jättämään; jättää	guođdit	jättää (jtk jhk); jättää (pois); lähteä (jstak), jättää (jkn) taakseen	
guorahallat	pohtia, tutkiskella, selvittää; suunnitella	N		K	T	(I)	?	?	guorrat	noudattaa, seurata (tietä, jälkiä), kuorata
guoskkahallat	berühren, anrühren, fummeln (an)	F		T	(I)	guoskkahit	koskettaa	guoskat	koskea, kajota; koskea, olla pätevä, päteä (jnk suhteen)	
guottáhallat	get, be, accused, charged, reported to the police	N	(P)	T	(I)	guoskkəhit	koskettaa (äkkiä)	guođdit	kantaa, kuljettaa kantamalla; kantaa, kannattaa (jäätä, hangesta); kantaa, ampua kauas (aseesta); kuljettaa mukanaan (virrasta); kestää, sietää; kantaa, vasoa, vasikoida, varsoa, vuonia, munia	
guottáhallat	kannatella, kannattaa useita esineitä jhonk; kävellä varovasti (heikoilla jäillä, ohuella hangella)	F		T	(I)	guottihit	kannattaa, panna kantamaan, pitää kantamassa; kannattaa, hyödyttää; puoltaa, kannattaa	guođdit	kantaa, kuljettaa kantamalla; kantaa, kannattaa (jäätä, hangesta); kantaa, ampua kauas (aseesta); kuljettaa mukanaan (virrasta); kestää, sietää; kantaa, vasoa, vasikoida, varsoa, vuonia, munia	

LIITE II

gur'rehallat	tyhjennyttää (monta kertaa); väsyttää (kalaa)	F			T		gur'rehit	tyhjennyttää; pidättää, jarruttaa	gur'ret	tyhjentää
gūssohallat	kestitä (usein)	F			T		guossohit	kestitä, tarjota	guos'sut	olla kestitettävänä, kestitystä, saada jssak syödäkseen tai juodakseen jtak
háhpohallat	hapuilla; havitella, tavoitella	F			T		háhppehit	ehättää, ennättää	háhppil	nopea, nopealiikkeinen, vikkellä; rivakka
hálahallat	puhutella; taivutella (puhumalla)	F			T		hálahit	puhuttaa; suostutella, taivutella (puhumalla)	hállat	puhua; haastaa (puhumalla); mekastaa
háláhallat	laususkella, puhua (muutama sana kerrallaan)	F			T	(I)	hálihit	puhua (lyhyen aikaa, muutama sana jkun kanssa), puhua pukahtaa	hállat	puhua; haastaa (puhumalla); mekastaa
hánohallat	kitsastella, pihdata, pihtailla	(F)	N	K	(T)	I	?	?	hátnut	tulla saidaksi, kitsaaksi, itaraksi
hárjehallat	harjoitella	F			T	(I)	hárjehit	harjoittaa; valmentaa	hánis	saita, kitsas, itara, pihi
hávskkohallat	pitää hauskaa, huvitella	(F)	N	K	(T)	I	hávskkuhit	hauskuuttaa, viihdyttää	hárjehus hávski	harjoitus; valmennus hauska, miellyttävä; mukava, viihtyisä
heaittáhallat	joutua hylätyksi, lopetetuksi		N	(P)	T	(I)	heaittihit	lakkauttaa, lopettaa	heaitit	heittää, lakata, herjetä, lopettaa
healkkáhallat	hätkähtää (monta kertaa), hätkähdellä, säpsähdellä	F			(T)	I	healkkihit	hätkähtää, säpsähtää	?	?
heavahallat	hävitellä; hukutella; kumoilla, kaadella (astia tai sen sisältö, vahingossa)	F			T		heavahit	haaskata, hävittää, tuhota; hukuttaa; kaataa, kumota (astia tai sen sisältö, vahingossa)	heavvu	surma, tuho, turma, turmio; surmapaikka, vaara, vaaranpaikka
heivehallat	sovitella; valmistautua; kokeilla; säännöstellä	F			T	(I)	heivehit	sovitaa; soveltaa (käytäntöön); kehdata	heivet	sopia; soveltua
hērvvohallat	freq. of hærvâtít	F			T	(I)	hearvvahit	koristella	hearva	koriste; kirjonta; huvitus, huvi
hilbbohallat	olla kuriton, vallaton; kiusata (jkta)		N	K	T	(I)	? hilbbodit	tulla kurittomaksi, vallattomaksi	hilbut	become wild, etc.; become cheeky, bold, audacious (= hilbudit)

LIITE II

							? hilbudit	tehdä kurittomaksi, vallattomaksi			
himáhallat	hymáhdellä, hihitellä	F				I	himihit	hymáhtää, hihittää	?	?	
hiv'vehallat	kaavailla	F			T		hiv'vehit	meinata, yrittää	?	?	
hoahpuhallat	hoputella	F			T		hoahpuhit	hoputtaa, kiirehtiä (trans.)	hoahppu	hoppu, kiire	
hohkahallat	houkutella	F			T		hohkahit	houkuttaa, yllyttää; hukuttaa	?	?	
hõhpohallat	hoputella	F			T		hoahpuhit	hoputtaa, kiirehtiä (trans.)	hoahppu	hoppu, kiire	
hoiggahallat	joutua työnnetyksi (jhk), jkn työntämäksi	F	N	(P)	T	(I)	hoiggahit	lykkäyttää, työnnettää; nussituttaa	hoigat	lykkiä, työntää, tyrkkiä; sauvoa (alavirtaan); naida (olla sukupuoliyhteydessä)	
humahallat	anreden; versuchen zu überreden	F			T	(I)	humahit	anreden, ansprechen; überreden, herumbekommen	hupmat	puhua, haastaa	
huškkohallat	pieksätellä, joutua piestyksi, (jkn) pieksämäksi	F	(N)	(P)	T	(I)	?	?	huškut	hakata, lyödä, takoa (jillak); lyödä (esim. kirkonkello); pieksää, piestä	
idáhallat	saada ilmaantumaan, ilmestymään (monta kertaa, erit. poroja tokkaan)	F			T		idihit	saada t. panna ilmaantumaan, näyttäytymään, ilmestymään; idättää; kehittää (filmi tms.); näyttää, esittää	ittet	ilmestyä (näkyviin), ilmaantua, näyttäytyä; itää	
ihttohallat	joutua, tulla lumotuksi, noidutuksi; taikoa (näkyviin)	F	N	(P)	T	(I)	?	?	ihttot	itää; saada ihottuma; joutua noidutuksi	
jábmohallat	kärsiä tappioita porojen joukkotuhon tai porokadon vuoksi	F	N		K	(T)	I	?	?	jábmot	kuolla joukoittain tai sukupuuttoon, tuhoutua joukoittain, joutua joukkotuhon

LIITE II

jáhkahallat	uskoa (jkn puheisiin)	N	K	T	jáhkhit	saada tai panna uskomaan; jáhkkit uskotella, vakuuttaa	uskoa (todeksi), luottaa
jáhkáhallat	uskotella	F		T	jáhkhit	saada tai panna uskomaan; jáhkkit uskotella, vakuuttaa	uskoa (todeksi), luottaa
jearahallat	haastatella	F		T	jearahit	kysellä (jkta), kysyä (jtak), jearrat perätä	kysyä
jiellahallat	helliä, hemmotella	F		T	? jearadit jiellahit	kysellä, kuulustella (helliä, hemmotella)	lemmikki, lempilapsi
jodáhallas	kuljetella; yrittää saada kaupaksi, kaupitella	F		T	jodihit	johtit saada kaupaksi, myydyksi, pitää käynnissä, johtaa (toimintaa); johtaa (sähköä, lämpöä); saada sijoitetuksi (jhk), saada mahtumaan (jhk, jstak, jnk läpi)	juttaa; kulkea; siirtyä; mennä, huilata (eteenpäin); luistaa; edetä, johtua (lämpö, sähkö); käydä kaupaksi; mahtua; (ajasta:) kulua; (kellosta:) käydä; käydä (jksik); pärjätä juoksussa (jklle)
jorahallat	pyöritellä	F		T	jorahit	pyörittää, kiertää; käydä kauppa; muuntaa	jorrat pyöriä; kääntyä (hiljalleen jhk); kääntyä, muuntua, muuttua (jksk); käydä (kauppa); tulla kuulumaan, langeta (jklle); satuttaa (jtak, kompastuessa)
jorggáhallat	kääntehtiä, kääntyillä, pyörähdellä	F			I jorggihit	käännähtää; peruuntua (kauppa); kääntyä (yö aamuksi); kääntyä takaisin	jorgut kääntää nurjin puolin, nurin (esim. vaate); nylkeä tupelle
joshallat jovgohallas	jossitella peittyä lumeen, joutua kinoksen, nietoksen alle	F	N (P)	T	I ? (I) jovgohit	? antaa peittyä lumeen, nietoksen, kinoksen alle	jos jos

LIITE II

jugahallat	tulla juoduksi		N	(P)		I	jugahit	juottaa; maistua (juotavasta), soveltua tai kelvata juotavaksi; juottaa (metallia)	juhkat	juoda; polttaa, imeä (piippua, savuketta); imeä (koski, virta)
jugahallat	juotella; juotella (metallia)	F				T	jugahit	juottaa; maistua (juotavasta), soveltua tai kelvata juotavaksi; juottaa (metallia)	juhkat	juoda; polttaa, imeä (piippua, savuketta); imeä (koski, virta)
julkkáhallat	stoßen gegen (immer wieder, so dass es dröhnt)	F				I	julkkihit	jymähtää, jysähtää, kumahtaa	julkit	jymistä, jyskyttää
juodahallat	juontaa, kuljettaa vähin erin	F				T	juodahit	juontaa, kuljettaa vähin erin, vaiheittain (tavaroita viemällä osan jonkin matkan päähän)	?	?
juvssahallat	tulla saavutetuksi, tavoitetuksi		N	(P)		I	juvssahit	caus. of juksat	juksat	saavuttaa, tavoittaa
lasáhallat	lisäillä	F				T	lasihit	lisätä	lassi	lisä
laskehallat	joutua (sateen, kasteen) kastelemaksi, kastua (läpimäräksi sateessa, kasteessa)		N	(P)		T	(I) ?	?	laskat	kastua (läpimäräksi)
láhpáhallat	eksyä toisistaan, kadottaa toinen toisensa, kadottaa yhteys toisiinsa		N			T	(I) láhpihit	hukata, panna hukkaamaan lähppit		hukata, kadottaa, menettää; pudottaa (sarvensa), luoda (villansa)
							? lähpadit	hukkailla, kadotella; eksyä toisistaan		
							? lähpehit	kadottaa (näkyvistään)		
láidehallat	talua, olla talutettavissa	(F)	N	(K)		T	(I) ? láidedit	contin. of láidet	láidet	taluttaa; johdattaa, johtaa; also used of accustoming an animal to be led by a rope, and of leading, taking to and from some place
láigohallat	vuokrailla; yrittää vuokrata		N			T	láigohit	vuokrata	láigu	vuokra

LIITE II

láikkohallat	laiskotella	F				I	? láikošit	laiskotella	láikut	laiskistua
lás'sehallat	joutua lukkojen taakse		N	(P)	T	(I)	?	?	lás'set	lukita
lášmmohallat	voimistella, norjistella, notkistella, verrytellä	F				I	? lášmmodit	norjistua, notkistua, norjeta, vertyä	lášmat	taipuisa, norja, notkea; reipas, ripeä, riuska
lēppohallat	levitellä siipiään, aukoa kirjaa tms.	F			T	(I)	leappuhit	levitellä käsiään	lášmmut leabbut	reipas, ripeä ihminen levitellä
levdnohallat	saada (säpärkeet, niska jne.) täyteen lunta		N	(P)	T		?	?	leavdnit	kaataa (jauhoja, lunta, jhk)
lihcohallat	joutua viralta(pannuksi), joutua pois virasta, saada potkut		N	(P)	T	(I)	?	?	lihccut	sanoa irti (toimesta), erottaa, antaa potkut, panna viralta
lihkahallat	liikutella, kajota	F			T		lihkahit	liikuttaa	lihkkat	liikkua, muuttaa asentoa; herätä (ja nousta)
linohallat	taipua, alkaa pehmetä, heltyä		N	(P)		I	? litnudit	pehmentää (pinnaltaan), saada siliämään	lines	pehmeä (pinnaltaan), pehmeä ja sileä (kangas, nahka, iho); laimea, mieto (lääke, tupakka), lauha (tuuli), lempeä (puhe), lievä (tauti)
liškkohallat	läiskytellä, loiskutella; kastua (loiskahtavasta vedestä tms.), saada loiskahtavaa vettä tms. päälleen	F			T	(I)	liškkuhit	cause to liškut	liškut	loiskua, läiskyä, lorista
loahkáhallat	asettua, tyyntyä vähin erin (navakka tuuli)	F				I	loahkehít	asettua, tyyntyä äkkiä (navakka tuuli)	loahkki	tyyni (tuulisella ilmalla tai navakan tuulen jälkeen)
löččohallat	löyhennellä, löystytellä (silloin tällöin)	F			T		loaččihit	löyhtyä, löystyä (äkkiä)	loažžat loažžut	löyhetä, löyhtyä, löystyä löyhällä, löyhälle, löysällä, löysälle (hetkellisesti)

LIITE II

logahallat	luetella; luettaa, pitää lukemassa, panna lukemaan (monia)	F			T		logahit	luettaa; olla luettavissa; merkityttää (luetteloon); kohdata (lievästä tartuntataudista)	lohkat	lukea; opiskella; lukea, laskea; sanoa, lausua (runoa); lukea (jtk jkun syyksi)
lonohallat	vaihtaa (keskenään), huikkia	F			T	(I)	lonuhit	vaihtaa (jnk kanssa), huikkia	lonuhas	vaihdannainen, vaihdokas; vaihtotavara
lōskkohallat	läimäytellä	F			T		loaskkuhit	läimäytellä	?	?
luhččehallat	joutua (jnk) ruikauttamaksi, tahraamaksi		N	(P)	T	(I)	?	?	luhččēt	ruikata, ruikauttaa (ripuliulostetta)
									luhčūt	olla ripulissa, rapoa, ruikautella (jatkuvasti)
lum'mehallat	get cheated, swindled (in business)		N	(P)	T	(I)	?	?	lum'met	petkuttaa, puijata
lumpehallat	joutua (jkn) puijaamaksi, huijaamaksi, petkuttamaksi		N	(P)	T	(I)	?	?	lumpet	puijata, huijata, petkuttaa
luoikkahallat	lainailla (jklta); pyydellä lainaan, yrittää lainata	F			T		luoikkahit	lainata (jklta), ottaa lainaan; panna tai saada lainaamaan (jklle); soveltua lainattavaksi (jklle)	luoikat	lainata (jklle), antaa lainaksi
luonddahallat	voipua		N	(P)	(T)	I	?	?	luondat	lose one's powers, strength (of old)
mánahallat	joutua (jkn) petkuttamaksi		N	(P)	T	(I)	?	?	mánnat	ilkkua; petkuttaa
mávssahallat	freq. of māvšâtít	F			T		mávssahit	maksattaa, vaatia (jklta) maksua (jstak); kostaa	máksit	maksaa; merkitä, olla yhtä kuin
miedáhallat	myönnellä	F			T	(I)	miedíhit	antaa myöten, perään, notkua; myöntää; sallia; myöntyä (jhk), antaa periksi	miehtat	myöntyä
mīlohallat	mieliä		N	(K)	T		?	?	miella	mieli, halu
mistahallat	mistake, mix up, each other's things	F			T	(I)	misttahit	erehtyä	mista	vahingossa

LIITE II

misttahallat	vaihtaa (vahingossa, keskenään), päästää vaihtumaan	N	T		? mistadit	mistake, make a mistake about (someone or something)	mista	vahingossa
mohkahallat	kierrellä, mutkitella	F	T	(I)	? ?	mistake, make a mistake about (someone or something)	mohkki	mutka; (suon tms.) kaarre, kolkka; kiertotie; retki, lenkki, (edestakainen) matka; (toimitettava, matkantakainen) asia; ansa, juoni
mohkohallat	mutkitella, kaarrella, kierrellä; esittää verukkeita	F	T	(I)	? ?		mohkki	mutka; (suon tms.) kaarre, kolkka; kiertotie; retki, lenkki, (edestakainen) matka; (toimitettava, matkantakainen) asia; ansa, juoni
mojohallat	hymyillä	F		I	? ?		moddjät moddjet	hymyillä hymyillä (kerran)
mölkkohallat	mutkitella, kaarrella, kierrellä	F		I	? moalkudit	caus. of moalkut	moalkut	käyristyä, koukistua
moskkohallat	joutua umpikujaan	N	(P)	(T)	I	? moskkudit	mosku	tulla sumu (pimeällä säällä) sumu (pimeällä)
muittohallat	muistutella, terottaa mieleen	F	T	(I)	muittuhit	muistuttaa (jklle jstak); muistuttaa (jkta)	muittit	muistaa
muittuhallat	muistutella, terottaa mieleen	F	T	(I)	muittuhit	muistuttaa (jklle jstak); muistuttaa (jkta)	muittit	muistaa
nahkähallat	pujautella, sujautella; pukea päälleen (vaate toisensa jälkeen), kokeilla (vaatteita)	F	T	(I)	nahkihit	pujauttaa, sujauttaa; pukea päälleen	? ?	?

LIITE II

nággehallat	joutua pakotetuksi (jhk)	N	(P)	T	(I)	nágget	pakottaa; inttää, väittää; haluta väkisinkin; riidellä	nágget	pakottaa; inttää, väittää; haluta väkisinkin; riidellä
nákkáhallat	väitellä, kiistellä	F		T	(I)	nágget	pakottaa; inttää, väittää; haluta väkisinkin; riidellä	nágget	pakottaa; inttää, väittää; haluta väkisinkin; riidellä
nákkohallat	behave in a self-opinionated or stubborn way	F		T	(I)	nágget	pakottaa; inttää, väittää; haluta väkisinkin; riidellä	nágget	pakottaa; inttää, väittää; haluta väkisinkin; riidellä
nárrohallat	torailla, riidellä, kinastella; kiukutella, tuittuilla	F		(T)	I	?	?	nár'ri	angry woman; female reindeer which is very restive on the lasso
nirvohallat	nyrpistellä, virnistellä	F			I	nirvvahit	nyrpistellä, virnistellä	nirvet	nyrpistää, virnistää
nirvvonárvvohallat	nyrpistellä, virnistellä (kovasti); käpristellä, kipristellä	F			I	?	?	nirvet	nyrpistää, virnistää
nivssáhallat	suutahdella, tuittuilla	F		T	(I)	nivssihit	suutahtaa	nivset	get angry (of one who cannot stand much)
njamahallat	imetellä (lampaita, vasoja)	F		T		njamahit	imettää, antaa rintaa; panna imemään	njammat	imeä
njappohallat	luimistella; mielistellä, liehakoida, liehitellä	F		T		?	?	njabbet	luimistaa (korvansa)
								njabbát	pitää korviaan luimussa, luimistella; nauttia olostaan, elämästään
njeaiddáhallat	tulla kaadetuksi, joutua (jkn) kaatamaksi; tulla pudotetuksi	N	(P)	T	(I)	?	?	njeaidit	kaataa (jtak seisovaa, ihmisiä, puita), laottaa; pudottaa (jtak riippuvaa tai esim. hyllyllä olevaa), taittaa (kerppoja); alentaa
njeccohallat	irvistellä (liikkuessaan), kävellä irvistellen	F			I	njeaccuhit	kävellä irvistellen	njeazzut	irvistellä
						?	?	njeccodit	irvistellä (silloin tällöin)
njidahallat	joutua jkun petkuttamaksi, puijaamaksi	N	(P)	T	(I)	?	?	njihtat	petkuttaa, puijata, jymäyttää
njielahallat	joutua (jkn) nielemäksi	N	(P)	T	(I)	?	njieládit	njiellat	niellä; imeä, niellä (virrasta, koskesta)

LIITE II

njūlggohallat	oikoa (selkäänsä, jäseniään), venytellä; oikoa (pitkin oikoteitä)	F			T	(I)	? njieladit ? njūlggodit	nieleskellä, ahmia oieta, suoreta, suoristua	njuolgut	oikoa, suoristella
njulláhallat	putkahdella, tupsahdella; luiskahdella, tuiskahdella (jhonk)	F			T	(I)	njullihit	oikoa (jatkuvasti), oioskella, suoristella putkahtaa, tulla tupsahtaa; luiskahtaa; tuiskahtaa (jhonk)	njuolgát	loikoa, lojua, venyä, virua (oikosenaan)
njuorddáhallat	alistua	N	(K)		(T)	I	?	?	njuordit njuordat	hellitä (otteesta, kädestä jne.), löystyä (otteesta, solmusta jne.), pettää (voimista) hellitä, löystyä (otteesta, solmusta, kädestä jne.), pettää (voimista)
njuovahallat	joutua teurastettavaksi (esim. tokasta erkaantunut poro)	N	(P)		T	(I)	? njuovadit	teurastaa (paljon tai jatkuvasti)	njuovvat	nylkeä; teurastaa
njurggohallat	vihellellä, viheltää sävelmä	F			T	(I)	? njurggodit	vihellellä	njurgut	viheltää
nohkkohallat	become quite without, begin to be short of, begin to lack (= nok'kut)	N	(P)		T	(I)	?	?	nohkkot	joutua (kokonaan) ilman (jtak)
nōiddohallat	joutua (jkun) noitumaksi, taikomaksi	N	(P)		T	(I)	?	?	noaidut	noitua, taikoa
norddahallat	joutua jnk työtäisemäksi; joutua jnk satuttamaksi	N	(P)		T	(I)	norddahit	antaa jkun töniä; panna tai saada jku tönimään; antaa jkun satuttaa; panna tai saada jku satuttamaan	nordat	lyödä (jkin jhonk), satuttaa (esim. jalkansa jhonk); puskea
nuonddahallat	masentua; uupua, voipua	N	(P)		(T)	I	? norddadit ? nuondadit	töniä, tökkiä, puskea (toisiaan) caus. of nuondat	nuondat	voipua

LIITE II

oahpahallat	opetella	F			T	(I)	oahpahit	opettaa, kouluttaa	oahppat	oppia; kokea (verkkoja, ansoja)
oainnáhallat	joutua jkn näkemäksi, tulla nähyksi (esim. pahanteossa)	N	(P)		T	(I)	?	?	oaidnit	nähdä; tavata; pitää jnak, nähdä jksik, katsoa jksik; huolehtia, katsoa
õččohallat	sairastua (jhk), alkaa potea, sairastaa	N	(P)		T	(I)	?	?	? oažžut	saada (jkin, jtak); määräämisen, sallimisen apuverbi
õgohallat	ahdistella, ajaa takaa (saalista, usein)	F			T		oaguhit	ahdistella, ajaa takaa (saalista, esim. susi); kävelyttää (hevosta, ajoporoa)	oahkut	käyskennellä, mennä kävelyvauhtia, kulkea käymäjalkaa, kävellä (erit. nelijalkaisista); vaeltaa (joukolla)
olahallat	päästä, saada tilaisuus	N			T	(I)	? õgodit olahit	käyskennellä, maleksia ulottaa, yltää ottamaan, ylettyä (jhk); osua; pystyä heittämään (jllek etäisyydelle); saada (tehdyksi jtak), yltää (tekemään jtak)	ollit	ulottua, yltää (jhk), olla tarpeeksi pitkä, ulottua (tekemään jtak)
ozahallat	koetella, kokeilla; kuulustella	N		K	T	(I)	? ozadit	etsiskellä	? ohcat	etsiä, hakea (löytääkseen); hakea (virkaa tms.)
ragahallat	(porohirvaasta:) ahdistella (vaadinta paritteluaikeissa)	F			T	(I)	ragahit ? ragadit	panna (sonni, porohirvas) astumaan (lehmää, vaadinta), antaa (nautaeläimen, poron tms.) paritella; seurata (poroelonsa) parittelua; olla kiimassa (lehmästä, vaatimesta tms.) kiimiä, rykiä (jatkuvasti, porosta)	rahkat	kiimiä, astua (porohirvaasta, sonnista, pässistä tms.); rykiä

LIITE II

ragahallat	(vaatimesta:) joutua (porohirvaan) astumaksi	N		T	(I)	ragahit	panna (sonni, porohirvas) astumaan (lehmää, vaadinta), antaa (nautaeläimen, poron tms.) paritella; seurata (poroelonsa) parittelua; olla kiimassa (lehmästä, vaatimesta tms.) ? ragadit kiimiä, rykiä (jatkuvasti, porosta)	rahkat	kiimiä, astua (porohirvaasta, sonnista, pässistä tms.); rykiä	
rád'đehallat	neuvotella	F		T	(I)	? ráddidit	neuvotella	ráddi	neuvo; neuvosto; väline, kalu, neuvo	
ráimmahallat	pelästyä (kovasti, aavetta tms.)	N		T	(I)	?	?	ráibmat	pelästyttää (kovasti, erit. haamuista)	
rákkohallat	loikoilla, lojua	N		K		I	?	?	rággát	maata pitkin pituuttaan, rötköttää
rál'lehallat	rallatella, laulella	F		(T)	I	?	?	?	?	
rámohallat	rehvastella	F		T	(I)	?	?	rábmot	kehua, kehuskella; mainostaa	
rámssáhallat	walk in ragged clothes (= ramsastállát)	F	(N)	(K)	(T)	I	rámssəhit	verb > rámsu	resu, rääsy; resupekka	
ránggohallat	joutua (jkun) torumaksi, saada (jklta) toruja, läksytys, sapiskaa	N	(P)	T	(I)	?	?	rángut	torua (kovasti), läksyttää	
ráv'vohallat	muistutella	F		T	(I)	?	?	ráv'vet	neuvoa, kehottaa; suosittaa	
reastt'ahallat	myydä tappiolla, kärsiä tappiota (kaupassa)	N		T	(I)	?	?	reasta	jäännös, loput	
rihcohallat	lie and kick naked (of a child in a komse or cradle)	N		(K)		I	?	?	rihceát	stand or lie naked (of children)
ris'sehallat	saada piiskaa, selkäänsä (jklta), joutua jkun piiskaamaksi	N	(P)	T	(I)	?	?	ris'set	risuttaa, piiskata; varustaa varvuilla; varustaa lohipato koivunvesoilla	
ritnohallat	kilpailu (keskenään)	N		K	T	(I)	?	?	ridnu	kilpa
rīžohallat	cause one another to rieččot	N		T	(I)	riežihit	kirkaista, ulvahtaa	riehčut	kirkua, ulista	

LIITE II

rōhkohallat	ristiä (moneen kertaan); liittää (koukkupäisiä esineitä yhteen)	F			T	(I)	? rīžodit roahkōhit	contin. of riehčut ristiä (kätensä tms.)	roahkkut	ristissä (käsistä)	
rōiskkohallat	joutua (jkun) piiskaamaksi		N	(P)	T	(I)	roaiskkuhit	ruoskittaa	roaiskut	piiskata, ruoskia, ropsia	
rōŋkkohallat	koukistella, taivutella (ruumiinjäsentä)	F			T	(I)	roaŋkkuhit	kävellä koukkuisena, kävellä kampuroidena	roaŋkut roŋket	tulla koukkuseksi, käkkyräiseksi, kampuroideksi koukistaa, taivuttaa (ruumiinjäsentä)	
ruohkahallat	antaa (jnk) raapia itseään, joutua (jnk) raapimaksi		N	(P)	T	(I)	? ruohkadit	raaputella, raapia (itseään)	ruohkkat	raapia (ruumiinosaansa, esim. päättään)	
saddjehallat	yrittää ehdyttää (lehmä), yrittää saada (lehmä) ehtymään		N		T		saddjehit	ehdyttää (lehmä), saada tai ? panna (lehmä) ehtymään		?	
saggehallat	sail hither and thither (with outstretched wings) (= sáddatállát)	F			T	(I)	? saggalit	sail (glide in the air) away; ? dash off		?	
sagnehallat	continually rub oneself against something	F			T	(I)	? sakŋidit	syyhytä, kutista	sanjáš	syyhy	
sattáhallat	leijailla, leijua	F				I	sattihit	leijailla, leijua (jnk; linnusta)	saddit	levittää (siipensä, purjeensa), pingottaa levälleen	
savnnjáhallas	puistella itseään (eläin)		N		K	(T)	I	savnnjihit	saada, panna puistamaan, ravistuttaa, tomututtaa; laukottaa, ajaa (hevosella tms. melko lujaa)	savdnjit	pudistaa, puistaa, ravistaa (puhtaaksi), kopistaa (lumettomaksi), tomuttaa, pölyttää
sáddehallat	lähetytellä; sadatella, keroilla	F			(T)	I	sáddehit	lähetyttää; kirota	sáddet	lähettää, laittaa; syöksyä	
sáhkkehallas	haastatella (jka jstak)		N		K	T	? sáddedit ?	lähettellä; sadatella ?	sáhka	sanoma, kerrottava; esitelmä, puhe	
sáhkohallas	saada sakkoja		N	(P)	T	(I)	sáhkōhit	sakottaa	sáhkku	sakko	
sáhkohallas	sakotella	F			T		sáhkōhit	sakottaa	sáhkku	sakko	

LIITE II

sákkohallat	freq. of saggōtit	F			T	(I)	sákkohit	fasten together with a little peg or the like	sággi	puikko, kudinpuikko; tikku, (luun) sälö; puikkosarvi (porosta)
sártnohallat	yrittää taivuttaa (puhumalla); saada toruja		N		T	(I)	sártnuhit ? sártnodit	puhuttaa; taivuttaa (puhumalla) puhella (usein tai monille); jutella, keskustella (keskenään)	sárdnut	puhua, pitää puhe; puhua, saarnata
sáttohallat	sadatella, kiroilla	F			(T)	I	sáttuhit	get to sáddut	sáddut	send (several obj.)
sēđohallat	hemmotella, lellä; suostutella, tyynnytellä	F			T		seađuhit	satisfy, humour (esp. children)	seahtu	sääty, asema
sēgohallat	sekoitella	F			T		seaguhit	sekoittaa	sehket	sekoittaa
sivahallat	syytellä	F			T		sivahit	syyttää	sivva	syy; vika, virhe
skád'đehallat	kärsiä vahinkoa		N	(K)	T	(I)	?	?	skád'đet	vahingoittaa, tarvella
skáidnehallat	saada haava, viilto, haavoittua (vähän)		N	(P)	T	(I)	? skáidnedit	viiltää, haavoittaa itseään (vähän)	skáidnet	leikata, viiltää (pieni haava, viilto), vioittaa (viiltämällä tai pistämällä)
skebmehallat	joutua jkn t. jnk viivästyttämäksi		N	(P)	T	(I)	skebmet	viivästyttää	skebmet	viivästyttää
skirvehallat	kaarrella, leijua	F				I	skirvehit	käännähtää (vauhdissa), liirättää; kiertää, väistää (jtk nopeasti)	?	?
skiv'vehallat	kaarrella, leijailla (lintu ilmassa)	F				I	skiv'vehit	kurvata (pysähtyen), kaartaa (linnusta ilmassa); paiskata (jtk leijailevaa)	?	?
skōlkkohallat	kilistää laseja, maljoja keskenään; kolautella (jtk)		N		T	(I)	skoalkkuhit	kolkuttaa, koputtaa, kopsuttaa	skoalkit	kolista, kopista, kopsata
skortehallat	jäädä tappiolle (pyynnissä, kaupanteossa)		N		T	(I)	?	?	skortet	kiiruhtaa (jkn) edelle (pyynnissä, kaupanteossa), viedä saalis, voitto (jkn) nenän edestä

LIITE II

skožohallat	move (the ears) backwards and forwards	F		T	(I)	skožuhit	go with pricked, forward-pointing ears	skohččát	sit with pricked ears, sit with its ears pointing forward (of a dog)
skuldohallat	saada toruja, joutua jkn torumaksi		N (P)	T	(I)	?	?	skuldot	torua (kovasti), läksyttää
smuhčohallat	suipistella suutaan (erit. naiset)	F		T	(I)	?	?	smuhččát	myhällä, olla jssak suutaan suipistellen (ja hyvillä mielin; erit. nainen)
smuikkohallat	continually try to make one's mouth small and pretty (of girls) (= smuččutâd'dât)	F		T	(I)	?	?	smuikát	sit or stand very much dressed up and a little affected or shy, and try to make one's mouth look as small and pretty as possible (of women) (= smuhččát)
								smuiki	woman who sits or stands in the verb expressed by the verb smuikát (= smuč'če)
snad'đehallat	hankailla, hinkkailla (itseään jtak vasten), kiehnätä, kihnutella	F		T	(I)	?	?	snad'đet	hangata, hinkata (itseään jtak vasten), kihnuttaa
snēlkkohallat	joutua jnk näykkimäksi, puraisemaksi					? snēlkkodit	näyksiä (jatkuvasti); näyksiä toisiaan	snealkut	näyksiä, louskutella leukojaan, haukkailla, puraista (useamman kerran)
snōlkkohallat	constantly snap, clatter (teeth, iron implement etc.)	F		T	(I)	snoalkkuhit	snap, clatter (teeth, iron implement etc.)	snoalkit	produce a snapping, clattering, chattering noise
						snoalkkihit	mom. of snoalkit	snoalkit	produce a snapping, clattering, chattering noise
snorrohallat	freq. of snorrotit	F		(T)	I	snorruhit	liikkua kurtteisissa nahkavaatteissa	snor'rát	olla jssak kurtteisissa vaatteissa
soabahallat	sovitella	F		T		soabahit	sovittaa (esim. jnk yhteyteen, vääritys tms.), hyvittää; välittää (esim. riidassa)	soahpat	sopia, olla sopiva, käydä päinsä; sopia, mahtua; sopia, tehdä sopimus; sopia (asia, riita)

LIITE II

soaimmahallat	joutua (jnk) soimaamaksi, sättimäksi	N	(P)	T	(I)	? soaimmadit	soimailla, sättiä (pitkään); soaibmat sättiä toisiaan, torailla keskenään		soimata, sättiä, haukkua (jksik); syyttää (jka jstak)
soarddáhallat	joutua (jkun) sortamaksi	N	(P)	T	(I)	?	?	soardit	vahingoittaa, vaurioittaa; sortaa, alistaa
sojahallat	taivutella; värisyttää (ääntään)	F		T		sojahit	taivuttaa; soveltua taivutettavaksi		
spáikkohallat	joutua (jkun) huiskimaksi, suomimaksi	N	(P)	T	(I)	spáikkihit	heilahtaa, viuhahtaa (jtak vasten, hihnasta tms.)	spáikut	huiskia, suomia, viuhtoa
spōhkohallat	naputella, kopsutella, napsutella	F		T	(I)	spoahkuhit spoahkihit ? spoahkkáhit	naputtaa, kopsuttaa, napsutella kopsahtaa, napsahtaa make a noise like the tapping of a titmouse or woodpecker	spoahkkit	kopsahdella, napsahdella, napsua
sprovkkohallat	be ”difficult”	N			I	? spoahkkidit ?	hit each other violently ?	sprovkkot	good at finding words, at repartee, "difficult" (= sprowkar)
stávehallat	opettaa (vähitellen) tavaamaan	F		T	(I)	? stávedit	tavailla (kirjoitusta)	stávet	tavata (kirjoitusta)
stevdnehallat	tulla haastetuksi oikeuteen, saada haaste oikeuteen	N	(P)	T	(I)	?	?	stevdnet	haastaa (oikeuteen)
sugahallat	soudatella; olla soutajana; kuljetella soutamalla; ajaa takaa soutamalla; keinutella	F		(T)	I	sugahit	soudattaa; kuljettaa soutamalla; ajaa takaa soutamalla; soveltua soudettavaksi; keinuttaa	suhkat	soutaa; kalastaa (soutamalla), soutaa; keinua (keinussa)
sujahallat	syytellä	F		T		sujahit	blame for something, put the blame on someone	sudja	syy; vika, virhe
suoskkahallat	pureksia ruoka (ja antaa se lapselle)	F		T	(I)	suoskkahit	antaa pureskeltavaksi; pureskella ruokaa lapselle	suoskat	pureksia, pureskella

LIITE II

suožahallat	panna lipumaan, antaa lipua (usein tai useita esineitä); luistatella (alas); yrittää saada joku puhumaan ohi suunsa	F			T	(I)	suožahit	panna lipumaan, antaa lipua; luistattaa (alas); saada joku puhumaan ohi suunsa	suohčat	lipua, soljua; luisua (rinnettä alas)
surggohallat	surkutella	F			T	(I)	?	?	surgat	surkea, kamala
šikkohallat	joutua (jkun) vaijentamaksi (torumalla); joutua (jkun) häntämäksi		N	(P)	T	(I)	?	?	šiggut	torua, ärähdellä; vaientaa (torumalla tms.); häätää, häntellä
šlávehallat	luovia	F				I	šlávehit	luovia	šlávét	luovia
šleadggáhallat	aufleuchten, blitzen, aufblitzen (mehrmals plötzlich), zucken (mehrmals plötzlich, ein Blitz)	F				I	šleadggehít	välähtää, välkähtää	šleadgut	välkkyä, kimallella, välähdellä
šleanggáhallat	heitlehtiä, siristellä (ahkiosta, reestä tms.)	F				I	? šleadggádit šleanggehít	välähtää, välkähtää heilahtaa, liirtää, siristää (reki, ahki tms.), käännähtää	šleangut	singota, paiskoa, lingota; heilutella helmojaan; heitlehtiä (esineet)
šlivggáhallat	hyöriä, liehua		N		K	I	šlivggehít	heilahtaa, hulmahtaa, liehahtaa	šlivget	heittää (viehettä); heilauttaa, hulmauttaa, liehauttaa
šloavggáhallat	plötzlich aufleuchten, zucken (ein Blitz, mehrmals)	F				I	šloavggehít	leimahtaa, roihahtaa	šlivge- šloavgit	väpättävä, liehuva lodem, lichterloh brennen
šluvahallat	get gobbled up, drunk or eaten with a slobbering noise		N	(P)	T	(I)	?	?	šluhpat	hörppiä, ryystää, imeskellä (erit. rasvaista ruokaa)

LIITE II

táhpehallat	hävitä (kilpailussa), kärsiä tappio	N	(P)		I	?	?	táhpet	hävitä (tr.); hävitä, kärsiä tappio
tul'lehallat	joutua maksamaan tulli	N	(P)	T	(I)	?	?	tul'let tuol'lu	tullata tulli
vanahallat	venytellä; pitkitellä; kiskotella, venytellä (itseään)	F		T	(I)	vanahit	venyttää; pitkittää; raahata perässään	vatnat	venyä (pitemmäksi), kasvaa pituutta; venyä, laittautua makuulle, pitkin pituuttaan
váccahallat	vitsata (usein tai useita esineitä), vitsastella, kietoa, taivutella (vitsaksia jnk ympäri), sitoa (vitsaksella)	F		T	(I)	váccahit	venyä (eri suuntiin tai jatkuvasti), venyskellä; loikoilla vitsata, vitsastaa	váccahat	vitsas (sitomiseen)
váccáhallat	kävelytellä; seurailta kävelemällä	F		T	(I)	váccihit	kävelyttää; ajaa takaa (kävellen), kävellä perässä (tavoittaakseen); soveltua käveltäväksi; keksiä (valheita, naurunaiheita)	vázzit	kävellä; käydä jssak (kävellen); paimentaa (kävellen)
váiddáhallat	joutua jkun ilmiantamaksi	N	(P)	T	(I)	?	?	váidit	valittaa; tehdä valitus, valittaa, ilmiantaa
váillahallat	kaipailla (jtk puuttuvaa), huomata, havaita (ilmeisesti) puuttuvaksi	F		T		váillahit	kaivata (jtk puuttuvaa), huomata, havaita puuttuvaksi	váilut	puuttua; vailtua
válddahallat	selostaa, kuvailla, neuvoa (esim. tie)	F		T	(I)	válddahit	selostaa, kuvata, neuvoa (esim. tie)	válddahus	selustus, kuvaus, neuvo
válddáhallat	joutua (jnk tai jkun) ottamaksi, viemäksi; joutua pidätetyksi	N	(P)	T	(I)	válddihit	otattaa	váldit	ottaa; kokea (jksik); pilata (säästä, pakkasesta, ruosteesta tms.)
várgehallat	joutua hyökkäyksen kohteeksi	N	(P)	T	(I)	várgehit	hyökätä (jkun kimppuun)	várget	set upon, attack; begin to scold, abuse

LIITE II

vávjjáhallat	joutua jkun epäluulon kohteeksi	N	(P)	T	(I)	vávjit	epäillä (jkta jstak), uumoilla, vikoa	vávjit	epäillä (jkta jstak), uumoilla, vikoa
vávjohallat	become the object of criticism or disapproval; get thrown over (by one's sweetheart) (= vawjatâd'dât)	N	(P)	T	(I)	vávjit	epäillä (jkta jstak), uumoilla, vikoa	vávjit	epäillä (jkta jstak), uumoilla, vikoa
veahkáhallat	autella	F		T	(I)	veahkéhit	auttaa, avustaa	veahkki	apu; avustus; apuri, avustaja
veajáhallat	freq. of væjetit (esp. of the attempt)	F		T	(I)	veajihit	kallistaa vaakaa, painaa vaa'assa; painottaa (toista puolta enemmän)	veadjit	painaa enemmän, painottua, painua (sivulle, kallelleen)
vealuhallat	kaataa (makuulle tai vaakasuoraan, useasti), kellistellä	F		T		vealuhit	kaataa (makuulle tai vaakasuoraan), kellistää	veal'lát	maata, (eläimestä:) maata kyljellään
						veallahit	maata		
						? vel'lehit	laskea makuulle, panna vuoteeseen; kaataa vuoteeseen, vuoteenomaksi		
						? vel'ledit	mennä maata, laskeutua makuulle		
velgohallat	myydä tai ostaa luotolla, velaksi (monta kertaa tai monelle); yrittää myydä tai ostaa luotolla, velaksi	F		T	(I)	velgohit	myydä t. ostaa luotolla, velaksi	vealgut	velkoa
vēlohallat	makaiilla, makuilla, loikoa	F			I	vealuhit	kaataa (makuulle tai vaakasuoraan), kellistää	veal'lát	maata, (eläimestä:) maata kyljellään
						veallahit	maata		
						? vel'lehit	laskea makuulle, panna vuoteeseen; kaataa vuoteeseen, vuoteenomaksi		
						? vel'ledit	mennä maata, laskeutua makuulle		

LIITE II

vērohallas	äksyillä, kiukutella; niskuroida, teniä	N		K	I	?	?	vearri	vääryys; erehdys; väärä (sopimaton)	
vieččahallas	joutua jkun noutamaksi	N	(P)		T	(I)	vieččahit	panna noutamaan; antaa, käskeä noutaa, haetuttaa, haettaa	viežžat noutaa, hakea	
viegahallas	juoksutella; juoksennella jkn perässä	F			T		?	?	viehkhat	juosta (kahdella jalalla)
vieggahallas	välkkyä, välkähellä valkoisena, valkeana	F				I	vieggihit	välkähtää valkoisena, valkeana	viełgut	paistaa valkeana, valkoisena (jk liikkuva)
vihkkehallas	punnitutaa (useita kertoja)	F			T		vihkkehit	punnitutaa	vihkket	punnita
virgohallas	behave obstinately, be difficult, wayward	N		K		I	?	?	viehkku virgái	18 kg:n paino, vieko hankala, itsepäinen
voittáhallas	hävitä (jklle), joutua (jkun) voittamaksi, voitarella (jklle)	N	(P)		T		?	?	vooitit	voittaa; kyetä, voida; saavuttaa
voajahallas	uitella	F			T		vojahit	uittaa	vuodjat	uida
vojahallas	joutua (esim. auton) yliajamaksi	N	(P)		T	(I)	vojihit	ajattaa, pitää ajamassa, panna ajamaan; kuljettaa (ajamalla), kyyditä; ajattaa, ajaa takaa (saavuttaakseen)	vuodjit	ajaa; maata supistuksissa (porovaadin, lehmä synnytyksen yhteydessä)
vuortnohallas	try to vuordnõit	N			T	(I)	vuortnuhit	vannottaa vala; painostaa (jkta), vaatia (jkta) lupaamaan jtk, tiukata (jklta jtk), kiristää (jkta, jklta jtk), ahdistella (jkta jllak asialla)	vuordnut	vannoa
vuortnuhallas	vannottaa vala (useilla todistajilla)	F			T	(I)	vuortnuhit	vannottaa vala; painostaa (jkta), vaatia (jkta) lupaamaan jtk, tiukata (jklta jtk), kiristää (jkta, jklta jtk), ahdistella (jkta jllak asialla)	vuordnut	vannoa

LIITE II

vürtnohallat	vaatia (lupaamaan usein), vannotella, tiukata (usein), painostaa (usein), kiristellä, ahdistella	F			(T)	I	vuortnuhit	vannottaa vala; painostaa (jkta), vaatia (jkta) lupaamaan jtak, tiukata (jklta jtk), kiristää (jkta, jklta jtk), ahdistella (jkta jllak asialla)	vuordnut	vannoa
Yhteen lasketut määrät:	Sanoja: 437	227 (5)	210 (8)	0	33	327	109 (219)			
				(132)	(18)	(42)				
Nominikantaisia:	79									
Verbikantaisia:	332									
Epäselviä:	26									

LIITE III

LIITE III: *-stalla-*

-STALLA-	käännös	Frekv.	Neutr.	Pass.	Kont.	Trans.	Intrans.	-STI-	käännös	johtamat.	käännös
albmástallat	kutsua (jkta) kaverikseen / olbmástallat - Umgang haben (pflegen) (miteinander, mit jdm), Kamerad sein (jds)		N		K	T		?	?	almmái	mies; kaveri, seuralainen
amastallat	oudoksua, vierastella	F	(N)			T		amastit	vierastaa	albmáš amas	miekkonen, veikkonen outo, vieras; hassu, kummallinen, omituinen
anástallat	käytellä (vähän kerrallaan); pitää käytössä, käyttää kauan	F				T		anistit	pitää outona, vieroksua, oudoksua; oudostella; vierastaa (jtak paikkaa, eläimestä)	atnit	pitää, käyttää; pitää (jssak); pitää (omanaan); pitää (tietynlaisia säitä); pitää jnakin; olla jtk mieltä; tarvita; saada; omistaa; viettää (juhlaa); huolehtia; särkeä (päätä, jalkoja)
arvvástallat	sadella (usein) vettä; sadella aika lailla	F		P			I	arvvistit	sataa (äkkiä runsaasti) vettä	arvit	sataa (vettä)
attástallat	antaa (vähin erin); säттіä; nahistella; pinkaista (tuon tuostakin); rehkiä (jtak tehden)	F				T	(I)	arvvestit ? arvvašit ? attašit	sataa (vähän) sadella annella, anniskella (vähän kerrallaan), jaella; rehkiä (jtak tehden); antaa selkään; säттіä; säттіä (toisiaan), torailla, nahistella; paukuttaa, takoa (vasaralla tms.)	addit	antaa; sallia; pyyhältää

LIITE III

ád'destallat	jäljitellä, matkia	F			T	(I)	ád'destit	repeat a single word after someone, imitate a little, mimic a little	ád' det	matkia
áhčástallat	kutsua (jkta) isäksi		N	K	T	(I)	?	?	áhčči	isä
áiddustallat	be occupied several times in putting up a fence or enclosing something with a fence	F			(T)	I	áiddustit	be very much busy with the work of putting up a fence or enclosing something with fence	áidut	áidata
áittástallat	threaten several times	F			T	(I)	áiddostit áittestit	áidata vähän threaten once, threaten immediately	áidi áitit	áita; áitaus, kaarre uhata, esittää uhkauksia; uhata, olla vaarana jllek
ájástallat	several times drive or drive away (or several obj.); try to drive or drive away	F			T	(I)	? áittašit ájistit	threaten a little continually drive, drive away, once or at once	ádjit	ajaa (pois, tiehensä), häätää, karkottaa; pakottaa
ákkastallat	perustella, argumentoida	F			(T)	I	ákkastit	perustella	ágga	veruke; peruste, syy
ákšostallat	be busy with the axe, use the axe for something		N	K		I	?	?	ákšu	kirves
álkástallat	(yrittää) selvitä helpolla, tehdä helpolla tavalla; vältellä (velvollisuuttaan), pinnata		N	(K)	(T)	I	?	?	álki	helppo
álostallat	kaapia jälsikerrosta (useista koivuista tai useat kaapijat)	F			(T)	I	álustit	jälttää, mäihätä (erit. koivua)	álus	jälsi, (vars. koivun) mäihä
álustallat	scrape off several times the tasty sap layer of a birch tree	F			(T)	I	álustit	jälttää, mäihätä (erit. koivua)	álus	jälsi, (vars. koivun) mäihä
ánostallat	anoskella, pyydellä (kovasti)	F			T	(I)	ánustit ánostit	anoa (kerran), pyytää (jtak kerran) anoa (vähän), pyytää (jtak vähän)	átnut	anoa; pyytää (vars. syntejä anteeksi)

LIITE III

árggastallat	käyttäytyä kuten arkena, olla pyhittämättä pyhäpäivää	N	K	I	? árggášit	pitää arkena (jtak päivää); pitää liian arkisena	árga	arki
árggástallat	arastella, arkailla	F	(N)	T	(I) ? árggášit	araksua, pitää (liian) arkana	árgi	arka
árvvastallat	teeskennellä anteliasta, olla (tieten tahtoen) huomiota herättävän antelias	N	(K)	I	? árvvašit	pitää (liian) anteliaana	árvvas	antelias, avokätinen, vieraanvarainen
ávkkástallat	hyödyntää, käyttää hyväkseen, hyödykseen, riistää	N		T	?	?	ávki	hyöty, etu
bahá-juonastallat	scheme sth (bad), be cunning	N	K	T	?	?	?	?
							bahá juotna	paha; vihainen juoni, juonittelu; (kertomuksen) juoni
bal'lástallat	(+ lok.) säikähdellä	F		T		bal'lástit	ballat	suddenly become (a little) afraid pelätä
bal'lástallat	(+ lok.) hämmästellä	F		T		bal'lástit	ballat	suddenly become (a little) afraid pelätä
banástallat	kehräillä (vähän kerrallaan)	F		T	(I)	banistit	batnit	kehrätä (lankaa), punoa (nuoraa, köyttä)
barggastallat	työskennellä (vähän silloin tällöin)	F		(T)	I	barggastit	bargat	työskennellä (tovin, vähän)
basastallat	peseskellä (vähin erin)	F		T		basastit	bassat	pestä (vähän); pestä rivakasti
basástallat	paistella (vähin erin)	F		T		basistit	bassit	dimin. of bassit paistaa (uunissa, vartaassa), paahtaa; used also in intensive sense, as a rule ironically
						? basašit (basihit)		paistaa hiljalleen, paistella paistattaa; soveltua paistettavaksi

LIITE III

basástallat	pretend to be pious or strict observer of Sunday or holy-day	N	(K)		I	?	?	bassi	pyhä; pyhäpäivä, sunnuntai
						?	basáŝit		kaihtaa (esim. tiettyä työtä) pyhäpäivän takia
bas'sástallat	be unwilling to work on Sunday or holy-day	N	(K)		I	?	basáŝit	bassi	pyhä; pyhäpäivä, sunnuntai
bálkkastallat	heitellä, nakella	F		T			bálkkastit bálkestit	bálkut	heitellä, nakella
bártnástallat	(with comit.) behave as a son to someone	N	K	T	(I)	?	?	bárdni	poika
báttástallat	freq. of baddastit	F		(T)	I	báttástit	käyttää nuoraa, köyttää, köyttää, báddi sitoa (nuoralla, köydellä)		köysi, naru, nuora; nauha
bávccastallat	freq. of bāvčástit	F		(T)	I	bávččastit	koskea, sattua, särkeä, kivistää	bávččas	kipu, särky; kipeä
-bealástallat	bealljebealástallat: kuunnella puolella korvalla; bealjjebealástallat: kuulostella	F		T	(I)	?	?	-bealle	-puoli, -puolikas
/ -bælastállát	use only one of two limbs; use -bællē added to a term of kinship or relationship by marriage as form of address to someone	N		T	(I)	?	?	-bealle	-puoli, -puolikas
beassástallat	käyttää tuolta sytytykseen	N		(T)	I	?	?	beas'si	tuohi
bēhtostallat	freq. of bēttustit	F		(T)	I	bēhtostit	throw (once) a stick (in a game)	beahttu	each of the little sticks which children used in former days for playing a game similar to twelve stones
bēljostallat	kuulostella	F		(T)	I	?	?	beallji	korva

LIITE III

biekkástallat	(continually) blow a little (wind)	F		P		I	biekkastit	alkaa tuulla	bieggat	tuulla; vetää (impers.: huoneesta kulkevasta ilmavirrasta)
biertnástallat	play at bear(-cub)s	F			(T)	I	biertnástit	play at bear(-cub)s (= biertnástallat)	bierdni	karhunpoika
biippostallat	polttaa piippua (jonkin aikaa), piipustella	F			(T)	I	?	?	biipu	piippu (tupakkapiippu, asepiippu, savupiippu)
billástallat	billestit several times	F				T	billistit	rikkoa, tärvellä, turmella, pilata, lamata	?	?
bīllostallat	leikkiä kelloilla		N		K	(T)	I	?	?	biel'lu (soiva) kello; soittokello; kellokas
bissostallat	käytellä pyssyä, ampuma-asetta	F			(T)	I	bissositit	käyttää pyssyä, ampuma-asetta	bis'su	pyssy, ampuma-ase
bivddástallat	pyydystellä (vähin erin); pyytää (riistaa tai kalaa, vähin erin)	F				T	(I) bivddistit	diminutive of bivdit	bivdit	pyytää; pyydystää; used in boastful or praising sense (often ironically)
							bivddestit	pyydystää (vähän); pyytää (vähän)		
							? bivddašit	pyydystellä (pikkuhiljaa), pyytää riistaa tai kalaa (pikkuhiljaa)		
bivttastallat	vaatetella	F				T	(I) bivttastit	vaatettaa	bivttas	vaate, pukine
boagustallat	naureskella (kovasti)	F				(T)	I boagustit (bōhkosit)	nauraa naurahtaa	?	?
boarkkastallat	esiintyä äkkipikaisena, käyttäytyä äkkipikaisesti		N		K		I ? boarkkašit	consider harsh	boarka	äkkipikainen
bōgostallat	naureskella	F				(T)	I boagustit (bōhkosit)	nauraa naurahtaa	?	?
bohccostallat	porostella, hoidella poroja; leikkiä poroa, olla porosilla	F	(N)		(K)	(T)	I ?	?	boazu	poro
borggastallat	pyrytellä (jonkin verran)	F					I borggastit	pyryttää (vähän)	borgat borga	pyryttää pyry; ryöppy

LIITE III

borjjastallat	purjehtia (jatkuvasti); lepattaa tuulessa	F			I	borjjastit	purjehtia	borjjas	purje
bōzostallat	Rentierzucht betreiben	N		(T)	I	?	?	boazu	poro
brēivvestallat	olla kirjeenvaihdossa	N			I	?	?	reive	kirje
buddostallat	kutsua liikanimellä, nimitellä liikanimillä	N	K	(T)	I	?	?	buddostat	jota yleensä kutsutaan liikanimillä
būnjostallat	kastahuttaa (usein tai useita esineitä)	F		T		buonjostit	kastaa (vähän jssak)	buotnjut	kastaa (jssak)
						! buonjostit	kastahuttaa jssak, kastaa (nopeasti jssak), kostuttaa (nopeasti jssak)		
buohccástallat	sairastua (usein tai useasta)	F			I	buohccástit	sairastua (äkkiä)	buohccát	sairastua
buolástallat	palaa vähin erin	F			I	? buolašit	palaa (hiljaa), korventua, kyteä; hapettua; polttaa (suunsa)	buol'lát	syttyä
buol'ástallat	syttyä (vähin erin)	F			I	? buolašit	palaa (hiljaa), korventua, kyteä; hapettua; polttaa (suunsa)	buol'lát	syttyä
buonjostallat	kastella (usein jssak), kostutella (kastamalla jhk)	F		(T)	I	buonjostit	kastaa (vähän jssak)	buotnjut	kastaa (jssak)
						buonjostit	kastahuttaa jssak, kastaa (nopeasti jssak), kostuttaa (nopeasti jssak)		
buovččastallat	sukellella (vähän)	F			I	?	?	buokčat	sukeltaa
buozastallat	sairastella (silloin tällöin tai usea)	F			I	buozastit	sairastaa (vähän aikaa)	buohcat	potea, sairastaa
cakkastallat	pidätellä, estellä	F		T	(I)	cakkastit	avata (ammolleen); tukea (vähän); työnnältää; jarruttaa, pidättää (jtak vähän); pitää paikoillaan; estää; häätää, hätistää	caggat	kiristää, pingottaa; virittää (raudat); pitää auki, ammollaan; tukea, pönkittää; pitää paikoillaan (esim. venettä sauvoimella); pidätellä; käännyttää (pois), estää, vastustaa

LIITE III

cakkástallat	painiskella	F			I	?	?	? caggi	tuki, pönnkä, telki; haaru, korvakko (tukipuu); keripukki (of the teeth) rattle, chatter
cielkkástallat	(hampaista:) kalista (usein)	F			I	cielkkistit	kalista (hampaista)	cielkit	(of the teeth) rattle, chatter
cummástallat	suudella, suukotella	F		T	(I)	cummistit	suudella (kerran), antaa suukko	cum'mát cum'má	suudella suudelma, suukko
čalastallat	keloskella sarviaan (poro)	F		(T)	I	čalastit	(porosta:) keloja sarviaan (vähän); mitellä voimiaan	čallat	keloa (sarvia), hangata (nahkaa sarvista)
čalmastallat	keep one's eyes open (in order to find sth), be on the look out for		N	(T)	I	? čalašit ?	regard as being (too) čalas ?	čalas čalbmi	kova (ja sileä) silmä; hiukkanen, hiutale, jyvä, jyvänen, (valkosipulin) kynsi, (hedelmän) lohko, (esim. perunan) mukula, pisara (vettä), (esim. sokerin) rae, (ketjun, kettingin) rengas; silmä (verkossa)
čalástallat	kirjoitella (vähän kerrallaan); viiillellä	F		T	(I)	čalęstít	kirjoittaa (vähän tai nopeasti)	čállit	kirjoittaa; viiltää; avata
čalęstallat	scribble (letters or lines)	F		T	(I)	čalęstít	kirjoittaa (vähän tai nopeasti)		
čeahpástallat	esittää taitavaa		N		I	?	?	čeahppi	taitava, seppä; taituri
čeavllástallat	ylpeillä, ylvästellä	(F)	N	(T)	I	?	?	čeavli	ylpeys, turhanylpeys; ylpeilijä
čeazástallat	kutsua jkta čeahči:ksi, sedäksi		N	K	T	(I)	?	čeahci	setä, isän nuorempi veli; isän miesserkku (isää nuorempi)
čegņestallat	kyykistyä, kyyristyä (usein)	F			I	čegņestit	dimin. of čegņet	čegņet	kyykistyä, kyyristyä
čiččástallat	fumble on the mother's breast (of child)		N	(T)	I	?	?	čižži	(erit. naisen) rinta, tissi
čiehkástallat	olla piilosilla		N	K	I	čiegastit	piilottaa (vähän)	čiehkat	kätkeä, piilottaa
čierastallat	lasketella (mäkeä)	F			I	čierastit	laskea (mäki), laskettaa (alas), luisua	?	?
čippostallat	polvistella	F			I	čippostit	olla tai kulkea polvillaan, polvistella, polvistua	čibbi	polvi

LIITE III

čir'rostallat	pucker up one's mouth ready to cry	N			I	čir'rostit	itkeä (vähän)	čir'rot	alkaa itkeä, puhjeta itkuun
čohkkestallat	kokoilla	F		T		čohkkestit	zusammenraffen (in großer Eile nehmen)	čohkket	koota, kasata; keskittää
čorastallat	(ihmisestä:) liikkua poroparttion kanssa	N	K	(T)	I	?	?	čoaħkke- čora	koossa oleva, taaja parttio, sorrakka, (pienehkö) lauma (erit. poroja)
čorpmastallat	nyrkkeillä	N	K		I	čorpmastit	milk (a female reindeer) into one's hand and drink out of it	čorbmat čorbma	lyödä, hakata (nyrkeillä), rusikoida nyrkki
čuggestallat	pistellä	F		T	(I)	čuggestit	pistää (äkkiä); nokkaista	čugget	pistää (kerran)
čuoigástallat	hiihdellä (vähän silloin tällöin)	F			I	?	?	čuoigat	hiihtää; viilettää
čuoiggastallat	hiihdellä (vähän)	F			I	?	?	čuoigát	lähteä hiihtämään
čuoimmastallat	sauvoskella (nopein työnnöin)	F			I	čuoimmastit	sauvoa (vähän), työnnältää (sauvoimella)	čuoibmi	sauvoin
čuoimmástallat	käytellä sauvointa	F			I	čuoimmastit	sauvoa (vähän), työnnältää (sauvoimella)	čuoibmi	sauvoin
dálostallat	pitää taloa, talostella	F			I	?	?	dállu	talo, maatalo; tila, maatila, kontu
dálvvástallat	überwintern, horrosta, horrostella	F			I	? dálvvášit	find, consider, that it is too wintry (to do something)	dálvi	talvi
dánsestallat	tänzen	F			I	dánsestit	tanzen (ein bisschen)	dánset	tanssia
dážastallat	olla, käyttäytyä kuin norjalainen	N	K		I	?	?	dáčča	norjalainen (kansallisuudeltaan)
diehttástallat	try to get to know, try to find out	N		T	(I)	?	?	diehttát	get to know about, find out about
divrrastallat	pitää (jtk tai jkta) erityisen arvokkaana, kalliina	N	(K)	T		? divrrašit	pitää (kovin tai liian) kalliina	divrras	kallis, arvokas
doddjostallat	taituskella, taittuilla, lohkeilla	F			I	?	?	doddjot	taittua; vajota (jäihin); tulehtua (silmän limakalvo)
dōhtostallat	pitää tutkia	N	(K)		I	?	?	dohttu	tutti

LIITE III

dolastallat	pitää nuotiota, tulta, tulistella	(F)	N	K	I	dolastit	polttaa nuotiota, tulta	dolla	tuli, nuotio; (pl.) tulitikut, tulukset
dol'lestallat	pidätellä	(F)	N		T	dol'lestit	pysähtyä (jksik aikaa)	doallat	pitää; pitää hallussaan; pitää jnak; pidättää, estää (tekemästä jtak); kiristää (vaate); tilata, olla (lehden tms.) tilaaja
dovdastallat	dimly recognize, seem to know (= dowdástállát)		N		T	?	?	dovdat	tuntea; myöntää
dovddastallat	tunnustaa (usein)	F			T	dovddastit	tunnustaa	dovdat	tuntea; myöntää
dovddastallat	dimly recognize, seem to know		N		T	?	?	dovdat	tuntea; myöntää
duddjostallat	tehdä käsitöitä (vähin erin)	F			I	?	?	duddjot	tehdä käsitöitä; luoda, synnyttää, aiheuttaa; vaikuttaa (jhk), muokata (jtak)
								duodji	käsityö; työ, aikaansaannos, teos
eagástallat	kutsua jkta sedäksi (isän vanhemmaksi veljeksi)		N	K	T	?	?	eahki	setä, isän vanhempi veli tai miespuolinen serkku; (nuoremman) veljen lapsi (sedälleen)
eatnástallat	kutsua jkta äidiksi; olla äitinä jklle, kohdella jkta kuten äiti		N	K	T	?	?	eadni	äiti; emä; emo
ednostallat	1. use the term æno in addressing someone. 2. use the term æno in addressing each other, call each other æno		N	K	T	(I)	?	eanu	eno (äidin veli); setä (äidin miespuolinen serkku); sisarenlapsi (enolleen), serkunlapsi (äitinsä miespuoliselle serkulle)
ērostallat	play tag		N	K		I	?	earri	erä (erit. maitoa)
falástallat	urheilla		N	K		I	?	falástallan	urheilu

LIITE III

fár'restallat	muuttaa (asuinpaikkaa; useista); valmistautua muuttamaan, aikoa muuttaa (asuinpaikkaa)	N		(T)	I	?	?	fár'ret	muuttaa
fierpmástallat	verkostella, pyytää verkolla	F			I	fierpmástit	use a net, fish with a net	fierbmi	verkko; verkosto
fuolkkástallat	kutsua jkta sukulaiseksi; kohdella jkta sukulaisena	N	K	T		?	?	fuolki	sukulainen
gal'lestallat	vierailla	N	K		I	?	?	gal'let	käydä (jkn luona)
garastallat	tuntua kovalta; kovistella (jkta)	N	(K)	T	(I)	? garašit	pitää (liian tai kovin) kovana; pitää (liian tai kovin) ankarana	garas	kova; ankara
garppastallat	riehua (hillittömästi)	N	K		I	?	?	garpi	hillitön henkilö; ylimielinen henkilö; liian lyhyitä vaatteita käyttävä henkilö
gáimmástallat	kutsua jkta kaimaksi; kutsua toisiaan kaimaksi	F		T		gáimmástit	kutsua jkta kaimaksi	gáibmi	kaima
gálgostallat	be travelling with his wife	N	(K)		I	?	?	gálgu	vaimo; eukko
gálojeanástalla	kutsua (toisiaan) kälyksi	N	K	T		?	?	gálojeatni	käly (miehen veljen tai serkun vaimo)
gávastallat	haukotella	F			I	gávastit	haukotella (kerran)	gávas	haukotus
geahčastallat	katsahdella, silmäillä, katsella	F		T	(I)	geahčastit	katsahtaa, silmätä	geahččat	katsoa; katsoa jksik, pitää jnak; paimentaa, vahtia; odottaa
gēillustallat	kegeln, Bowling spielen	N	K		I	?	?	geailu	keila, kartio
gielástallat	valehdella	F		(T)	I	?	?	gielistit	valehdella
								gielis	valhe, vale; valheellinen, vilpillinen
gierástallat	osoittaa hellyyttä (jklle tai toisilleen)	N		T		?	?	gieris	armas, läheinen; hellä, kiintynyt
gievrrastallat	voimailla	N	K		I	?	?	gievra	vahva, väkevä, voimakas; sankari, urho
gihpostallat	liikkua joukkona, parveilla	N	(K)		I	?	?	gihppu	nippu, kimppu; lauseke

LIITE III

girkostallat	olla t. käydä kirkolla, kirkossa, kirkostella	N	K		I	?	?	girku	kirkko; jumalanpalvelus
givttastallat	viekoitella	N	K	T		?	?	giktit	houkutella, yllyttää
goadástallat	asustaa kodassa, pitää omaa kotaa	N	K		I	?	?	goahti	kota; pesäke; pesä
goarggastallat	mahtaillla, pöyhkeillä	N	K	(T)	I	?	?	goargat	mahtailleiva, ylimielinen
goaskkástallat	täditellä (jkuta), kutsua (jkuta) tädiksi	N	K	T		?	?	goaski	täti, äidin vanhempi sisko tai naisserkku; nuoremman sisaren tai naisserkun lapsi (tädilleen)
gohccástallat	heräillä (vähin erin)	F			I	?	?	gohcit	valvoa
göllostallat	kollostella, sitoa peräkkäin (taakkaporoja tms.)	F		T		goallostit	kytkeä, sitoa (peräkkäin, eläimiä tms.), kollostaa, liittää jtk toisen perään, yhdistää (esim. sanoja)	goallus	jono (esim. peräkkäin sidottuja taakkaporoja), kollos; kytkös, liitos
görggostallat	kopeilla, mahtaillla, pöyhkeillä	N	K	(T)	I	?	?	goargat	mahtailleiva, ylimielinen
govddástallat	großkotzig auftreten, großtun, auf dem hohen Ross sitzen	F	(N)	(T)	I	? govddášit	pitää (liian) leveänä	govdat	leveä; leventelevä, mahtailleiva
gulastallat	kuulla (vähän silloin tällöin jstk)	F		T		gulastit	hören, vernehmen (plötzlich oder ein bisschen)	gullat	kuulla; ymmärtää (jtk kieltä); tuntea (itsessään tai kehossaan); kuulua jklle tai jhk
guoččastallat	enteillä (unessa, vainajista)	N		(T)	I	?	?	?	?
guoimmástallat	kutsua jkta kumppaniksi, kaveriksi, toveriksi; kuomastella	N	K	T		?	?	guoibmi	kumppani, kaveri, toveri; puoliso, elämäntoveri
guoržžastallat	forewarn in dreams (only of the deads) (= guožžástád'dât)	N		T		?	?	guoržžu	pahanilmanlintu, kortto, marras, (huonoa onnea aiheuttava) paha henki; huono onni
guossástallat	vierailla, olla vieraisilla; kursailla, kainostella, ujustella (vieraisilla ollessa)	N	K		I	?	?	guos'si	vieras, vierailija

LIITE III

güssostallat	olla (jkn luona) vieraana, vieraisilla (monessa paikassa t. pitkään), vierailla	(F)	N	K	(T)	I	?	?	guos'si	vieras, vierailija
hánástallat	kitsastella, pihdata, pihtailla		N	K	(T)	I	? hánášit	pitää (kovin) saitana, kitsaana, itarana, pihinä	hánis	saita, kitsas, itara, pihi
heajastallat	viettää häitä; juhlia, viettää juhlia		N			I	?	?	heajat	(pl.) häät, juhlat; headja-: hää-, juhla-
hearggástallat	olla (poro)härkäsillä, leikkiä porohärällääajoa		N	K		I	?	?	heargi	porohärkä
hearrástallat	herrastella	(F)	N			I	?	?	hear'rá	herra
heasttastallat	leikkiä hevosta, hevosia		N			I	?	?	heasta	hevonen
herskostallat	(intr.) herkutella; (trans.) pitää (suurena) herkkuna, syödä kuten herkkua		N	K	(T)	I	?	?	hersko	herkku
hieğástallat	puhua karskisti, raa'asti		N			I	?	?	hieğis	karski, raaka (puheissaan)
hirastallat	vauhkoilla	F				I	?	?	hiras	vauhko
hommástallat	beschäftigt sein (mit)	F			(T)	I	?	?	hom'má	homma
huksestallat	bauen (mehrere Bauwerke oder längere Zeit)	F			T		?	?	hukset	rakentaa
hummostallat	mit einem Kreisel spielen		N	K		I	?	?	hum'mu	hyrrä
hurskkastallat	be, show oneself to be, fastidious or particular		N	K		I	?	?	hurskkas	fastidious, particular
hurskkástallat	hurskastella		N	K		I	?	?	hurskkis	hurskas
iešoaivvástallat	käyttäytyä, toimia omapäisesti, omin päin		N	K		I	?	?	ieš oaivi	itse pää; pallo, kirjoituspää; (kosken) niska; keula, kokka; (nesteen) pinta; vaara, tunturi
iešstallat	mahtaila, pöyhkeillä		N	K		I	?	?	ieš	itse

LIITE III

ijastallat	yöpyä, olla yötä	N			I	? ijašit	olla sitä mieltä, että on (vielä tai jo) yö, liian varhainen tai myöhä tiettyyn työhön	idja	yö	
imástallat	kutsua (enon, sedän, isän tai äidin miespuolisen serkun vaimoa) tädiksi	N	K	T		?	?	imeš	tätinsä (enon, sedän, isän tai äidin miespuolisen serkun vaimon) kanssa, täteineen	
irggástallat	kosiskella (jkta)	N		T		?	?	irgi	sulhanen	
jálostallat	behave in a daring, bold or fearless way	N	K		I	? jálošit	consider daring, bold, fearless	jállu	(eläimestä:) rohkea, urhea, peloton	
jierpmástallat	luulla itseään järkeväksi; viisastella	N			I	?	?	jierbmi	järki	
johttástallat	jutaa; lähteä jutamaan (vähin erin; useat kotakunnat)	F			I	johttástit	lähteä (äkkiä) jutamaan	johttát	lähteä jutamaan; lähteä liikkeelle; lähteä luistamaan, luisumaan	
jos'stallat	jossitella	N	K		I	?	?	jos	jos	
jugástallat	ryypiskellä, ryyppäillä	F			I	jugistit	ryypätä, siemaista, imaista (suuhunsa)	juhkat	juoda; polttaa, imeä (piippua, savuketta); imeä (koski, virta)	
juoiggastallat	joikailla (silloin tällöin, usein)	F		(T)	I	?	?	juoigat	joikata, joikua / joikata (vähän); ruveta joikaamaan	
juoŋastallat	eisfischen (nur und), ab und zu mit dem Eisnetz fischen	F		(T)	I	juoŋastit	pyytää jääverkolla, juomustaa	juoŋas	jääverkko, juomus	
káfestallat	(keittää ja) juoda kahvia, kahvistella	N	(K)		I	?	?	káffe	kahvi	
ladnástallat	play at defending a fortress	N	K		I	?	?	ladni	linna, linnoitus; vankila	
ladastallat	leikellä teuraan ruho nivelten kohdalta sopiviksi palasiksi; jäsenellä	F	(N)	(K)	(T)	I	ladastit	katkaista (nivelestä), paloitella	ladas	nivel; jäsen, komponentti
lādastállât	pretend to be gentle	N			I	?	?	lādis	lempeä, laupias	

LIITE III

lágastallat	käräjöidä (silloin tällöin), käydä oikeutta (silloin tällöin)	F			(T)	I	lágastit	käräjöidä, käydä oikeutta	láhka	laki
láhtostallat	tehdä latuja (sinne tänne)	F	(N)			I	? ?	?	láhttu	latu
láikkástallat	laiskotella		N	K		I	? láikkášit	pitää laiskana	láiki	laiska
lávástallat	use the term lavve to someone		N	K	T		?	?	lávvi	ystävä
lávlestallat	trällern	(F)	N		(T)	I	lávlestit	alkaa laulaa (äkkiä); laulaa (vähän)	lávlet	alkaa laulaa; laulaa (vähän)
lávostallat	oleskella, asua laavussa, pitää laavua		N	K		I	?	?	lávvu	(umpi)laavu
leaikkastallat	laskea leikkiä, pilailta, vitsailla; leikitellä		N		(T)	I	leaikkastit	laskea leikkiä, pilailta; leikitellä	leaika	leikki
liiggástallat	liioitella		N	K	(T)	I	?	?	liigi	liika, lisäke; ylijäämä; kasvannainen
liikostallat	mielitelä jtak, pitää jstak		N	K	T		liikostit	mieltyä, ihastua, tykästyä jhk	liikot	pitää (jstak, jksta)
liinnastallat	pyytää pitkälläsiimalla		N	K	T	(I)	?	?	liidna	pitkäsiima
liirrostallat	kopitella (palloa); heitellä (toisilleen) koppeja	F			T	(I)	liirrustit	heittää koppi, antaa koppi	liiru	koppi (pallon kiinniotto)
linástallat	freq. (in dimin.-freq. sense) of linestit	F			(T)	I	linistit	tuntua pehmeältä ja sileältä (erit. käteen)	linis	pehmeä (pinnaltaan), pehmeä ja sileä (kangas, nahka, iho); laimea, mieto (lääke, tupakka), lauha (tuuli), lempeä (puhe), lievä (tauti)
lojástallat	pretend to be tractable, gentle		N			I	? lojášit	pitää kesynä; pitää rauhallisena, sävyisänä	lodji	kesy; rauhallinen, sävyisä; nöyrä
lonástallat	lunastella; yrittää lunastaa	F			T		lonistit	lunastaa	lonis	korvaus; lunnaat, lunnasrahat
luottastallat	jättää jälkiä (lumeen, maahan)		N	K	T	(I)	?	?	luodda	(jalan)jälki; tie (erit. tienpinta)
máinnastallat	tarinoida, kertoilla	(F)	N	K	(T)	I	máinnastit	jutella; kertoa (satu, tarina)	máinnas	satu; tarina, juttu

LIITE III

manjástallat	kutsua (jkta) miniäksi; kutsua toisiaan miniäksi	N	K	T		?	?	mannji	miniä (myös poikapuolen vaimo), aviopuolison veljen tai siskon miniä; miehen sisko, käly, nato; veljenvaimo (miehensä siskolle)
mágastallat	(+ kom.) kutsua (jkta) langoksi, kutsua toisiaan langoksi	N	K	T		?	?	máhka	lanko, setä, sukulaisen aviomies, joka ei ole spile eikä sivjjot
mánástallat	kaita lapsia, olla lasten kanssa; leikkiä lasta esittäville leluilla; käyttäytyä lapsen tavoin	N	K		I	?	?	mánná	lapsi
mearddástallat	pyytää merralla, rysällä	N		(T)	I	?	?	meardi	merta, lana, rysä
mēssostallat	eine Messe (einen Markt, ein Festival) besuchen	N			I	?	?	meas'su	messu (usk.); (pl.) juhlat
miehkástallat	miekkaila	N	K		I	miehkástit	miekkaila	miehkki	miekka
moarsastallat	hienostella, keikistellä	N	K		I	?	?	moarsi	morsian
muitástallat	muistella, muistutella (mieleen)	F		T		muitástit	hoksata, muistaa (äkkiä)	muitát	palauttaa mieleensä, muistaa; alkaa muistaa
muittostallat	muistella, muistutella (mieleen)	F		T		? muittašit	muistella (jtak miellyttävää)	muittit	muistaa
muohtástallat	sadella (silloin tällöin) lunta	F	P		I	muohtastit	schneien (ein bisschen)	muohttit	sataa lunta
muotástallat	täditellä (äidin nuorempaa siskoa), kutsua muotá:ksi; kutsua toisiaan muotá:ksi (äidin nuorempi sisko ja tämän vanhemman siskon lapsi)	N	K	T		? muohtašit	sadella lunta (pikku hiljaa)	muotá	äidin nuorempi sisko tai nuorempi naisserkku, täti; sisarenlapsi (vanhemman sisaren lapsi tädilleen)
navddástallat	nimitellä (jksik); olettaa (varovasti)	N	K	T		? navddašit	nimitellä; oletella	navdit	nimittää (jksik); olettaa

LIITE III

neabástallat	kutsua (jkta) neahpi:ksi, sisarenlapseksi (enosta), naisserkkunsa lapseksi (miehestä)	N		K	T		?	?	neahpi	sisarenlapsi (enolleen), serkunlapsi (naispuolisen serkun, äitinsä, miesserkulle)
nieiddastallat	kohdella kuin tytärtään; käyttäytyä tyttären tavoin; käyttäytyä (naimattoman) tytön tavoin	N		K		I	?	?	nieida	tytär; tyttö, neitsyt
niibbástallat	käyttää puukkoa (tappelussa), puukotella	F	(N)			I	niibbástit	käyttää puukkoa, puukottaa	niibi	puukko
njáiggostallat	nahjustella, nuhjata	N		K		I	? njáiggošit	pitää nahjuksena, saamattomana	njáigu	nahjus, väty
									njáigut	tulla nahjusmaiseksi, saamattomaksi
njálggástallat	makeilla (jklle)	N		K	T		?	?	njálggis	hyvänmakuinen, maittava, makea
									njálgut	tulla hyvänmakuisiksi, makeutua
njōrostallat	heittää (suopunkia, usein)	F				I	njoarqstít	heittää (suopunkia)		
njuovččalahká-stallat	imitate someone with an impediment of speech; talk with an imperfect pronunciation, e. g. lisp (nuovččálákkastit)	N		(K)	T		?	?	njuovčča-lahkki	en halv tunge
noaiddástallat	harjoittaa noituutta, loitsia, taikoa	N		K		I	? noidošit	noitua, taikoa	noaidi	noita, taikuri, velho
nohkastallat	nukahdella, torkahdella	F				I	nohkastit	nukahtaa (vähäksi aikaa), nukkua (vähän aikaa)	noaidut nohkkat	noitua, taikoa [puuttuu; SSS 'nukahtaa, nukkua']; fall asleep; go to bed; sleep
nuohtástallat	kalastaa nuotalla, käyttää nuottaa, nuotata, nuottailla	F	(N)	(K)	(T)	I	nuohtástit	käyttää nuottaa (jhk)	nuohtti	nuotta
									nuohttut	nuotata

LIITE III

nuorastallat	käyttäytyä nuoren tavoin	N	K		I	? nuorašit	pitää nuorena	nuorra	nuori
oadašallat	nukuskella, uinailla	F			I	? oadašit	nukkua (turvallisim mielin), uinua	oadđit	nukkua, olla unessa
oad'đastallat	olla nukkumaan menossa, valmistautua nukkumaan, nukahdella	N			I	?	?	oad'đát	nukahtaa, nukkua; nukkua (kuolon uneen)
oaivvástallat	käyttäytyä omapäisesti	N	K		I	?	?	oaivi	pää; pallo, kirjoituspää; (kosken) niska; keula, kokka; (nesteen) pinta; vaara, tunturi
oamastallat	omistella, omia (jtk); havitella, yrittää saada omakseen	F	(N)	T		oamastit	omistaa; omia (jk), ottaa omaksi, valloittaa; omaksua; tunnustaa omakseen (esim. lapsi)	oapmi	oma, oma esine; esine, kalu; (pl.) karja, kotieläimet
oarpméalástallat	oarpméalástallat: kutsua (naista, tyttöä) serkukseen	N		T		?	?	oarpméalle	(naispuolinen) serkku, orpana
ordnestallat	besorgen, erledigen; arrangieren; instand setzen	F		T		?	?	ordnet	järjestää; kunnostaa
orostallat	pysähdellä; asuskella, oleskella	F			I	orustit	pysähtyä, seisahtua; viipyä	orrot	olla (aloillaan, rauhassa, jssak asennossa); asua, oleskella; pysytellä; tuntua, näyttää (jltak), vaikuttaa (jltak)
orustallat	pysähdellä	F			I	orustit	pysähtyä, seisahtua; viipyä	orrot	olla (aloillaan, rauhassa, jssak asennossa); asua, oleskella; pysytellä; tuntua, näyttää (jltak), vaikuttaa (jltak)
oskkostallat	teeskennellä uskovansa, olla uskovinaan	N	K	T	(I)	?	?	oskut	uskoa (jhk)
ovttastallat	seurustella, kulkea yhdessä	N		(T)	I	?	?	ovttas	yhdessä
ráđastallat	omia, omistella, pyrkiä omistamaan	N		T		?	?	ráđđi	neuvo; neuvosto; väline, kalu, neuvo
ráfástallat	olla rauhallisella mielellä	N	K		I	?	?	ráfi	rauha

LIITE III

ráhkástallat	helliä; leperellä		N	K	(T)	I	ráhkistit	rakastaa	ráhkis	rakas
ráhkistallat	love a little, be a little fond of	F			T		?	?	ráhkis	rakas
ráiddostallat	leikkiä raitoa		N	K		I	ráiddostit	kulkea jhk raidon kanssa	ráidu	(poro)raito, karavaani; jono; sarja
ráiddostallat	kuljettaa raitoa, kulkea raidon kanssa		N	K		I	ráiddostit	kulkea jhk raidon kanssa	ráidu	(poro)raito, karavaani; jono; sarja
rámppastallat	levennellä, ylvästellä	F			T	(I)	?	?	rámpa	kerskuri, ylvästelijä
rámssástallat	walk in ragged clothes		N	K		I	rámssistit	descr. vb. with vázzit	vázzit	kävellä; käydä jssak (kävellen); paimentaa (kävellen), denoting that the clothes a person is wearing are ragged
rámškkastallat	behave recklessly, carelessly, so that the reindeer get frightened		N	K		I	rámškkistit	kulkea rääsyyssä, resuissa, retalehtaa	rámški	resu, retale, rääsy; resupekka
rátnostallat	tehdä rannio, rannioita (jänikset)		N			I	?	?	rádnu	rannio, (jäniksen) polku, jotos (lumessa)
riiskkastallat	arastella (koskettamista), olla mustasukkainen (tavaroistaan)		N		T		?	?	riiska	arka (koskettamiselle tms.), arka, mustasukkainen (tavaroistaan)
rikkástallat	näytellä, esittää rikasta		N	K		I	? rikkášit	pitää (liian) rikkaana	rikkis riggut	rikas rikastua
ringestallat	anrufen (Telefon, mehrmals)	F			T		ringestit	anrufen (Telefon, schnell)	ringet	soittaa (puhelimella, kirkonkelloja)
rivgostallat	käyttäytyä kuten ei-saamelaisnainen, "riuku"		N	K		I	?	?	rivgu	ei-saamelaisnainen, "riuku"
rohttestallat	kiskoa (nopeasti, monta kertaa)	F			T		rohttestit	kiskaista (nopeasti liikkeelle, pois, ulos jne.)	rohttet	vetää, kiskaista (liikkeelle, pois, ulos jne.); joikata (vaivattomasti), vedellä
ruovddástallat	askarrella rautaesineiden parissa; käytellä rautaesineitä, (erit.) miekkaila, puukkoilla	F			T		ruovddástit	käyttää rautaesineitä	ruovdi	rauta; (pl.) pyyntiraudat, kahleet

LIITE III

salastallat	halailia, syleillä (monta tai useaan kertaan)	F			T	salastit	halata, syleillä; ottaa sylimitta	salla	syli (rintaa vasten); syli (pituusmitta), sylvä; sylvis (puita, heiniä tms.)
ságastallat	keskustella, jutella	F	(N)		T	ságastit	puhella	sáhka	sanoma, kerrottava; esitelmä, puhe
sáhkostallat	play sak'ko		N	K		I ?	?	sáhkuu	old-fashioned game, a combination of dicing and board game
sáhtostallat	kyydillä	F			T	sáhtostit	kyyditä, kydyttää	sáhttu	ajo, kyyti; vauhti, kyyti
sáimmastallat	pyytää (pienisilmäisellä) verkolla		N	K		I	sáimmastit käyttää verkkoa, pyytää verkolla	sáibma	(pienisilmäinen) verkko
sáittástallat	keihästellä, käyttää tuuraa (useaan otteeseen)	F				I	sáittástit käyttää keihästä, tuuraa, keihästää	sáiti	keihäs, tuura
sásastallat	kutsua (jkta) tulevaksi sukulaiseksi; kutsua (toisiaan) tuleviksi sukulaisiksi		N	K	T	?	?	sássa	(tuleva) sukulainen, tav. yhdyssanojen perusosana
sierastallat	keep to oneself, in one's house etc.		N		T	?	?	sierra	erikseen, erilleen; eri, erillinen, erityinen
siesástallat	täditellä, kutsua siessä:ksi (isän siskoa t. naispuolista serkkua); kutsua toisiaan siessä:ksi (isän sisko ja tämän veljen lapsi keskenään)		N	K	T	?	?	siessá	täti (isän sisko tai naispuolinen serkku)
siiddastallat	oleskella poroineen, porotokkineen jssak, paimentaa porojaan jkun kanssa samassa porokylässä, siidassa	(F)	N	K		I ?	?	siida	siita, lapinkylä, porokylä; (jkun omistama) porotokka
sirdástallat	valmistautua siirtymään, ruveta siirtymään (jutamamatkalle)		N		T	?	?	sirdát	lähteä siirtymään (jutamamatkalla)

LIITE III

sirddástallat	siirrellä (usein ja vähän)	F		T		sirddeštit	verschieben (an einen anderen sirdit Ort, ein wenig), verrücken, versetzen (z.B. eine Mauer schnell, ohne Mühe); abrücken		siirtää	
						sirdásit	siirtyä; johtua (lämmöstä, sähköstä)			
						? sirddašit	siirrellä; siirtyillä (paikasta toiseen, kodan kanssa)			
skálkkastallat	kujeilla, hassutella (usein)	F		(T)	I	skálkkastit	kujeilla, hassutella	skálka	leikinlaskija, veijari	
skámastallat	be shy, bashful		N	K	I	? skálkošit	laskea leikkiä	skámaskas	shy, bashful	
skierroštallat	heitellä kiekkoa, pyörää (maata myöten), pyöritellä (pyörää, vannetta tms. leikissä)	F			I	skierroštit	heittää pyörää (maata myöten)	skier'ru	kiekko (pyörä); pl.: karryt	
skuŋkkastallat	murjottaa; tekeytyä umpimieliseksi; tekeytyä möröksi, leikkiä mörköä		N	K	I	?	?	skuŋka	umpimielinen ihminen, jurottaja; mörkö, mörkölli	
skuvlestallat	pitää koulua (siellä täällä tai silloin tällöin); koulutella	F			I	?	?	skuvla	koulu; koulukunta	
smáđáhkástallat	käyttäytyä kohteliaasti, miellyttävästi		N	K	I	?	?	skuvlet smáđáhkes	opettaa (koulussa); kouluttaa kohtelias, miellyttävä	
snáhpastallat	näyttää olevansa sukkela, vikkela		N	(K)	I	?	?	snáhpis	sukkela, vikkela	
soadastallat	sotia (vähän silloin tällöin)	F			T	(I)	soadistit	saada (villieläin) nitistetyksi; saada vaivoin hankituksi	soahti	sota, taistelu
soadástallat	pistellä (esim. silmässä olevasta roskasta)		N	K	T	(I)	soadistit	pistää (tikulla)	soađis	tikku, (puusta irtoava) säle, sälö
soappástallat	käytellä sauvaa, leikkiä sauvalla	F			I	soappástit	käyttää sauvaa, sauvoa	soabbi	keppi, sauva, seiväs	

LIITE III

							soappastit	työnnältää sauvalla (hiihtäessä)		
sognostallat	olla kosija; kosiskella		N	(K)	T		?	?	soagnju	kosinta, kosio(matka)
sovkástallat	kuiskailla	F			T	(I)	?	?	! savkkas	kuiske
spáppastallat	pallotella, palloilla; leikkiä pallolla	F	(N)	(K)		I	spáppastit	play a ball-game somewhat resembling rounders; play ball (= spáppastallat)	spábba	pallo; kääpä; kuukunen, maamuna
									spábbát	stand or sit (of a person who is so simple that one can get him to do anything)
spilestallat	kutsua spile:ksi (vaimonsa siskon miestä tai vaimonsa veljen vaimoa); kutsua toisiaan spile:ksi (siskosten miehistä tai veljen ja siskon aviopuolisoista)		N	K	T		?	?	spile	vaimon siskon mies, lanko; vaimon veljen vaimo, käly
stálostallat	leikkiä staaloa, staalostella; olla piilosilla		N	K		I	stálostit	”live like a stallo”, keep oneself to oneself	stállu	staalo, peikko
stobostallat	leikkiä tuvan rakentamista		N	K		I	?	?	stohpu	tupa, huone; tupa, mökki
stuorástallat	mahtaila, isotella, levennellä	(F)	N	K	T	(I)	? stuorásit	pitää liian suurena, isona	stuoris	suuri
suohtastallat	pitää hauskaa, huvitella		N	K		I	?	?	suohtas	hauska, rattoisa; miellyttävä (ulkonäöltään)
suovastallat	savustella, savutella	F			T	(I)	suovastit	savuttaa; savustaa, häättää savustamalla; savustaa, palvata	suovva	savu; savu, asumus, talo
teajastallat	Tee trinken		N	K		I	?	?	teadja	tee
tealttástallat	zelten, telttaila		N	K		I	?	?	tieltá	telttä
tiiddastallat	harjoittaa noituutta, tehdä taikoja	F			(T)	I	tiiddastit	harjoittaa noituutta, tehdä taikoja	tiida	taika; taikausko
ujostallat	ujostella		N	K	T	(I)	udjosit	ujostua	udju	ujo

LIITE III

						? ujošit	pitää (liian) ujona, ujoksua			
váččastallat	freq. of vāžžâstit	F		(T)	I	váččastit	be ingratiating, use terms of friendship or kinship	váččas	ingratiating, making frequent use of terms of friendship and kinship	
válddástallat	herrustella; omistella (itselleen)	F		(T)	I	?	?	váldi	valta	
valjástallat	kerskata, levennellä; olla ylenpalttinen; ottaa aimo annos	F		T		? valjášit	pitää ylenpalttisena, (liian) runsaana	vallji	runsaus, yltäkylläisyys; hyvinvointi, vauraus	
válmmastallat	valmistella	F		T		válmmašit	valmistaa	! válmmaš	valmis	
vásttostallat	freq. of vâstustit	F		T		vásttostit	törmätä; vastustaa, haitata (jkta); vastustaa	vásttus	vastoinkäyminen, vastus, haitta	
vealggástallat	leikkiä hippaa, naattaa, olla hippasilla		N	K		I	?	vealgi	velka	
vel'lestallat	laskeutua makuulle (useista, peräjälkeen)	F				I	?	vealgut veal'lát	velkoa maata, (eläimestä:) maata kyljellään	
vērdestallat	kaveerata, porukoida		N	K	T	(I)	?	vērde	kestiystävä, väärti, kaveri, ystävä	
viehkástallat	viekastella	F		(T)	I	?	?	viehkis	viekas, kavala	
vieljastallat	veljeillä; kutsua jkta veljeksi		N	K	T		?	viellja	veli	
vierástallat	käyttäytyä vieraan, sivullisen tavoin, vierastella		N	K		I	? vierášit	pitää vieraana, vierastaa	vieris	sivullinen, ulkopuolinen, vieras
viissástallat	viisastella		N	K	T	(I)	? viissášit	pitää viisaana	vierrut viissis viisut	vieroa; vieraantua, vieroittua viisas viisastua
vilbealástallat	kutsua jkta (miespuoliseksi) serkuksi; kutsua toisiaan (miespuoliseksi) serkuiksi		N	K	T		?	vilbealle	(miespuolinen) serkku	
virkkostallat	olla pirteä, virkeä		N	K		I	?	virku	pirteä, virkeä, virkku	

LIITE III

vivastallat	kutsua (jkta) vävyksi		N		K	T		?	?	vivva	vävy
vizástallat	ponnistella, päkistellä, pinnistellä	F	(N)		(K)	(T)	I	?	?	?	?
vūdostallat	gründen, begründen		N			T	(I)	?	?	vuoddu	pohja; perus, perusta
vuoddjástallat	lähteä ajamaan (toinen toisensa perään); olla lähdössä ajamaan		N			T		? vuojašit	ajella	vuodjit	ajaa; maata supistuksissa (porovaadin, lehmä synnytyksen yhteydessä)
vuoiṅṅastallat	levähdellä	F					I	vuoiṅṅastit	hengähtää, hengittää (vähän); levätä	vuoiṅṅat	hengittää
vuojástallat	be driving (steadily and well)	F				(T)	I	vuojestit	ajaa (vähän), ajastaa	vuodjit	ajaa; maata supistuksissa (porovaadin, lehmä synnytyksen yhteydessä)
vuovnnastallat	käyttäytyä vallanhimoisesti, ylimielisesti		N		K		I	?	?	vuovdna	vallanhimo, itsekkyyt; tarmo, uljuus
Yhteen lasketut määrät:	Sanoja: 287	129 (9)	158 (12)	4 (0)	104 (18)	108 (56)	179 (37)				
Nominikantaiset:	199										
Verbikantaiset:	82										
Epäselviä:	6										

LIITE IV

LIITE IV: *-štalla-*

-ŠTALLA-	käännös	Frekv.	Neutr.	Pass.	Kont.	Trans.	Intrans.	-ŠTI-	käännös	johtamat.	käännös
almmášállat	rehennellä, miestellä, tekeytyä miehekkääksi, käyttäytyä liian miehekkäästi	F	(N)		(K)		I	?	?	albmáš	miekkonen, veikkonen
árpmošállat	ilmaista myötätuntoa (jkta kohtaan)	F				T		árpmoštit ? árpmášit	express one's sympathy with someone once sääliä	árbmu	armo
árvvošállat	arvioida; päätellä; arvostella, kritisoida	F			(K)	T		árvvoštit	einschätzen, beurteilen, würdigen	árvu	arvo, arvostus; arvio; arvaus; verta
ávašállat	aavistella, uumoilla	F				T	(I)	ávaštit	aavistaa	ávaštus	aavistus
bēlošállat	versuchen zu verteidigen (mit Worten)	F				T		bealuštit	puolustaa, olla jkun puolella	bēloštus	puolustus
buolašállat	pakastua silloin tällöin	F		P			I	buolaštit ! buolašit	pakastua, pakastaa (intr.; sää) pitää (liian) kylmänä (ulkoilmaa, pakkassäätä)	buolaš	pakkanen; kylmä ilma, pakkasilma; kylmä väre
digašállat	tivailla, kinastella	F			(K)	T	(I)	digaštit	tivailla, kinastella	?	?
divašállat	tivailla, kinastella	F			(K)	T	(I)	? ?	?	?	?
duhkušállat	tukistaa; retuutella	F				T	(I)	duhkuštit	tukistaa; retuuttaa	duhkku	(pieni) metsikkö; pehko, tukko, tuppo (heinää, karvoja tms.)
duođašállat	Beweis führen	F				T		duođaštit	todistaa, todentaa	duohta	tosii; todellinen
hěrvvošállat	huvitella, lystäillä; pöyhkeillä, ylvästellä	F			(K)		I	! hervošit	sich amüsieren, sich vergnügen	hervii	hauska, hupaisa, huvittava

LIITE IV

imaštallat	ihmetellä (usean kerran tai useaa kohdetta)	F			T			imaštit	ihmetellä (jtak)	imaš	ihme; ihmeellisen, ihmeen
mēroštallat	arvioida; määritellä	F		(K)	T			mēroštit	arvioida, määritellä	mearrat	päättää, määrätä; veloittaa
mieduštallat	saatella (jkta)	F			T			mieduštut	saattaa (jkta); säästää; antaa (suurehko) häälahja tai (suurehkot) myötäjäiset	mieduš	seurue, kulkue, saattue
miettaštallat	kiellellä, varoitella, kehotella karttamaan (jkta jtak tai jnk tekemistä)	F			T			?	?	mieddut	kehottaa (jkta) karttamaan (jtak tai jnk tekemistä), varoittaa (jkta jstak tai tekemästä jtak)
mihoštallat	olla tohkeissaan, isotella, levennellä	F	(N)	(K)	(T)	I	?	?	?	mihus	tohkeissaan, innoissaan
reheštallat	rehennellä, miestellä, tekeytyä miehekkääksi, käyttäytyä liian miehekkäästi	F	(N)	(K)		I	?	?	?	?	?
sērvvoštallat	porukoida, seurustella (jkn) kanssa	F	(N)	(K)	T		?	?	?	searvvuš	Gemeinschaft (Gruppe von Menschen, Völkern, Staaten); Körperschaft
										searvi	seura, yhdistys; kerho; yhtiö

Yhteen lasketut määrät: Sanoja: 18 18 (0) 0 (4) 1 (0) 0 (9) 13 (1) 5 (4)

Nominikantaisia: 13

Verbikantaisia: 2

Epäselviä: 3